

รายงานการดำเนินงาน รอบ ๓ ปี
มูลนิธิพิทักษ์สุราคชาอนุรักษ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์

"การที่จะดำเนินโครงการให้ประสบความสำเร็จนั้น
จะต้องอาศัยความสามัคคี การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน
การสร้างความรู้ความเข้าใจให้เห็นคุณค่าของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
รวมไปถึงการปลูกฝังจิตสำนึกในการอนุรักษ์
โดยไม่ละเลยการพัฒนาอาชีพของราษฎร
ให้มีความเป็นอยู่ที่ดีมีสวัสดิภาพในการดำรงชีวิตและประกอบอาชีพ
โดยไม่ขัดกับความเป็นอยู่ตามธรรมชาติของช้างป่า
จึงจะเรียกได้ว่าเป็นการสร้างความสมดุล
ในการอยู่ร่วมกันของชุมชนกับช้างอย่างแท้จริง"

พระราชดำริสเปิดการประชุมโครงการทฤษฎีสู่ชาอนุรักษ์ ครั้งที่ ๑
เมื่อวันศุกร์ที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๒ ณ อาคารบัญชาการหน่วยราชการในพระองค์ ๙๐๔
พระที่นั่งอัมพรสถาน

“ช้างเป็นสัตว์ที่คู่กับประเทศไทย
และการที่มีช้างป่าในประเทศไทยและยังอยู่ได้
ก็เป็นสิ่งที่เรียกว่าเป็นมงคล แต่ถ้าจะให้เป็มงคลจริง
ก็เป็นอย่างัที่โครงการได้ทำ คือ ดูแล รักษา
และปฏิบัติให้ช้างป่าอยู่กับชุมชนและอยู่กับคนได้อย่างราบรื่น
และปลอดภัยทั้งคนและช้าง”

พระบรมราโชบายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
พระราชทานแก่คณะกรรมการโครงการทิวสุธาธาขานุรักษ์
เมื่อวันศุกร์ที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๒ ณ อาคารบัญชาการหน่วยราชการในพระองค์ ๙๐๔
พระที่นั่งอัมพรสถาน

สารบัญ

๑

บทสรุป

๙

บันทึกเสด็จทรงงานโครงการพัชรสุธาชานูรักษ์

๒๔

ผลการดำเนินงานโครงการพัชรสุธาชานูรักษ์

๒๕ พื้นที่ ๑ พื้นที่ป่าอนุรักษ์สำหรับเป็นที่อาศัยของช้างป่า

๔๕ พื้นที่ ๒ พื้นที่แนวกันชน (จุดพักช้าง)

๕๗ พื้นที่ ๓ พื้นที่ชุมชน

๑๐๒

ภาคผนวก

๑๐๓ ภาคผนวก ก. ราชกิจจานุเบกษา จดทะเบียนจัดตั้งมูลนิธิพัชรสุธาชานูรักษ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์

๑๐๖ ภาคผนวก ข. รายชื่อหมู่บ้านชานูรักษ์และเครือข่ายขยายผล

๑๐๘ ภาคผนวก ค. ผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการพัฒนาต่อยอด และได้รับการขึ้นทะเบียนเป็น OTOP

๑๑๕ ภาคผนวก ง. พื้นที่สร้างความรู้ความเข้าใจผ่านการ์ตูนเรื่องเล่าชาวนูรักษ์

The background is a solid gold color. It is decorated with several large, stylized white line-art leaves. The leaves are arranged in a way that they appear to be part of a larger plant, with some leaves overlapping others. The lines are thin and delicate, creating a sense of lightness and elegance. The overall composition is balanced and aesthetically pleasing.

**บทสรุป
ผลการดำเนินงาน**

บทสรุป

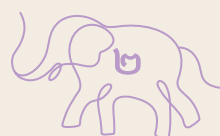
ผลการดำเนินงาน ปี ๒๕๖๒-๒๕๖๕ มูลนิธิพัชรสุธาคชานุรักษ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

น้ำทิพย์รักษาช้างให้แข็งแรงยั่งยืนยงดุจเพชร

สานต่อพระบรมราโชบาย สืบสาน รักษา ต่อยอด

โครงการพัชรสุธาคชานุรักษ์เกิดขึ้นจากน้ำพระราชนุหทัยของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินี ที่ทรงรับทราบถึงปัญหาความขัดแย้งระหว่างคนกับช้างป่าและปัญหาช้างป่าออกจากป่ามาสร้างความเดือดร้อนให้กับชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในพื้นที่ ๕ จังหวัดภาคตะวันออก ได้แก่ จังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง จันทบุรี และสระแก้ว จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมรับโครงการพัชรสุธาคชานุรักษ์ ซึ่งมีความหมายว่า “น้ำทิพย์รักษาช้างให้แข็งแรงยั่งยืนยงดุจเพชร” ไว้ในพระบรมราชูปถัมภ์ โดยได้จดทะเบียนจัดตั้ง “มูลนิธิพัชรสุธาคชานุรักษ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์” ขึ้น เมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ โดยมีสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าพัชรกิติยาภา นเรนทิราเทพยวดี กรมหลวงราชสาริณีสิริพัชร มหาวัชรราชธิดา ทรงเป็นองค์ประธานกรรมการมูลนิธิ ฯ

การดำเนินงานของมูลนิธิได้น้อมนำแนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ในการแก้ไขปัญหาการอยู่ร่วมกันระหว่างคนกับช้างป่า รวมทั้งการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ป่ารอยต่อ ๕ จังหวัดภาคตะวันออก กอปรกับพระบรมราโชบายของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ได้พระราชทานไว้เมื่อวันศุกร์ที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๒ ณ อาคารบัญชาการหน่วยราชการในพระองค์ ๙๐๔ พระที่นั่งอัมพรสถาน ความว่า “...ช้างเป็นสัตว์ที่คู่กับประเทศไทย และการที่มีช้างป่าในประเทศเราและยังอยู่ได้ ก็เป็นสิ่งที่เรียกว่าเป็นมงคล แต่ถ้าจะให้เป็มงคลจริง ก็เป็นอย่างที่เราโครงการได้ทำ คือ ดูแล รักษา และปฏิบัติให้ช้างป่าอยู่กับชุมชนและอยู่กับคนได้อย่างราบรื่น และปลอดภัยทั้งคนและช้าง...” และทรงมีพระราชดำรัสเพิ่มเติม ความว่า “...การที่จะดำเนินโครงการให้ประสบความสำเร็จนั้น จะต้องอาศัยความสามัคคี การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน การสร้างความรู้ความเข้าใจให้เห็นคุณค่าของธรรมชาติและ

สิ่งแวดล้อม รวมไปถึงการปลูกฝังจิตสำนึกในการอนุรักษ์ โดยไม่ละเลยการพัฒนาอาชีพของประชาชน ให้มีความเป็นอยู่ที่ดีมีสวัสดิภาพในการดำรงชีวิต และประกอบอาชีพ โดยไม่ขัดกับความเป็นอย่างอยู่ตามธรรมชาติของช้างป่า จึงจะเรียกได้ว่าเป็นการสร้างสมดุลในการอยู่ร่วมกันของชุมชนกับช้างอย่างแท้จริง..."

๓ ปี แห่งการสืบสาน รักษา ต่อยอด

การดำเนินงานของมูลนิธิแบ่งออกเป็น ๓ พื้นที่ ได้แก่
พื้นที่ป่าอนุรักษ์สำหรับเป็นที่อาศัยของช้างป่า
พื้นที่แนวกันชนหรือจุดพักช้าง และ
พื้นที่ชุมชนผ่าน “หมู่บ้านคชานุรักษ์” และหมู่บ้านเครือข่าย

สรุปได้ดังนี้

๑. พื้นที่ป่าอนุรักษ์สำหรับเป็นที่อาศัยของช้างป่า

ดำเนินการใน ๒ กลยุทธ์ ได้แก่ เพิ่มศักยภาพถิ่นอาศัยของช้างป่าและจัดการประชากรช้างป่า

เพิ่มศักยภาพถิ่นอาศัยของช้างป่า ด้วยการเพิ่มพื้นที่อาศัยฟื้นฟูแหล่งน้ำและแหล่งอาหาร ที่เหมาะสมให้แก่สัตว์ป่าและช้างป่า ซึ่งได้มีการฟื้นฟูแหล่งน้ำขนาดเล็กโดยกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชกระจายอยู่รอบพื้นที่ป่าอนุรักษ์ด้านทิศตะวันตกและตะวันออกของป่ารอยต่อ ๕ จังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือจากมีภูมิประเทศเป็นทิวเขา ส่วนทางทิศเหนือและบริเวณตอนกลางของป่ารอยต่อ ฯ มีการจัดทำแหล่งน้ำขนาดกลางและขนาดใหญ่โดยกรมทรัพยากรน้ำรวมจำนวน ๒๖ แห่ง (ข้อมูลตั้งแต่ปี ๒๕๖๒ – ๒๕๖๕) ส่วนการจัดทำแหล่งอาหารได้มีการจัดทำแปลงหญ้าอาหารช้างป่า ๓๕ แห่ง ซึ่งครึ่งหนึ่งเป็นแปลงหญ้ารอบแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น นอกจากนี้ ได้มีการทำโปงเทียม ๑๒๓ แห่ง ทั้งนี้ พบว่ามีช้างป่าเข้ามาใช้ประโยชน์เป็นจำนวนมาก

จัดการประชากรช้างป่า ด้วยการศึกษากการใช้วัคซีนคุมกำเนิดในช้างป่าเพศเมีย ร่วมกับศูนย์วิจัยช้างป่าและสัตว์ป่า คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

๒

๒. พื้นที่แนวกันชน

ดำเนินการใน ๓ กลยุทธ์ ได้แก่ สร้างจุดพักข้างในป่าชุมชนเพื่อดึงข้างป่ากลับสู่พื้นที่ป่าอนุรักษ์ พัฒนาศักยภาพป่าชุมชน และจัดทำระบบติดตามและเฝ้าระวังข้างป่า

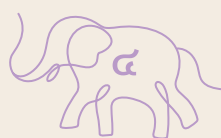
🌸 **สร้างจุดพักข้างในป่าชุมชนเพื่อดึงข้างป่ากลับสู่พื้นที่ป่าอนุรักษ์** สร้างพื้นที่กันชนให้มียุทธศาสตร์ภาพในการรองรับข้างป่าที่จะออกมาหากินบริเวณนอกเขตอนุรักษ์ ให้ใช้เวลาในพื้นที่กันชนให้นานที่สุด และดึงดูดข้างป่าที่ออกไปหากินในพื้นที่ของประชาชน ให้กลับเข้าป่าให้ได้มากที่สุด โดยอยู่บนสมมุติฐานที่ว่า “ข้างป่าออกมาหากินบริเวณนอกเขตอนุรักษ์ เนื่องจากการขาดแคลนแหล่งน้ำ แหล่งอาหาร และที่อยู่อาศัย” เช่น ป่าชุมชนขนาดใหญ่ที่มีพื้นที่กว่า ๓,๐๐๐ ไร่ ที่บ้านเขาใหญ่ จังหวัดชลบุรี มีอาหารข้างป่า เช่น ไม้ เต่าร้าง ปออีแก และแหล่งน้ำขนาดใหญ่ที่อุดมสมบูรณ์ ป่าชุมชนขนาดเล็กที่มีเนื้อที่เพียงไม่กี่ร้อยไร่ เช่น ป่าชุมชนบ้านคลองมะหาด จังหวัดฉะเชิงเทรา หรือป่าชุมชนบ้านเขาจันทร์และป่าชุมชนเขาพัง จังหวัดระยอง ก็มีข้างป่าหลบพักและหากินเช่นเดียวกัน

🌸 **พัฒนาศักยภาพป่าชุมชน** กรมป่าไม้ได้ดำเนินการจัดตั้งป่าชุมชนเพื่อสนับสนุนกิจกรรมโครงการพัชรสุราคชานุรักษ์ (หมู่บ้านคชานุรักษ์) ในพื้นที่ ๕ จังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือทั้งสิ้น ๑๖ แห่ง พื้นที่รวม ๓,๕๘๖ ไร่ ได้แก่

- 🌸 จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน ๕ แห่ง พื้นที่รวม ๙๐๕ ไร่ ๑ งาน ๕๖ ตารางวา
- 🌸 จังหวัดชลบุรี จำนวน ๔ แห่ง พื้นที่รวม ๑,๑๘๖ ไร่ ๒ งาน ๐๙ ตารางวา
- 🌸 จังหวัดระยอง จำนวน ๒ แห่ง พื้นที่รวม ๕๕๑ ไร่ ๒ งาน ๐๘ ตารางวา
- 🌸 จังหวัดจันทบุรี จำนวน ๒ แห่ง พื้นที่รวม ๔๖๙ ไร่ ๑ งาน ๓๖ ตารางวา
- 🌸 จังหวัดสระแก้ว จำนวน ๓ แห่ง พื้นที่รวม ๔๗๓ ไร่ ๓ งาน ๓๗ ตารางวา

สำหรับพื้นที่แนวกันชนที่ดำเนินงานโดยสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดชลบุรี ร่วมกับหมู่บ้านคชานุรักษ์ จัดทำสวนพฤกษศาสตร์พันธุกรรมพืชสมุนไพร ในเขตปฏิรูปที่ดินตำบลพลวงทอง จำนวน ๑ แห่ง พื้นที่ ๑๖ ไร่ เพื่อเป็นแหล่งอนุรักษ์พันธุกรรมพืชสมุนไพร และพันธุ์ไม้ท้องถิ่น

ชุมชนหลายแห่งได้ประโยชน์ทางตรงจากป่าชุมชน เช่น ป่าชุมชนบ้านเนินจำปา จังหวัดจันทบุรี เป็นแหล่งเก็บหาเห็ดที่สำคัญของชุมชน เช่น เห็ดเสม็ด เห็ดขม เป็นต้น ป่าชุมชนบ้านเขาจันทร์และบ้านเขาพัง เป็นแหล่งเก็บหาหอยหอมเพื่อนำมาประกอบอาหารและส่งขายในชุมชน นอกจากนี้ ป่าชุมชนยังเป็นแหล่งพักข้าง เช่น ป่าชุมชนบ้านเขาใหญ่ จังหวัดชลบุรี ทั้งนี้ เนื่องจากมีอาหาร เช่น ไม้ เต่าร้าง ปออีแก และแหล่งน้ำขนาดใหญ่ที่อุดมสมบูรณ์

✿ จัดทำระบบติดตามและเฝ้าระวังช้างป่า ด้วยการติดตั้ง “ศูนย์ปฏิบัติการคชานุรักษ์” ซึ่งปัจจุบันมีศูนย์ปฏิบัติการคชานุรักษ์ที่อุทยานแห่งชาติเขาชะเมา – เขาวง จังหวัดระยอง และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไน จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยติดตั้งกล้องดักถ่ายภาพช้างป่าอัตโนมัติในพื้นที่ ๕ จังหวัดภาคตะวันออก ที่ได้รับสนับสนุนจากบริษัท ทรู คอปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) โดยได้มีการนำเทคโนโลยี AI (Artificial Intelligence) เข้ามาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการคัดกรองภาพช้างป่าให้แม่นยำมากขึ้น ทั้งนี้ได้รับความร่วมมือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีร่วมพัฒนาและเชื่อมต่อระบบ AI โดยมีการแจ้งเตือนผ่านแอปพลิเคชันไลน์ (LINE) และแอปพลิเคชัน Smart Early Warning System สามารถดูสถานะการแจ้งเตือนและพิกัดของช้างป่าผ่านจอแสดงผลแต่ละจังหวัด รวมทั้งรายงานสถานการณ์ผลักดันช้างป่าในแต่ละจุดได้

๓. พื้นที่ชุมชน

ดำเนินการใน ๔ กลยุทธ์ ได้แก่ สร้างความรู้ความเข้าใจให้กับประชาชน ปรับเปลี่ยนอาชีพ พัฒนาอาชีพ สร้างระบบการเฝ้าระวัง ป้องกัน และเตือนภัย ให้กับชุมชน และสร้างระบบการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ ปัจจุบัน มีหมู่บ้านคชานุรักษ์ ๘ หมู่บ้าน หมู่บ้านเครือข่าย ๔๓ หมู่บ้าน รวมเป็น ๕๑ หมู่บ้าน ในพื้นที่ ๑๔ ตำบล ๑๐ อำเภอ ๕ จังหวัด หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๗ ของหมู่บ้านที่ได้รับผลกระทบจาก ช้างป่า จำนวน ๒๙๙ หมู่บ้าน

 สร้างความรู้ความเข้าใจให้กับประชาชน รวมทั้งสร้างทัศนคติที่ดี เกี่ยวกับการแก้ไขช้างป่าผ่านการ์ตูนแอนิเมชั่น “เรื่องเล่าชาวคชานุรักษ์” และ “นักวิจัยน้อยคชานุรักษ์” ที่ดำเนินงานโดยกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ร่วมมือกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือ สพฐ. นำร่อง ที่โรงเรียนบ้านน้ำกร่อย อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง แล้วขยายผล ๑๑ โรงเรียน ในพื้นที่ภาคตะวันออก เพื่อให้นักเรียนสามารถดำรงชีวิตในพื้นที่ที่มีปัญหาช้างป่า ได้อย่างปลอดภัยและได้เรียนรู้ระบบนิเวศ ตลอดจนสามารถถ่ายทอดความรู้ให้กับ ผู้ปกครองและชุมชนต่อไปได้ โดยในปี ๒๕๖๔ ได้ขยายผล ๓ โรงเรียน และในปี ๒๕๖๕ ดำเนินงานต่อเนื่องเพิ่มเติมอีก ๗ โรงเรียน รวมทั้งสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ ข้อควรปฏิบัติในพื้นที่ที่มีช้างป่าเพื่อลดการเผชิญหน้ากับช้างป่าให้กับประชาชน ในพื้นที่และประชาชนทั่วไป

 ปรับเปลี่ยนอาชีพ พัฒนาอาชีพ ดำเนินงานร่วมกับกรมการพัฒนา ชุมชน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และสถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ (องค์การมหาชน) โดยเริ่มต้นจากการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคและเพื่อ การเกษตรให้แก่ชุมชน สนับสนุนองค์ความรู้ด้านการประกอบอาชีพทางเลือก พัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ รวมทั้งต่อยอดการพัฒนา กลุ่มอาชีพที่ได้ดำเนินงาน มาตั้งแต่ปี ๒๕๖๓ เพิ่มช่องทางการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ในระดับจังหวัด ภูมิภาค และประเทศ เช่น งาน OTOP CITY งาน OTOP ศิลปาชีพ หรืองานจัดแสดงและ จำหน่ายสินค้าอื่น ๆ

🌸 **สร้างระบบการเฝ้าระวัง ป้องกัน และเตือนภัยให้กับชุมชน** นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่สุดมิได้ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าพัชรกิติยาภา นเรนทิราเทพยวดี กรมหลวงราชสาริณีสิริพัชร มหาวัชรราชธิดา ได้พระราชทาน โคมไฟถนนพลังงานแสงอาทิตย์ ๓๐๔ ชุด และโคมไฟสปอตไลท์พลังงานแสงอาทิตย์ ๙ ชุด เพื่อใช้ส่องสว่างบนเส้นทางสัญจรโดยเฉพาะบริเวณที่ไม่มีไฟฟ้า เพิ่มทัศนวิสัยในการมองเห็นช้างป่าในระยะไกลและเฝ้าระวังของประชาชน นอกจากนี้ กรมการพัฒนาชุมชนได้ส่งเสริม สนับสนุน และประสานงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อฝึกอบรมอาสาสมัครเฝ้าระวังช้างป่า รวมทั้งจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดหาสวัสดิการ การชดเชยเยียวยาอาสาสมัครเฝ้าระวังช้างป่า ทั้งนี้ กรมการพัฒนาชุมชนได้ประสานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการรับสมัครอาสาสมัครเฝ้าระวังช้างป่าเป็นอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน หรือ อปพร. เพื่อให้สามารถเบิกจ่ายค่าตอบแทนและสวัสดิการอื่นในการปฏิบัติหน้าที่ได้

🌸 **สร้างระบบการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ** โดยขับเคลื่อนการดำเนินงานกองทุนคชานุรักษ์อย่างมีส่วนร่วมด้วยการจัดกิจกรรมระดมทุนและรับสมัครสมาชิกกองทุน รวมทั้งผลักดันให้เกิดการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากช้างป่าอย่างเหมาะสม

“มูลนิธิพัชรสุธาคชานุรักษ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์”

ดำเนินงานด้วยการแก้ไขปัญหาที่สาเหตุ ตามหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ด้วยการสร้างความเข้าใจ ให้การช่วยเหลือ และแก้ไขปัญหาจากช้างป่า ตลอดจนส่งเสริมให้เกิดการทำงานแบบมีส่วนร่วมของชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชน จิตอาสาพระราชทาน เด็กและเยาวชน เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาตามแผนงานอย่างค่อยเป็นค่อยไปเพื่อความยั่งยืน

ตารางสรุปการดำเนินงานโครงการพัชรสุธาคุณุรักษ์ ปี ๒๕๖๒-๒๕๖๕

พื้นที่	การดำเนินงาน ปี ๒๕๖๒ - ๒๕๖๔		การดำเนินงาน ปี ๒๕๖๕		หมายเหตุ
๑. พื้นที่ป่าอนุรักษ์					
จัดหาแหล่งน้ำ	๒๒	แห่ง	๔	แห่ง	ดำเนินงานโดยกรมทรัพยากรน้ำ ตั้งแต่ปี ๒๕๖๒
จัดทำฝาย	๒๙๘	แห่ง	๒๔๐	แห่ง	ดำเนินงานโดยกรมอุทยานฯ และ สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ ที่ ๙ (ชลบุรี)
จัดทำทุ่งหญ้า	๔,๕๙๖	ไร่	๒,๒๐๕	ไร่	
ปลูกพืชอาหารสัตว์ป่า	๑,๖๕๐	ไร่	๗๕๐	ไร่	
จัดทำโปงเทียม	๕๗๓	แห่ง	๑๗๑	แห่ง	
ติดตั้งกล้องดักถ่ายสัตว์ป่า เพื่อติดตามการใช้ประโยชน์ แหล่งน้ำ และแหล่งอาหาร			๓๒	ชุด	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไน ๒๐ ชุด เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาสอยดาว ๓ ชุด อุทยานแห่งชาติเขาชะเมา-เขาวง ๙ ชุด
๒. พื้นที่แนวกันชน					
จัดทำแนวเขตป่าชุมชน	๕	แห่ง	๑๖	แห่ง	
	๑,๑๔๘.๗๓	ไร่	๓,๕๘๖	ไร่	
สวนพฤกษศาสตร์พันธุ์กรรม พืชสมุนไพร			๑	แห่ง	
			๑๖	ไร่	
ฟื้นฟูสภาพป่า	๓๑๔	ไร่	๑๐๐	ไร่	ดำเนินงานโดยสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ ที่ ๙ (ชลบุรี)
จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการ คชานุรักษ์	๒	แห่ง			เขตอุทยานแห่งชาติเขาชะเมา - เขาวง จังหวัดระยอง และ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไน จังหวัดฉะเชิงเทรา
ติดตั้งกล้องดักถ่ายภาพสัตว์ป่า เพื่อติดตามการใช้ประโยชน์ แหล่งน้ำ และแหล่งอาหาร	๗๕	แห่ง			
ติดตั้งกล้องดักถ่ายภาพสัตว์ป่า เพื่อเฝ้าระวังช้างป่า	๓๖	แห่ง	๔๐	ชุด	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไน ๑๐ ชุด เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาสอยดาว ๓ ชุด อุทยานแห่งชาติเขาชะเมา-เขาวง ๒๗ ชุด
๓. พื้นที่ชุมชน					
จัดตั้งหมู่บ้านคชานุรักษ์	๘	หมู่บ้าน	๘	หมู่บ้าน	ดำเนินงานโดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
เครือข่ายหมู่บ้านคชานุรักษ์	๔๓	หมู่บ้าน	๔๓	หมู่บ้าน	
ฟื้นฟูและพัฒนาแหล่งน้ำชุมชน	๑๕	แห่ง	๒๓	แห่ง	
ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ	๑๔	แห่ง	๒๙	หมู่บ้าน	
พัฒนาองค์ความรู้และส่งเสริมอาชีพแก่เกษตรกร	๕๘๔	ราย	๔๖๒	ราย	
พัฒนากลุ่มอาชีพ	๒๖	กลุ่ม	๒๙	กลุ่ม	ดำเนินงานโดยกรมการพัฒนาชุมชนซึ่งต่อยอดการพัฒนาอาชีพจากกลุ่มอาชีพเดิม
พัฒนาผลิตภัณฑ์ (OTOP)	๖	ผลิตภัณฑ์	๔๕	ผลิตภัณฑ์	
สร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่เยาวชน	๔	โรงเรียน	๒๓	โรงเรียน	

บันทึกเสด็จทรงงาน
สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าพัชรกิติยาภา
นเรนทีราเทพยวดี กรมหลวงราชสาริณีสิริพัชร
มหาวัชรราชธิดา
ปี ๒๕๖๕

เสด็จทรงงาน จังหวัดจันทบุรี วันศุกร์ที่ ๘ เมษายน ๒๕๖๕

สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าพัชรกิติยาภา นเรนทิราเทพยวดี กรมหลวงราชสาริณีสิริพัชร มหาวัชรราชธิดา องค์ประธานกรรมการมูลนิธิพัชรสุธาคชานุรักษ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ เสด็จทรงงานโครงการพัชรสุธาคชานุรักษ์ ดังนี้

เสด็จถึงบริเวณงานพัฒนาโครงสร้างแหล่งน้ำชุมชน ทรงรับฟังบรรยายสรุปภาพรวมของการติดตั้งโคมไฟถนนพลังงานแสงอาทิตย์พระราชทาน จำนวน ๓๐๔ ชุด และโคมไฟสปอร์ตไลท์พลังงานแสงอาทิตย์พระราชทาน จำนวน ๙ ชุด เพื่อใช้ส่องสว่างบนเส้นทางสัญจรโดยเฉพาะบริเวณที่ไม่มีไฟฟ้าส่องสว่างเวลากลางคืน เพื่อเพิ่มทัศนวิสัยในการมองเห็นช้างป่าในระยะไกลและเฝ้าระวังของประชาชนในพื้นที่หมู่บ้านคชานุรักษ์ ๕ จังหวัดภาคตะวันออก และการติดตั้งชุดโคมไฟถนนพลังงานแสงอาทิตย์พระราชทานในพื้นที่หมู่บ้านคชานุรักษ์ บ้านคลองตาอิน หมู่ที่ ๙ ตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี จำนวน ๓๖ ชุด ในเส้นทางสัญจรที่สำคัญของชุมชนทั้งหมด ๑๘ จุด ซึ่งการใช้งานบรรลุตามวัตถุประสงค์

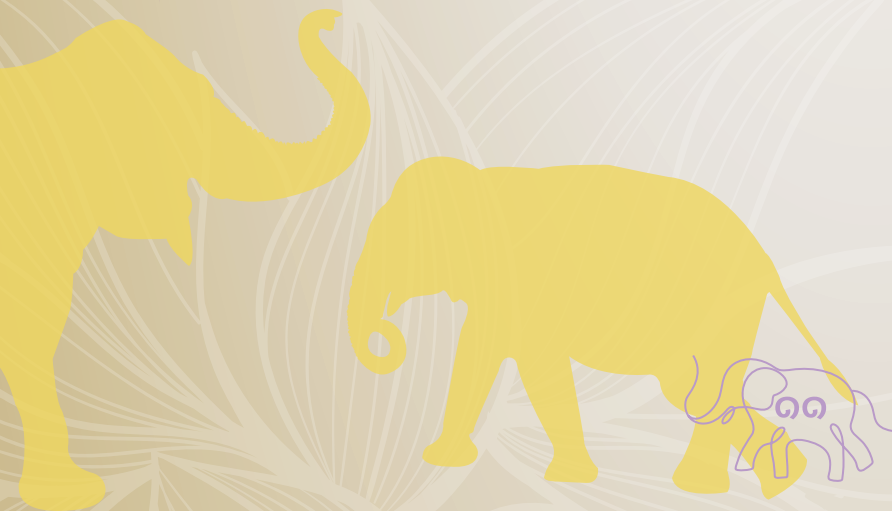
ทรงรับฟังบรรยายภาพรวมงานพัฒนาโครงสร้างแหล่งน้ำในพื้นที่จังหวัดจันทบุรีที่ดำเนินงานโดยกรมชลประทาน ได้แก่ อ่างเก็บน้ำคลองพะวาใหญ่และอ่างเก็บน้ำวังโตนดและการฟื้นฟูคลองพวาพลูและคลองคงคาในหมู่ที่ ๒ ๓ และ ๗ ตำบลพวา อำเภอแก่งหางแมว จังหวัดจันทบุรี พร้อมก่อสร้างฝาย ๓ แห่ง และงานป้องกันกีดเซาะโดยกรมทรัพยากรน้ำ

ทรงรับฟังรายงานสรุปการพัฒนาโครงสร้างแหล่งน้ำชุมชนในพื้นที่หมู่บ้านคชบุรีบ้านเนินจำปา จังหวัดจันทบุรี ที่ได้พัฒนาโครงสร้างบ่อน้ำตื้น จำนวน ๑๕ คริวเรือน ที่ไม่มีประปาหมู่บ้าน เพื่อเสริมความมั่นคงด้านน้ำอุปโภคของชุมชนในพื้นที่ และก่อสร้างฝายเสไฟฟ้าจากเสาทอหม้อที่หมดอายุหรือชำรุดจากการใช้งาน

ทรงรับฟังรายงานสรุปการพัฒนาโครงสร้างแหล่งน้ำชุมชนในพื้นที่หมู่บ้านคชบุรีบ้านปะตงล่าง จังหวัดจันทบุรี ว่าได้ดำเนินงาน ๓ ด้านหลัก ได้แก่ ๑. ก่อสร้างฝายชะลอน้ำบริเวณเหนือฝายจิตรมานี จำนวน ๓ ฝาย ๒. ซ่อมแซมฝายจิตรมานี ได้รับพระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์จากองค์ประธานกรรมการมูลนิธิพัชรสุธาคชบุรี ในพระบรมราชูปถัมภ์ ๓. ก่อสร้างแนวป้องกันตลิ่งบริเวณหน้าฝายและหลังฝายจิตรมานี ซึ่งเป็นต้นแบบขยายผลสู่แนวป้องกันตลิ่งที่ตำบลบางกระเจ้า อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ และที่ตำบลป่าเลหวาง อำเภอสันติสุข จังหวัดน่าน นอกจากนี้ ได้ติดตั้งสถานีโทรมาตรวัดปริมาณฝนและระดับน้ำ จำนวน ๓ สถานี พร้อมติดตั้งกล้อง CCTV เพื่อติดตามแนวป้องกันตลิ่งและบริหารฝายจิตรมานี จำนวน ๓ จุด รวมทั้งการพัฒนาระบบสูบน้ำและกระจายน้ำในพื้นที่เกษตรแปลงรวมจำนวน ๔ ไร่ เพื่อปลูกพืชสมุนไพรและพืชผักสวนครัว สร้างอาหารสร้างรายได้ เป็นสวัสดิการซื้ออาหารและเครื่องดื่มให้กับจิตอาสาเฝ้าระวังช้างป่า

ทรงรับฟังรายงานสรุปการพัฒนาโครงสร้างแหล่งน้ำชุมชนในพื้นที่หมู่บ้านคชบุรีบ้านคลองตาอิน หมู่ที่ ๙ ตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ว่าชุมชนได้ฟื้นฟูโครงสร้างทางน้ำที่มีอยู่เดิม ให้สามารถชะลอและเก็บน้ำในพื้นที่ได้ โดยพัฒนาโครงสร้างอาคารยกระดับน้ำเก็บกักหน้าท้อลดเหลี่ยม ยกกระดับน้ำในลำห้วยสาธารณะ ๔ แห่ง ที่ผ่านมาชุมชนไม่สามารถกรีดยางได้ เนื่องจากต้นยางพาราขาดน้ำทำให้ใบร่วง แต่เมื่อมีโครงสร้างอาคารยกระดับน้ำเก็บกักหน้าท้อลดเหลี่ยมทำให้เกิดความชุ่มชื้นที่ผิวดินและใต้ดิน ต้นยางพาราไม่ขาดน้ำชุมชนจึงกรีดยางได้เร็วขึ้นอีก ๑ เดือน และยังมีน้ำเหลืออยู่ในลำห้วยในช่วงฤดูแล้ง

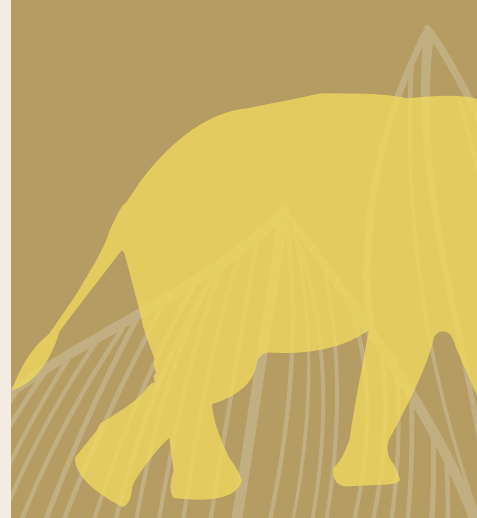

ทรงยินดีที่การติดตั้งชุดคอมพิวเตอร์พลังงานแสงอาทิตย์ช่วยให้วิสัยทัศน์ในการมองเห็นเวลากลางคืนของประชาชนดีขึ้นและช่วยวางแผนการเดินทางเพื่อหลีกเลี่ยงช้างป่าได้ และจะทรงนำความกราบบังคมทูลพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินี เนื่องจากทั้งสองพระองค์ทรงมีความเป็นห่วงประชาชนอยู่เสมอ

เสด็จถึงบริเวณศาลาประชาคมบ้านคลองตาคิน ทรงรับฟังรายงานสรุปการดำเนินงานของชุดอาสาเฝ้าระวังช้างป่าว่าชุดอาสาสมัครเฝ้าระวังช้างป่าบ้านคลองตาคินก่อตั้งเมื่อปี ๒๕๕๘ มีสมาชิกจากบ้านคลองตาคิน หมู่ที่ ๙ จำนวน ๑๕ คน ปัจจุบันทำงานร่วมกับชุดอาสาสมัครบ้านชำตาเรือง หมู่ที่ ๗ และบ้านวังยายมุก หมู่ที่ ๑๐ จำนวน ๕๐ คน อุปกรณ์ที่ใช้ในการผลักดัน ได้แก่ ไฟฉาย วิทยูสือสาร ไม้เคาะ รถจักรยานยนต์ รถยนต์ และแทรกเตอร์ ทรงมีพระปฏิสันถารกับชุดอาสาสมัครเฝ้าระวังช้างป่า และทรงอวยพรให้ชุดอาสาสมัครเฝ้าระวังช้างป่ามีสุขภาพแข็งแรงและปลอดภัยจากอันตรายต่าง ๆ

ทรงรับฟังรายงานสรุปการจัดตั้งป่าชุมชนในพื้นที่หมู่บ้านคชานุรักษ์ ๕ จังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือกว่ากรมป่าไม้ได้ดำเนินการจัดตั้งป่าชุมชนเพื่อสนับสนุนกิจกรรมโครงการพัชรสุธาชานุรักษ์ (หมู่บ้านคชานุรักษ์) ในพื้นที่ ๕ จังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือรวมทั้งสิ้น ๑๖ แห่ง พื้นที่รวม ๓,๕๘๖ ไร่ ๒ งาน ๔๖ ตารางวา และการยื่นคำขอจัดตั้งป่าชุมชนเขากระชาย จังหวัดจันทบุรี ที่มีเนื้อที่ประมาณ ๑,๕๐๐ ไร่ ครอบคลุมพื้นที่ ๓ หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านน้ำซุ่น หมู่ที่ ๒ และ หมู่ที่ ๓ บ้านคลองตาคิน หมู่ที่ ๙ ขณะนี้อยู่ระหว่างการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ลงพื้นที่ตรวจสอบและรังวัดพื้นที่เพื่อขอจัดตั้งป่าชุมชน และจัดทำแผนที่แสดงแนวเขตป่าชุมชนที่ขอจัดตั้งในเบื้องต้น

ทรงรับฟังรายงานสรุปการดำเนินงานโครงการทักษะอาชีพโรงเรียนบ้านตาเลียว (แนวทางพัฒนาอาชีพตามวิถีชุมชน) จังหวัดจันทบุรี เพื่อส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะอาชีพ ในรูปของโครงการทักษะอาชีพนักเรียน นักเรียนได้ค้นหาทักษะอาชีพตามความสนใจ และสอดคล้องกับบริบทของชุมชน มีวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านมาให้ความรู้ เช่น การทำลูกประคบสมุนไพร ผ้ามัดย้อม เครื่องจักสาน การเลี้ยงไก่ไข่ อารมณ์ดีการทำน้ำหมักจุลินทรีย์สังเคราะห์แสง โดยได้นำผลิตภัณฑ์มาจำหน่ายร่วมกับผลิตภัณฑ์ชุมชนหมู่บ้านคชานุรักษ์ รวมทั้งจัดจำหน่ายผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต หลังการจำหน่ายโรงเรียนได้นำรายได้ที่หักต้นทุนแล้วมาจัดสรรเป็นทุนการศึกษาให้กับนักเรียนและเป็นต้นทุนที่นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการฝึกทักษะอาชีพให้กับนักเรียนรุ่นต่อไป ทั้งนี้ ผู้แทนเยาวชนได้ทูลเกล้าฯ ถวายพระมาลาผ้ามัดย้อมตราสัญลักษณ์โครงการพัชรสุธาชานุรักษ์

ทรงรับฟังรายงานสรุปโครงการท่องเที่ยวชุมชนคชานุรักษ์บ้านคลองตาอินว่านำวัฒนธรรมและผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นมาใช้เป็นเครื่องมือในการท่องเที่ยวชุมชน โดยเงินที่ได้จากการท่องเที่ยวจะนำมาปันผลให้กับการดำเนินงานของชุดอาสาสมัครผลิตภัณฑ์ช้างป่า และทอดพระเนตรวีดิทัศน์การท่องเที่ยวชุมชนและเมนูอาหารสำหรับนักท่องเที่ยว

ทรงรับฟังรายงานสรุปการจัดการเรียนรู้ของเยาวชนโดยกลุ่มเครือข่ายวนเกษตร ตำบลพวา ที่ใช้สวนป่าอรัญญิวงค์เป็นสถานที่ในการจัดกิจกรรมตั้งแต่ปี ๒๕๓๖ โดยการริเริ่มของหลวงปู่สาย หรือพระครูประโชติธรรมาภิรมย์ (สาย โชติธมฺโม) ที่ต้องการเชิญชวนให้บุคคลภายนอก คนในชุมชนและเด็ก ๆ ในพื้นที่ตำบลพวา ได้เข้ามาเรียนรู้การอนุรักษ์ธรรมชาติ การนำภูมิปัญญาท้องถิ่น และการแปรรูป การจัดการเรื่องสมุนไพรต่าง ๆ และการแปรรูปผลิตภัณฑ์ของกลุ่มวนเกษตร มาถ่ายทอดให้แก่เยาวชน ทอดพระเนตรวีดิทัศน์จากสวนป่าอรัญญิวงค์สู่ การเรียนรู้ของเยาวชน และทอดพระเนตรผลิตภัณฑ์ชุมชน จากนั้น ผู้แทน กลุ่มเครือข่ายวนเกษตร ตำบลพวา ได้ทูลเกล้าฯ ถวายผลิตภัณฑ์สมุนไพร และผลมะแปมของชุมชนตำบลพวา

ทรงยินดีที่เห็นความสามัคคีและการทำงานร่วมกันระหว่างชุมชนกับหน่วยงาน ราชการทำให้ช่วยบรรเทาปัญหาในพื้นที่ได้ และทรงชื่นชมการดำเนินงาน กิจกรรมทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนบ้านตาเลียว

ทรงพระดำเนนจากศาลาประชาคมบ้านคลองตาอินไปยังโครงการส่งเสริม การทำปุ๋ยอินทรีย์ การเลี้ยงไก่ไข่อินทรีย์ (ระบบเปิด) ทรงรับฟังรายงาน สรุปโครงการส่งเสริมการทำปุ๋ยอินทรีย์ การเลี้ยงไก่ไข่อินทรีย์ (ระบบเปิด) ว่าปัจจุบันมีการรวมกลุ่มสมาชิก ๑๐ ราย โดยไข่ไก่ที่ได้จะนำไปขายในตลาด ชุมชน โรงแรม และร้านอาหารญี่ปุ่น แต่ต่อมาเมื่อเกิดสถานการณ์โควิด - ๑๙ การรับซื้อผลผลิตจากโรงแรมและร้านอาหารถูกยกเลิกไป การเลี้ยงไก่ไข่ที่นี่ ไม่ใช่วัคซีนหรือยาปฏิชีวนะ แต่ใช้จุลินทรีย์หยอดแทนวัคซีนตั้งแต่เป็นลูกเจี๊ยบ และใช้หญ้าหวาน ต่ำลิง เป็นอาหารของไก่ เพื่อให้ไข่ไก่มีขนาดใหญ่กว่าปกติ

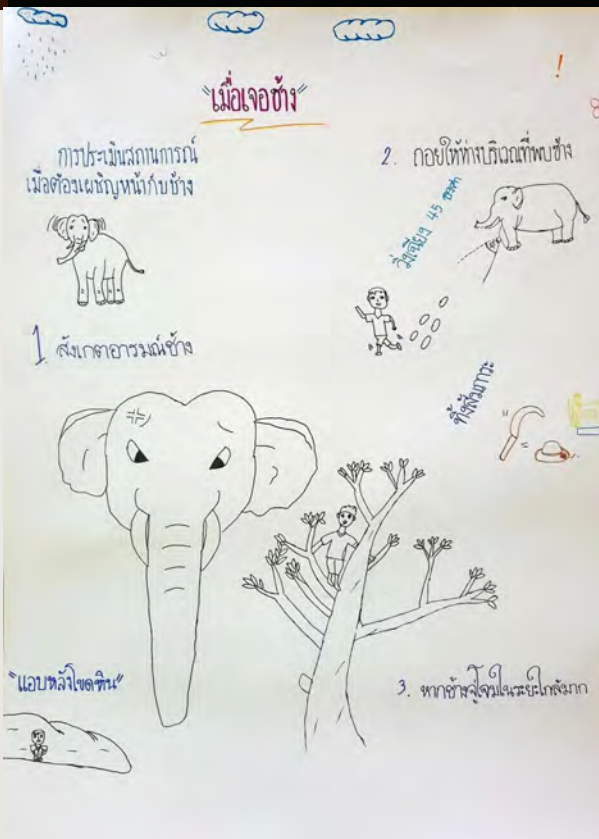
เสด็จถึงโรงเรียนวัดน้ำขุ่น ทรงรับฟังรายงานสรุปสถานการณ์ช้างป่าและการแก้ไขปัญหาช้างป่าในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี โดยสถานการณ์ช้างป่ามีรุนแรง ในช่วงเดือนเมษายน เนื่องจากเป็นช่วงฤดูแล้ง ช้างป่าออกมาหาน้ำกิน และเป็นช่วงที่ผลไม้สุก จากข้อมูลล่าสุดเมื่อเดือนมีนาคม ๒๕๖๕ จำแนกข้อมูล อัตรลักษณ์ช้างป่า ได้แล้ว ๓๐๓ ตัว โดยช้างป่าที่หากินบริเวณพื้นที่รอยต่อ ตำบลแก่งหางแมว อำเภอแก่งหางแมว ตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ และ ตำบลเขาแก้ว อำเภอท่าใหม่ จำแนกอัตรลักษณ์ได้ จำนวน ๑๗ ตัว

ทรงรับฟังรายงานสรุปการดำเนินงานโครงการขยายผลการเรียนรู้เกี่ยวกับช้างป่าสำหรับเยาวชน "นักวิจัยน้อยคชานูรักษ์" ในพื้นที่ภาคตะวันออก ปัจจุบันขยายผลได้ ๑๑ โรงเรียน ส่วนการดำเนินงานนักวิจัยน้อยคชานูรักษ์พื้นที่ขยายผล โรงเรียนวัดน้ำขุ่น อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี มีนักเรียนตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ จำนวน ๓๑ คน ผลจากการทำกิจกรรม พบว่านักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับช้างป่าและมีความสนใจที่อยากจะเรียนรู้เกี่ยวกับช้างป่าเพิ่มมากขึ้น เช่น อาการตกมัน การเลี้ยงลูก การนอน การกินอาหารของช้างป่า เป็นต้น

ทอดพระเนตรวีดิทัศน์การเดินป่าเพื่อศึกษาธรรมชาติของนักเรียนโรงเรียนวัดน้ำขุ่น และทรงรับฟังบรรยายสรุปประสบการณ์การเรียนรู้เรื่องช้างป่าโดยผู้แทนนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมนักวิจัยน้อยคชานูรักษ์ กลุ่มนักวิจัยน้อยคชานูรักษ์ได้ทูลเกล้าฯ ถวายภาพวาดช้าง จำนวน ๗ ภาพ และที่มหาวิทยาลัยได้ทูลเกล้าฯ ถวายภาพวาดช้าง จำนวน ๑ ภาพ

ทรงมีพระปฏิสันถารกับนักวิจัยน้อยคชานูรักษ์ว่าทรงดีพระทัยที่ได้มาพบเยาวชน ปัญหาช้างป่าในพื้นที่จังหวัดจันทบุรีเป็นเรื่องที่ทุกคนคงทราบกันดี หากมองในส่วนของมนุษย์เอง ล้วนต้องการที่อยู่อาศัยและอาหาร ซึ่งช้างป่าก็ต้องการที่อยู่อาศัยและแหล่งอาหารเช่นเดียวกับมนุษย์ หากเราเข้าใจพฤติกรรมช้างป่าก็จะป้องกันตัว ฝึกระวัง เพื่อให้ปลอดภัยจากช้างป่า ส่วนเรื่องการสร้างแหล่งอาหารและแหล่งน้ำก็ต้องทำให้เพียงพอ เพื่อให้ช้างป่าอยู่ในพื้นที่ไม่ออกมารบกวนประชาชน ซึ่งเมื่อเป็นเช่นนี้ประชาชนและช้างป่า จะอยู่กันอย่างสันติได้

**เสด็จทรงเป็นองค์ประธานการประชุมคณะกรรมการ
มูลนิธิกুবดินทร์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ มูลนิธิพัชรสุรธาชาณุรักษ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์ และมูลนิธิราชทัณฑ์ปันสุข ทำความดี
เพื่อชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
ประจำปี ๒๕๖๕ วันพฤหัสบดีที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๖๕
ณ ห้องประชุมอาคาร ๖๐๖ สำนักพระราชวังสนามเสือป่า**

สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าพัชรกิติยาภา นเรนทิราเทพยวดี กรมหลวงราชสาริณีสิริพัชร มหาวัชรราชธิดา องค์ประธานการประชุมทรงมีพระดำรัสว่าทรงยินดีที่ได้เสด็จมา ทรงเป็นองค์ประธานการประชุมกรรมการมูลนิธิกুবดินทร์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ มูลนิธิพัชรสุรธาชาณุรักษ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ และมูลนิธิราชทัณฑ์ปันสุข ทำความดีเพื่อชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ในครั้งนี้ และทรงขอบคุณ กรรมการทุกท่าน รวมทั้ง ทุกภาคส่วน ทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรต่าง ๆ ที่ร่วมกันทำงานเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน เพื่อสืบสาน รักษา ต่อยอดพระราชดำริ ในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร จนถึงพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว เพื่อบำบัดทุกข์ บำรุงสุขให้แก่ ประชาชนด้วยการเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา การประชุมในวันนี้ นับเป็นโอกาสดีที่จะ

ได้ประชุมคณะกรรมการหลังจากที่มีการจดทะเบียนจัดตั้ง ทั้ง ๓ มูลนิธิ ฯ เพื่อความมั่นคง ยั่งยืน และโปร่งใสในการช่วยเหลือประชาชนและสนับสนุนการดำเนินงานของส่วนราชการ มูลนิธิอุบดินทร์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ มีการดำเนินงานที่ดี โดยเฉพาะในเรื่องการสร้าง ความมั่นคงด้านการสร้างความเท่าเทียมในด้านการศึกษา ชีวิตความเป็นอยู่ และการแพทย์ ให้สอดคล้องไปกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติโดยชอบด้วยกฎหมาย

มูลนิธิอุบดินทร์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ มีการดำเนินงานที่ดี โดยเฉพาะในเรื่องการสร้าง ความมั่นคงด้านการสร้างความเท่าเทียมในด้านการศึกษา ชีวิตความเป็นอยู่ และการแพทย์ ให้สอดคล้องไปกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติโดยชอบด้วยกฎหมาย มูลนิธิพัชรสุธาคชานุรักษ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ดำเนินการไปได้ด้วยดีในการสนับสนุนการอนุรักษ์ป่า และไม่ทิ้งความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่ที่ถูกรบกวนจากช้างป่า มูลนิธิราชทัณฑ์ปันสุข ทำความดีเพื่อชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ที่ดำเนินการตามพระบรมราโชบายที่ทรงเล็งเห็นปัญหาสุขภาพกาย สุขใจ และสุขอนามัยของผู้ต้องขังที่เป็นส่วนหนึ่งของประชาชนอย่างถูกต้องตามมาตรฐานสหประชาชาติ มาตรฐานนานาชาติ และชอบด้วยกฎหมาย ทั้งนี้ การดำเนินงานดังกล่าวจะไม่สามารถดำเนินการได้ หากขาดความรู้ ความเข้าใจ และความสามัคคีในทุกฝ่าย การดำเนินโครงการที่ผ่านมาเป็นไปอย่างราบรื่น แม้ว่าจะประสบปัญหาและอุปสรรคก็แก้ไขด้วยความเข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา และทรงยินดีที่จะได้รับฟังความก้าวหน้าในการดำเนินงานของแต่ละมูลนิธิต่อไป

พลเอก เฉลิมชัย สิทธิสาท รองประธานกรรมการมูลนิธิพัชรสุธาคชานุรักษ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ กราบทูลรายงานสรุปการดำเนินงานโครงการพัชรสุธาคชานุรักษ์ว่าสามารถดำเนินงานได้ตามเป้าหมาย การดำเนินงานดังกล่าวน่าจะเป็นแบบอย่างที่ดี และแสดงให้เห็นว่าพลังความร่วมมือของประชาชนถือเป็นปัจจัยสำคัญ ซึ่งการดำเนินงานที่ผ่านมาได้รับความร่วมมือด้วยดีจากทุกฝ่าย จากนั้น ได้นำเสนอวีดิทัศน์แสดงการใช้ประโยชน์ในพื้นที่แหล่งน้ำและแหล่งอาหารของช้างป่า และได้กล่าวเพิ่มเติมว่าถึงแม้ว่าจะมีแหล่งน้ำและ

แหล่งอาหารสำหรับช้างป่าแต่ก็อาจมีปัญหาช้างป่าออกนอกพื้นที่อยู่บ้าง เนื่องจากเป็นธรรมชาติที่ช้างจะเดินเป็นวงรอบในแต่ละพื้นที่ ดังนั้น การดำเนินงานจึงเน้นเรื่องการให้ความช่วยเหลือและการประสานงานเพื่อเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้น ส่วนแผนการดำเนินงานโครงการพัชรสุธาชานุรักษ์ ในปี ๒๕๖๖ แบ่งออกเป็น ๓ พื้นที่ รวม ๑๓ แผนงาน สามารถแบ่งส่วนของการดำเนินงานออกเป็น ๕ ส่วน ได้แก่ การดูแลช้างป่า การสกัดกั้นช้างป่า การเฝ้าระวังป้องกันช้างป่า การดูแลประชาชน และความร่วมมือด้านงานวิจัย

ทรงมีรับสั่งว่าในส่วนของมูลนิธิพัชรสุธาชานุรักษ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ การดำเนินงานราบรื่นด้วยดีเท่าที่จะเป็นไปได้ แต่ช้างป่าเป็นเรื่องธรรมชาติที่ควบคุมยากพอสมควร จึงควรเน้นย้ำและสร้างขวัญกำลังใจ สร้างองค์ความรู้ให้ประชาชนอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะกับอาสาสมัครป้องกันภัยจากช้างป่า ในส่วนของการดำเนินงานในพื้นที่จังหวัดปราจีนบุรี เนื่องจากเป็นพื้นที่รอยต่อจึงอาจจะพิจารณาให้เป็นพื้นที่เครือข่ายขยายผล และทรงมีพระราชวินิจฉัยว่าควรนัดหมายเพื่อลงพื้นที่เยี่ยมประชาชนและเพื่อรับฟังปัญหา ส่วนเรื่องการดำเนินงานของหมู่บ้านคชานุรักษ์นั้นนับว่าค่อนข้างมีความมั่นคง จึงอาจพิจารณายกระดับหมู่บ้านเครือข่ายขยายผลขึ้นมาเป็นหมู่บ้านคชานุรักษ์ เพื่อการส่งเสริมอาชีพและพัฒนาแหล่งน้ำต่อไป ทั้งนี้ หากมีสิ่งใดที่ต้องการให้มูลนิธิสนับสนุนหรือต้องการสิ่งของพระราชทานก็ขอให้แจ้งมาได้

ทรงยินดีที่จะพระราชทานเงินของมูลนิธิพัชรสุธาคชานุรักษ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ เพื่อให้เป็นงบประมาณตั้งต้นสมทบให้กับเครือข่ายอาสาสมัคร ทั้งนี้เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยจากช้างป่า และทรงขอให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ช่วยดูแลช้างป่า ส่วนเรื่องการทำพื้นที่กักกันช้างป่าก็ควรให้ใกล้กับเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไน แต่ต้องจำแนกช้างป่าให้ถูกต้อง ช้างป่าที่จะนำเข้าไปพื้นที่กักกันจะต้องเป็นช้างป่าที่ดูร้ายจริง ๆ โดยอาจพิจารณาสืบค้นจากฐานข้อมูลที่มีอยู่ รวมทั้งขอความร่วมมือประชาชนช่วยจดจำและช่วยสังเกตพฤติกรรมช้างป่า และทรงขอให้รายงานผลเรื่องวัคซีนคุมกำเนิดช้าง

พระราชทานข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่าได้ทอดพระเนตรเว็บไซต์ ทรงย้่าว่าขอให้เนื้อหาในการนำเสนอน่าสนใจและเข้าใจง่าย อาจพิจารณาให้เป็นช่องทางหนึ่งในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ด้วย และอาจจะหาทางลิงค์เว็บไซต์ไปยังเฟซบุ๊ก อินสตาแกรม หรือแพลตฟอร์มต่าง ๆ ส่วนวิดิทัศน์ทรงเห็นว่ามีความน่าสนใจ เข้าใจง่าย เสนอแนะให้นำไปเผยแพร่ในสื่อของหน่วยราชการ หน่วยราชการในพระองค์ เพื่อการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของมูลนิธิทั้ง ๓ มูลนิธิ ๆ ต่อไป และทรงพระดำเนินทอดพระเนตรสินค้าชุมชนที่นำมาจำหน่าย

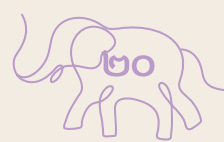

เสด็จรงงาน จังหวัดชลบุรี วันศุกร์ที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๖๕

สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าพัชรกิติยาภา นเรนทิราเทพยวดีกรมหลวงราชสาริณีสิริพัชร มหาวัชรราชธิดา องค์ประธานกรรมการมูลนิธิพัชรสุธาคชานุรักษ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ เสด็จไปทรงงานโครงการพัชรสุธาคชานุรักษ์ ดังนี้

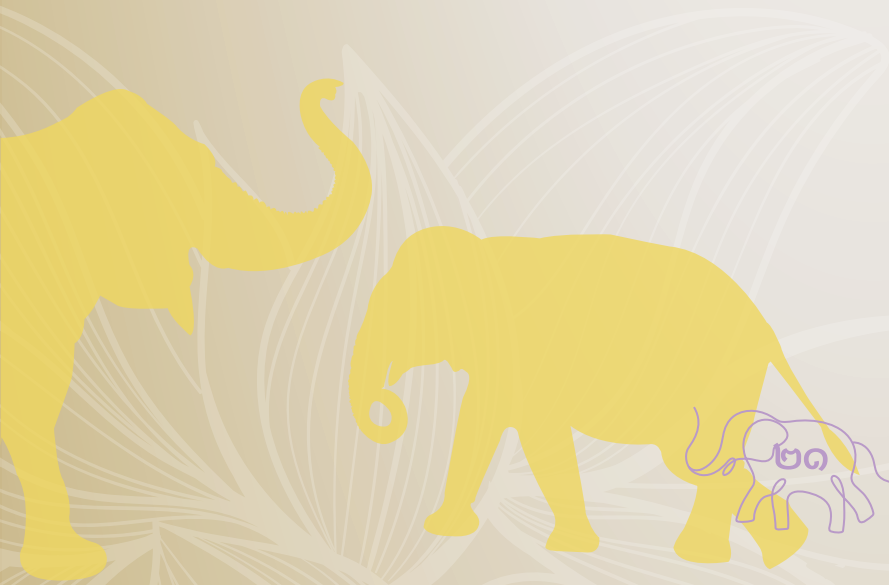
เสด็จถึงฝาย มข. ๒๕๒๗ ทรงรับฟังการบรรยายภาพรวมการซ่อมแซมฝาย มข. ๒๕๒๗ ซึ่งเป็นแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคและเพื่อการเกษตรของชุมชนหมู่ที่ ๔ บ้านเขาใหญ่ และชุมชนหมู่ที่ ๖ บ้านอ่างผักหนาม ทรงมีรับสั่งว่าหากชุมชนต้องการขอรับการสนับสนุนงบประมาณหรือต้องการการสนับสนุนด้านอื่นก็สามารถเสนอเรื่องขอรับการสนับสนุนมายังมูลนิธิพัชรสุธาคชานุรักษ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ได้

เสด็จถึงโรงเรียนบ้านคลองกุ่ม พระดำเนินไปยังห้องสมุดโรงเรียน ทรงรับฟังบรรยายสรุปการดำเนินงานร่วมกันระหว่างโครงการพัชรสุธาคชานุรักษ์ และสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

ทรงพระดำเนินไปยังห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ เพื่อรับฟังการบรรยายและทอดพระเนตรนิทรรศการนักวิจัยน้อยชานูร์รักษ์ของโรงเรียนบ้านคลองกุ่มและโรงเรียนบ้านเขาใหญ่ โดยนักเรียนโรงเรียนบ้านเขาใหญ่ได้แสดงบทบาทสมมติ “โครงการนักวิจัยน้อย” ที่นำเสนอเรื่องราวการดำเนินงานโครงการนักวิจัยน้อย และการให้ความรู้เรื่องการปลูกพืชที่ช่างไม่ชอบ ได้แก่ พืชที่มีหนาม พืชที่มีกลิ่นเหม็น และพืชที่มีกลิ่นฉุน เช่น ชะอม ในการทำแนวรั้วธรรมชาติสำหรับโรงเรียนบ้านคลองกุ่ม นักเรียนได้นำเสนอโครงการ “เพิ่มทิศระบบนิเวศน์ชานูร์รักษ์บ้านคลองกุ่ม” และแนวทางการอยู่ร่วมกันกับช่างป่า โดยการถามผู้มีส่วนได้เสียแล้วนำข้อมูลมาคิด วิเคราะห์ และสรุปโครงการ รวมทั้งวิธีการปรับตัวให้อยู่กับช่างป่าได้ และทรงชื่นชมการนำเสนอของนักเรียนและทรงมีรับสั่งว่ากรมป่าไม้ทำกิจกรรมชานูร์รักษ์น้อยได้สนุก

ทรงพระดำเนินจากห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ ไปยังอาคารอเนกประสงค์ ทรงรับฟังบรรยายและทอดพระเนตรนิทรรศการชุดกิจกรรมเรียนรู้ชานูร์รักษ์ช่าง โดยนักเรียนโรงเรียนบ้านเขาใหญ่และโรงเรียนบ้านคลองกุ่มได้ใช้บอร์ดเกมซึ่งเป็นสื่อการเรียนการสอนในเรื่อง “เข้าใจช่างป่า” โดยมีครูเป็นผู้ให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด และทรงมีรับสั่งว่าจังหวัดชลบุรีมีพืชผลทางการเกษตรที่มีราคาสูง และเป็นรายได้หลัก ดังนั้นเมื่อช่างป่าออกมาทำลายพืชผลทางการเกษตรทำให้การเยียวยาแก่เกษตรกรที่ได้รับผลกระทบก็ไม่สมดุล ดังนั้น การยกระดับพืชผลทางการเกษตรให้มีราคาสูงขึ้น อาจจะช่วยชดเชยในส่วนนี้ได้

ทรงมีรับสั่งว่าการสอนเรื่องช้างป่าเป็นวิชาชีววิทยา ซึ่งเป็นวิทยาศาสตร์แขนงหนึ่ง ดังนั้น จึงเป็นเหตุผลให้สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี หรือ สสวท. มาร่วมออกแบบชุดกิจกรรมนี้ และทรงมีรับสั่งว่าการใช้สื่อบอร์ดเกมเป็นสื่อการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นเป็นเรื่องที่ดี และควรให้อยู่บนพื้นฐานแห่งความยุติธรรม

เสด็จถึงลานคชาชล ทรงมีพระปฏิสันถารกับประชาชนหมู่บ้านคชานุรักษ์ และหมู่บ้านเครือข่าย จากนั้นทรงรับฟังบรรยายและทอดพระเนตรนิทรรศการการดำเนินงานของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ในการสนับสนุนโครงการพัชรสุธาคชานุรักษ์ และทรงทอดพระเนตรผลิตภัณฑ์ “เหล็องนาโนสเปรย์” ที่ร่วมมือกับสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ โดยการนำสมุนไพร “ข้าเหล็อง” มาพัฒนาเป็นน้ำมันเหล็องนาโนสเปรย์ เพื่อบรรเทาอาการปวดกล้ามเนื้อ และทรงพระดำเนินไปยังร้านค้าผลิตภัณฑ์หมู่บ้านคชานุรักษ์ และหมู่บ้านเครือข่าย ทรงมีพระปฏิสันถารกับชุมชนที่เปิดร้านค้าจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชน เสวยผลิตภัณฑ์ชุมชนและทรงอุดหนุนผลิตภัณฑ์ที่ร่วมออกร้านค้า อาทิ ผลิตภัณฑ์สมุนไพร น้ำพริกกล้วยทอด เผือกทอด ข้าวหลาม ผลิตภัณฑ์ผลไม้แช่อิ่ม ต้นไม้ ฝัก และผลไม้ท้องถิ่น เช่น กล้วยไข่ ระกำ

ทรงมีพระราชปฏิสันถารกับประชาชนว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินี สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิริวัณณวรี นารีรัตนราชกัญญา และพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์ ทรงมีความเป็นห่วงประชาชน ทรงฝากความหวังดี ความระลึกห่วงใย และความคิดถึงต่อประชาชนทุกคนเช่นกัน

เสด็จถึงโครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำข้างป่า คลองเหมืองสะอังก์ ทรงพระดำเนินระยะทาง ๒๐๐ เมตร เข้าสู่พื้นที่โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำข้างป่า คลองเหมืองสะอังก์ ทรงรับฟังบรรยายและทอดพระเนตร นิทรรศการการจัดทำโครงสร้างพื้นฐานของโครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำข้างป่า คลองเหมืองสะอังก์ และการดำเนินงานสร้างและเสริมแหล่งน้ำสำหรับข้างป่าและสัตว์ป่าในพื้นที่ป่ารอยต่อ ๕ จังหวัด ในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๗ และ ทรงมีรับสั่งว่าเรื่องการจัดทำโครงการพัฒนาแหล่งน้ำ ถือว่าดำเนินการไปได้อย่างรวดเร็วและเรียบร้อยดี

ผลการดำเนินงาน
โครงการพืชสุรคชาอนุรักษ์

พื้นที่ ๑ พื้นที่ป่าอนุรักษ์สำหรับเป็นที่อาศัยของช้างป่า

พื้นที่ ๒ พื้นที่แนวกันชน

พื้นที่ ๓ พื้นที่ชุมชน

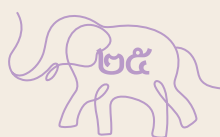

พื้นที่ป่าอนุรักษ์ สำหรับเป็นที่อาศัยของช้างป่า

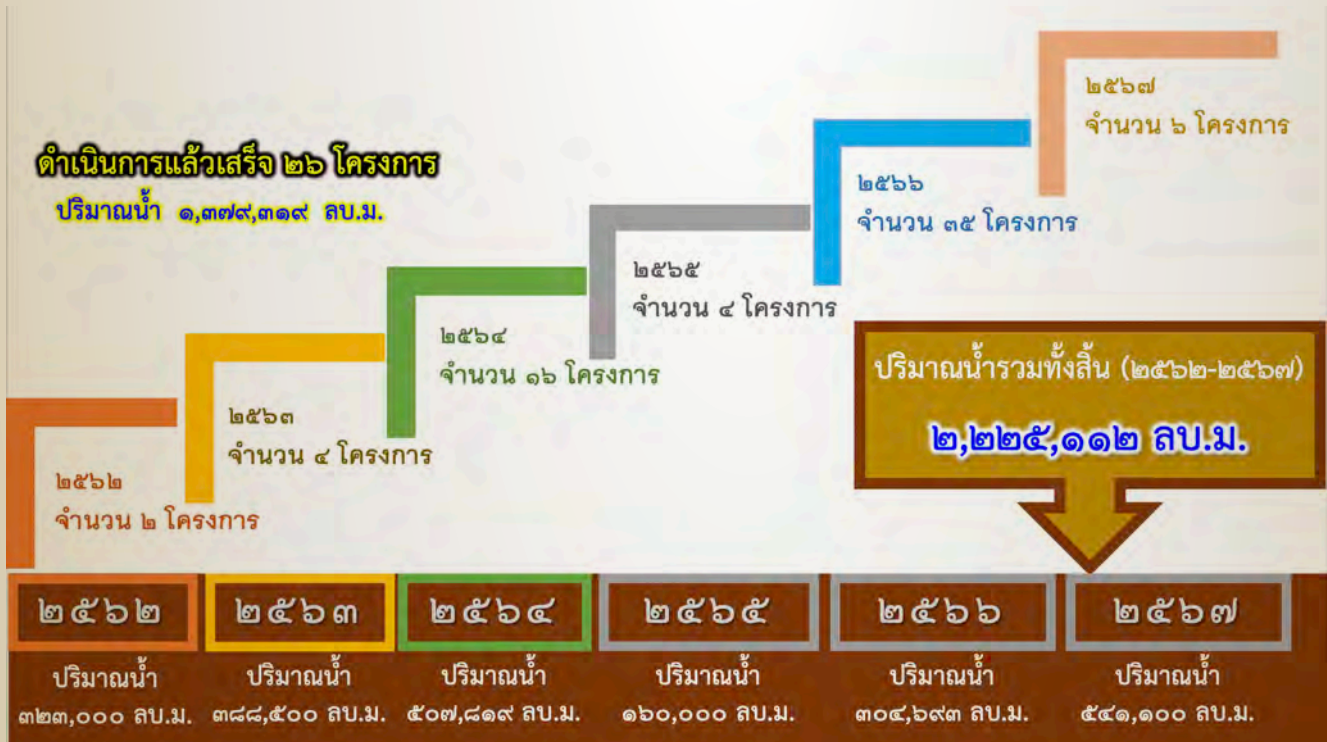

ป่ารอยต่อ ๕ จังหวัด เป็นผืนป่าขนาดใหญ่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ประกอบด้วยพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง จันทบุรี และสระแก้ว มีพื้นที่ ๑,๓๖๓,๓๒๓.๐๕ ไร่ หรือ ๒,๑๘๑.๓๒ ตารางกิโลเมตร ป่ารอยต่อ ๕ จังหวัด (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) เป็นพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางชีวภาพมากอีกแห่งหนึ่ง อีกทั้งยังเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของช้างป่าอีกจำนวนมากไม่น้อย ซึ่งพิจารณาข้อมูลจากการสำรวจประชากรและโครงสร้างอายุของช้างป่าในกลุ่มป่าตะวันออก “ป่ารอยต่อ ๕ จังหวัด” คาดว่ามีประชากรช้างป่าจำนวนทั้งสิ้น ๕๙๒ ตัว ข้อมูลจากการประเมินภาพถ่ายทางดาวเทียมของส่วนสารสนเทศด้านการอนุรักษ์สัตว์ป่า สำนักอนุรักษ์สัตว์ป่า กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช (๒๕๕๘) พบว่าพื้นที่ถิ่นที่อยู่อาศัยที่เหมาะสมของช้างป่าส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไน เนื่องจากเป็นพื้นที่ค่อนข้างราบ ประกอบกับปัจจัยแวดล้อมของพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไนมีแหล่งน้ำ แหล่งโป่ง และมีสภาพพื้นที่ป่าที่เหมาะสมต่อการใช้ประโยชน์ของช้างป่า แต่ในปัจจุบันพื้นที่ป่าได้ถูกรุกทำลาย ทั้งบริเวณรอบชายป่าและการบุกรุกเข้าไปในพื้นที่ป่าเพื่อเปลี่ยนแปลงเป็นพื้นที่เกษตรกรรม ทำให้ถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติของช้างป่าลดลง ประกอบกับพื้นที่ชุมชนมีแหล่งน้ำ และมีพืชผลทางการเกษตรที่สามารถเป็นอาหารของช้างป่าได้ จึงเป็นปัจจัยสำคัญในการดึงดูดการเข้ามาใช้ประโยชน์ของช้างป่าในพื้นที่เกษตรกรรมที่อยู่ชิดเขตพื้นที่ป่า และมีแนวโน้มที่ช้างป่าจะอยู่ประจําออกพื้นที่ป่าอนุรักษ์ต่อไป ช้างป่าได้เข้ามาทำลายพืชผลการเกษตรหรือทำร้ายประชาชนในพื้นที่ จึงทำให้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างประชาชนในพื้นที่กับช้างป่าที่นับวันยิ่งทวีความรุนแรงมากขึ้น เกิดการตอบโต้ของประชาชนด้วยการทำร้ายช้างป่า ทำให้เกิดความสูญเสียทั้งชีวิตคนและช้างป่า และทรัพย์สินอื่น ๆ อีกมากมาย

สำหรับแนวทางการแก้ไขปัญหาการอยู่ร่วมกันระหว่างคนกับช้างป่าในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ เริ่มจากการฟื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำ แหล่งอาหารช้างป่า และสัตว์ป่า ผลการดำเนินงานในพื้นที่ป่าอนุรักษ์สำหรับเป็นที่อาศัยของช้างป่า ในช่วง ๓ ปี ที่ผ่านมา (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕) สรุปภาพรวมได้ ดังนี้

การพัฒนาแหล่งน้ำ สำหรับช้างป่าและสัตว์ป่า

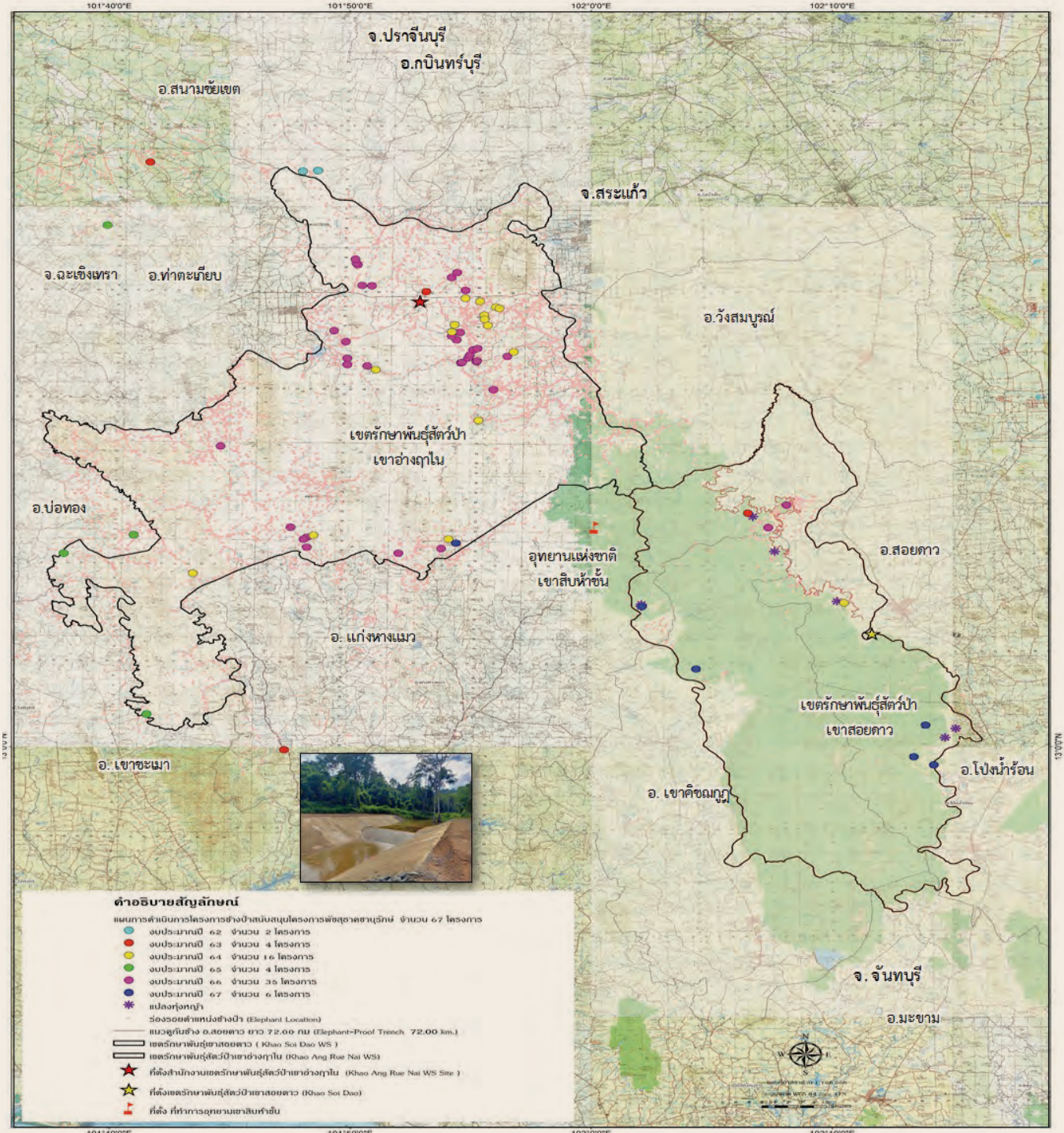
แผนภาพแสดงผลการดำเนินงานพัฒนาแหล่งน้ำ

สำนักงานทรัพยากรน้ำที่ ๖ กรมทรัพยากรน้ำ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้วางแผนดำเนินโครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำช้างป่าทั้งสิ้น ๖๗ โครงการ ซึ่งปัจจุบันได้ดำเนินโครงการแล้วเสร็จจำนวน ๒๖ โครงการ (ดำเนินการ พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕) มีปริมาณน้ำเก็บกักหลังดำเนินการทั้งสิ้น ๑,๓๗๙,๓๑๙ ลูกบาศก์เมตร อยู่ระหว่างดำเนินการในปี ๒๕๖๖ จำนวน ๓๕ โครงการ คาดว่าจะเพิ่มปริมาณน้ำเก็บกักหลังดำเนินการได้ ๓๐๔,๖๙๓ ลูกบาศก์เมตร และในปี ๒๕๖๗ มีแผนดำเนินงาน ๖ โครงการ คาดว่าจะเพิ่มปริมาณน้ำเก็บกักหลังดำเนินการได้อีก ๕๔๑,๑๐๐ ลูกบาศก์เมตร ทำให้มีปริมาณน้ำเก็บกักหลังดำเนินการทั้ง ๖๗ โครงการ จำนวน ๒,๒๒๕,๑๑๒ ลูกบาศก์เมตร

**แผนและผลการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำ
สนับสนุนโครงการพัชรสุธาธารรักษ์
(ป่ารอยต่อ 5 จังหวัด ในภาคตะวันออก)**

ที่มา : สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ๖
กรมทรัพยากรน้ำ

แผนที่ดำเนินงานพัฒนาแหล่งน้ำ

ตัวอย่างผลการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำ
เพื่อสนับสนุนโครงการพัชรสุราคชานุรักษ์

ภาพที่ ๑ การอนุรักษ์
ฟื้นฟูแหล่งน้ำข้างป่า
บ้านคลองเตย

ที่ตั้ง : หมู่ที่ ๒๑ ตำบลท่ากระดาน
อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา
ปริมาณความจุ : ๑๓๕,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร

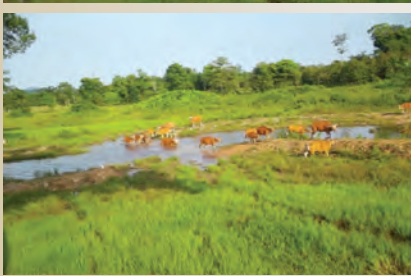

ภาพที่ ๒ การอนุรักษ์
ฟื้นฟูแหล่งน้ำข้างป่า
หลังต้นน้ำภูไท

ที่ตั้ง : หมู่ที่ ๑๓ ตำบลท่าตะเกียบ อำเภอท่า
ตะเกียบ จังหวัดฉะเชิงเทรา
ปริมาณความจุ : ๒๒๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร

จากการติดตามสถานการณ์การเก็บกักน้ำของแหล่งน้ำที่ได้ดำเนินการแล้วเสร็จ พบว่ามีน้ำเต็มปริมาณ ความจุของแหล่งน้ำ และมีช้างป่า และสัตว์ป่า มาใช้ประโยชน์ในพื้นที่

ภาพที่ ๓ การใช้ประโยชน์ของช้างป่าและสัตว์ป่าหลังการพัฒนาแหล่งน้ำ

การพัฒนาแหล่งอาหาร สำหรับช้างป่าและสัตว์ป่า

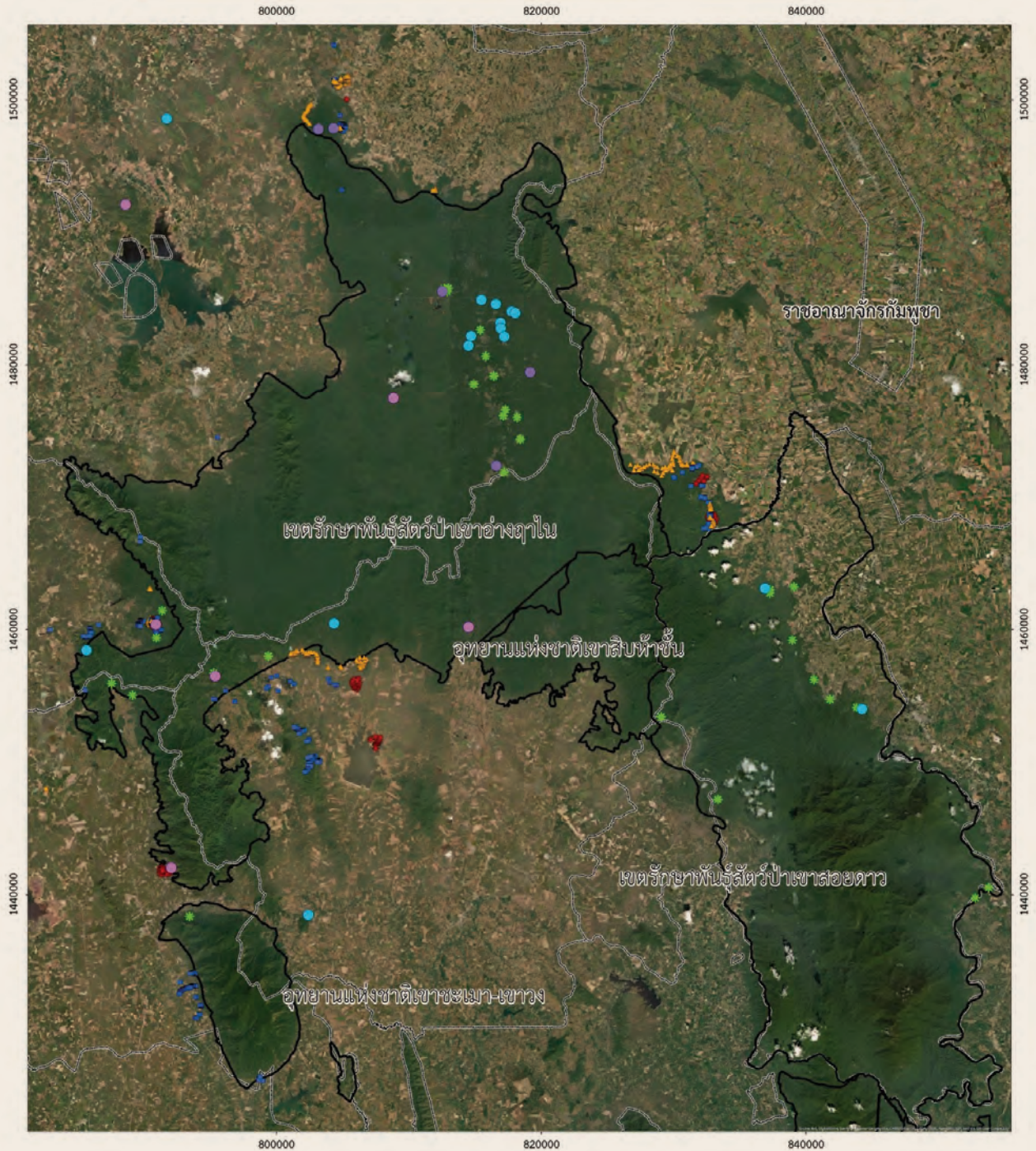
กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้ดำเนินการจัดการถิ่นที่อยู่อาศัยของช้างป่าในพื้นที่ป่ารอยต่อ ๕ จังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้วยการเพิ่มพื้นที่แหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าและช้างป่า พื้นที่แหล่งอาหาร แหล่งโป่ง สร้างความสมบูรณ์ของระบบนิเวศ เพื่อลดปัญหาช้างป่าออกนอกพื้นที่ป่าอนุรักษ์ และลดปัญหาการเผชิญหน้าระหว่างคนกับช้างป่า จากการเก็บข้อมูลด้านช้างป่ารวมถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหาช้างป่าออกนอกพื้นที่ป่าอนุรักษ์ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการแก้ไขปัญหาช้างป่า จากข้อมูลในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ และ พ.ศ. ๒๕๖๕ ข้อมูลการพบเห็นช้างป่าทั้งจากการพบเห็นช้างป่าโดยตรงและจากร่องรอยแสดงให้เห็นว่า การกระจายของช้างป่าค่อนข้างสัมพันธ์กับบริเวณที่ปลูกพืชผลการเกษตร เช่น ข้าว ถั่ว อ้อย และมันสำปะหลัง เป็นต้น กล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า ตำแหน่งการพบเห็นตัวและร่องรอยของช้างป่ามักปรากฏให้เห็นบริเวณที่มีพืชผลการเกษตร ซึ่งอยู่บริเวณโดยรอบของเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไน อย่างไรก็ตามจากการดำเนินงานพัฒนาศักยภาพเชิงพื้นที่ในพื้นที่ป่าอนุรักษ์อย่างต่อเนื่อง โดยการจัดทำและปรับปรุงทุ่งหญ้า ปลูกพืชอาหาร และสร้างแหล่งน้ำให้ช้างป่าได้ใช้ประโยชน์ เพื่อรองรับการใช้ประโยชน์ของช้างป่า พบว่าช้างป่าเข้ามาใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่าอนุรักษ์เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไนอย่างต่อเนื่อง

การดำเนินงาน	จำนวน	หน่วย
ฟื้นฟูและปรับปรุงทุ่งหญ้า	๖,๔๖๔	ไร่
ปรับปรุงสภาพพื้นที่ในป่าปลูก เพื่อเป็นแหล่งอาหารสัตว์ป่า	๒,๕๐๐	ไร่
ปลูกพืชอาหารสัตว์ป่า	๑,๘๐๐	ไร่
ทำโป่งเทียม	๑๔๔	แห่ง
ทำฝาย	๑๑๘	แห่ง
ติดตั้งกล้องดักถ่ายภาพสัตว์ป่าเพื่อติดตามการใช้ประโยชน์แหล่งน้ำและแหล่งอาหาร	๒๒	ชุด
สนับสนุนชุดครุภัณฑ์ผลักดันช้างป่า	๒	ชุด
จัดตั้งชุดเคลื่อนที่เร็วเฝ้าระวังและผลักดันช้างป่าครอบคลุมพื้นที่ สบอ.๒	๑๖	ชุด

ตารางที่ ๑ แสดงผลการดำเนินงานพัฒนาแหล่งอาหารสำหรับช้างป่าและสัตว์ป่า

ความก้าวหน้าการดำเนินโครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำ แหล่งอาหาร
สนับสนุนโครงการพัชรสุธาชวนรักษ์ (ป่ารอยต่อ 5 จังหวัด ในภาคตะวันออก)
ปีงบประมาณ 2562 - 2565

คำอธิบายสัญลักษณ์

● แหล่งน้ำขนาดเล็ก (น้อยกว่า 10,000 ลบ.ม.)	● พิกัดแปลงทุ่งหญ้า
● แหล่งน้ำขนาดกลาง (10,000 - 100,000 ลบ.ม.)	● พิกัดแปลงที่ขออาหารสัตว์
● แหล่งน้ำขนาดใหญ่ (มากกว่า 100,000 ลบ.ม.)	▭ ขอบเขตพื้นที่อนุรักษ์
▲ พิกัดโป่งเทียม	▭ ขอบเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ
■ พิกัดฝาย	

มาตราส่วน 1:95,900
ระบบพิกัด WGS 1984 UTM Zone 47

แผนที่ดำเนินงานพัฒนาแหล่งอาหาร

การดำเนินงานในอุทยานแห่งชาติ เขาสระเมฆ – เขาวง จังหวัดระยอง

ภาพที่ ๔ การดำเนินงานปรับพื้นที่บริเวณแนวเชื่อมต่อระบบนิเวศ อุทยานแห่งชาติเขาสระเมฆ – เขาวง

ภาพที่ ๕ ภาพมุมสูงการดำเนินงานปรับพื้นที่บริเวณแนวเชื่อมต่อระบบนิเวศ อุทยานแห่งชาติเขาสระเมฆ – เขาวง

ภาพที่ ๖ ภาพช้างป่าและสัตว์ป่าเข้ามาใช้ประโยชน์ในพื้นที่บริเวณแนวเชื่อมต่อบริเวณ
อุทยานแห่งชาติเขาค้อ - เขาวง

การดำเนินงานในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไน จังหวัดฉะเชิงเทรา

เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไน ได้จัดการพื้นที่ถิ่นที่อยู่อาศัยของช้างป่าโดยการปรับปรุงพื้นที่แปลงปลูกป่าเดิม เพื่อเพิ่มศักยภาพในการรองรับการใช้ประโยชน์ของช้างป่าและสัตว์ป่าในพื้นที่ และเพื่อดึงช้างป่ากลับสู่ผืนป่าอนุรักษ์ โดยมีภาพรวมการดำเนินงาน ดังนี้

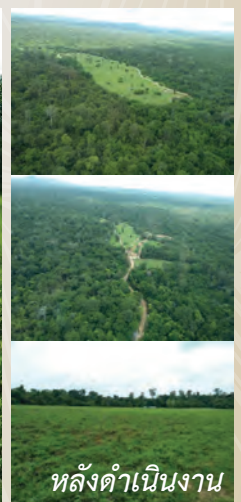
1. ปรับทุ่งหญ้า แปลงที่ ๑ - ๔ รวม ๑๖๕ ไร่ โดยเปลี่ยนชนิดหญ้าจาก
หญ้าธูป (เดิม) เป็นหญ้าพลีแกลุลัม

ก่อนดำเนินงาน

หลังดำเนินงาน

หลังดำเนินงาน

ภาพที่ ๗ ภาพก่อน - หลังการปรับพื้นที่บริเวณทุ่งหญ้าแปลงที่ ๑-๔

๒. ปรับทุ่งหญ้า แปลงที่ ๕ - ๗ รวม ๑,๑๕๔ ไร่

ภาพที่ ๘ ภาพก่อน - หลังปรับพื้นที่บริเวณทุ่งหญ้า แปลงที่ ๕ - ๗

๓. ปรับปรุงทุ่งหญ้าบริเวณไร่อาศิพและกุโท จำนวน ๘๐๐ ไร่

ภาพที่ ๙ ภาพก่อน - หลังปรับพื้นที่ทุ่งหญ้าบริเวณไร่อาศิพและกุโท

๕. ปรับปรุงทุ่งหญ้าบริเวณบ่อมะเดื่อ ๑๕ ไร่ จังหวัดจันทบุรี โดยโยนหญ้าฟลีแควลัมทดแทนแปลงเดิม เนื่องจากมีวัชพืชขึ้นหนาแน่น

ก่อนดำเนินงาน

หลังดำเนินงาน

ภาพที่ ๑๐ ภาพก่อน - หลังปรับพื้นที่ทุ่งหญ้าบริเวณบ่อมะเดื่อ

๕. งานตัดสาาง ด้วยการลิดกิ่งไม้หรือตัดพินกิ่งของไม้ต้นขนาดใหญ่หรือไม้ชั้นบนไม่ให้หนาแน่นเกินไป เพื่อเปิดโอกาสให้ไม้พื้นล่างพวกหญ้า และพันธุ์ไม้ท้องถิ่นต่างๆ ที่อยู่บริเวณพื้นล่าง สามารถงอกและเจริญเติบโตได้

ก่อนดำเนินงาน

หลังดำเนินงาน

ภาพที่ ๑๑ ภาพก่อน - หลังการดำเนินงานตัดสาาง

๖. งานกำจัดวัชพืช เพื่อปรับพื้นที่ให้มีความเหมาะสมกับหญ้าที่จะปลูกเพื่อเป็นแหล่งอาหาร ช้างป่าและสัตว์ป่า ลดการแย่งธาตุอาหารในดิน เพิ่มอัตราการเจริญเติบโตของหญ้าที่ ปลูก และส่งเสริมให้เมล็ดพันธุ์ไม่วางรวมทั้งต้นกล้าที่มีขนาดเล็กงอกและเจริญเติบโตได้ดีขึ้น

ภาพที่ ๑๒ การดำเนินงานกำจัดวัชพืช

๗. ปลุกพืชอาหาร ชนิดพืชอาหารสัตว์ป่าที่นำมาปลูกขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของสภาพพื้นที่และความต้องการของชนิดสัตว์ป่า ได้แก่ มะม่วงป่า กระบก ไผ่ กล้วย เต่าร้าง เป็นต้น

ภาพที่ ๑๓ การปลูกพืชอาหาร

๘. งานทำโปงเทียม ในส่วนของการทำโปงเทียม เพื่อเป็นแหล่งอาหารช้างป่าและสัตว์ป่าได้ ดำเนินงานในบริเวณแนวเชื่อมต่อระบบนิเวศระหว่างเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไนกับอุทยานแห่งชาติเขาชะเมา – เขาวง และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาสอยดาว จำนวน ๑๔๕ แห่ง

ภาพที่ ๑๔
การทำโปงเทียม

เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไนได้ติดตั้งกล้องดักถ่ายภาพสัตว์ป่าอัตโนมัติเพื่อศึกษาการเข้าใช้ประโยชน์ของสัตว์ป่า จากการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่เดือนมกราคม ๒๕๖๕ – ธันวาคม ๒๕๖๕ สามารถแสดงข้อมูลจำนวนภาพถ่ายสัตว์ป่าที่ถ่ายภาพได้ในแต่ละเดือน และข้อมูลจำนวนจุด (ตำแหน่งที่ติดตั้งกล้องดักถ่ายภาพสัตว์ป่า) ที่จับภาพสัตว์ป่าได้ ซึ่งข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่ามีช้างป่าและสัตว์ป่าจำนวนมากเข้ามาใช้ประโยชน์อย่างต่อเนื่อง

เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไนได้ติดตั้งกล้องดักถ่ายภาพสัตว์ป่าอัตโนมัติเพื่อศึกษาการเข้าใช้ประโยชน์ของสัตว์ป่าจากการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่เดือนมกราคม ๒๕๖๕ – ธันวาคม ๒๕๖๕ สามารถแสดงข้อมูลจำนวนภาพถ่ายสัตว์ป่าที่ถ่ายภาพได้ในแต่ละเดือน [ตารางที่ ๒] และข้อมูลจำนวนจุด (ตำแหน่งที่ ติดตั้งกล้องดักถ่ายภาพสัตว์ป่าจำนวน ๑๕ จุด) ที่จับภาพสัตว์ป่าได้ [ตารางที่ ๓] ซึ่งข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่ามีช้างป่าและ สัตว์ป่าจำนวนมากเข้ามาใช้ประโยชน์อย่างต่อเนื่อง

ชนิด	เดือน												รวม
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	
วัวแดง	๕๒๙	๙๙๑	๒,๖๔๑	๑,๙๓๒	๒,๑๕๒	๑,๖๒๗	๑,๘๖๖	๑,๘๖๖	๑,๘๖๖	๗๙๔	๗๘๖	๕๕๖	๑๗,๕๘๖
กระทิง	๑๖๙	๑๕๑	๕๖๓	๔๗๙	๓๒๓	๒๒๘	๑๓๓	๑๑๒	๑๕๖	๓๐	๘๔	๗๙	๒,๕๐๘
ช้างป่า	๔๒๒	๑๐๙	๒๔๙	๘๓	๒๒๗	๔๒๐	๒๘๓	๑๗๒	๒๒๒	๔๗	๒๗	๑๕๐	๒,๔๑๓
กวางป่า	๑๑๗	๑๖๐	๑๒๕	๗๑	๔๖	๑๑๓	๗๑	๙๒	๗๙	๓๕	๒๐๘	๑๙๕	๑,๓๑๒
หมูป่า	๕๘	๕๑	๖๕	๔๘	๕๑	๑๗๕	๑๔๗	๙๓	๒๘๓	๓๔	๕๓	๖๕	๑,๑๒๒
เก้ง	๐	๔๗	๒๘	๑๘	๔๓	๑๒	๒๑	๓๙	๓๓	๓	๐	๙	๒๓๓
สิงห์	๐	๓	๑	๔๖	๕๓	๒๒	๕๐	๐	๒๐	๑๐	๔	๑๒	๒๒๑
แม่ใหญ่แมงคอยาว	๐	๒๐	๓๐	๑๘	๑๗	๒๒	๒๗	๒๙	๓๓	๒๑	๐	๓	๒๐๐
โกไฟาญาลอ	๖	๑๗	๑๐	๓๖	๓๘	๒๖	๙	๔	๗	๑๐	๑	๗	๑๗๑
ขมดเขีต	๒๑	๖	๒	๑๒	๑๒	๓	๐	๓	๕	๑๕	๒	๑๕	๙๖
สุนัขจิ้งจอก	๑๙	๓๕	๘	๔	๒	๐	๐	๔	๐	๐	๐	๐	๗๒
อีเห็นธรรมดา	๐	๐	๑๒	๑๓	๐	๒๑	๓	๑๖	๐	๐	๐	๐	๖๕
อีเห็นข้างลาย	๒๐	๓๑	๐	๐	๘	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๕๙
ขมดแมงสันหางดำ	๐	๑	๗	๐	๑๑	๖	๙	๕	๑๐	๔	๐	๒	๕๕
หมาไน	๑๑	๓	๑	๐	๘	๘	๙	๑	๗	๗	๐	๐	๕๓
แม่	๕๒	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๕๒
แมวขาว	๒	๕	๘	๕	๔	๓	๓	๖	๕	๔	๐	๕	๕๐
เก้งธรรมดา	๔๘	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๔๘
โกป่าคัมพูชา	๐	๘	๑	๑๑	๕	๒	๑	๐	๐	๔	๓	๒	๔๒
กระเจงหนู	๐	๒	๒	๑	๐	๕	๐	๙	๐	๑๓	๑	๐	๓๓
อีเห็นเครือ	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๗	๐	๔	๓	๐	๓	๑๗
นกกางลายเสือ	๐	๐	๐	๐	๐	๓	๘	๐	๐	๐	๐	๐	๑๑
หมูหริ่ง	๐	๐	๐	๐	๕	๓	๐	๐	๐	๐	๑	๐	๙
กระต่ายป่า	๐	๒	๐	๐	๐	๑	๐	๐	๐	๐	๐	๒	๕
ขมดแมงสันหางปล้อง	๐	๐	๐	๐	๑	๐	๓	๐	๐	๐	๐	๐	๔
เหยี่ยวรุ้ง	๐	๐	๐	๐	๐	๒	๐	๐	๐	๐	๒	๐	๔
ตะกวด	๐	๐	๐	๐	๒	๑	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๓
พังพอน	๐	๐	๐	๐	๒	๐	๐	๐	๐	๑	๐	๐	๓
นกแก๊ก	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๓	๐	๐	๓
นกโกรโกโส	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๒	๐	๐	๐	๐	๒
หมาไม้	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๑	๐	๐	๐	๐	๐	๑
กระรอกหลากสี	๐	๐	๐	๐	๑	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๑
ลิมหรือนิม	๑	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๑
นาก	๑	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๑
รวม	๑,๔๗๑	๑,๖๔๐	๓,๗๕๑	๒,๗๗๗	๓,๐๐๙	๒,๗๑๒	๒,๖๓๑	๒,๔๓๓	๓,๔๕๗	๑,๐๔๓	๑,๑๗๒	๑,๑๐๕	๒๖,๔๕๔

ตารางที่ ๒ รายงานจำนวนภาพถ่ายที่จับภาพสัตว์ป่าได้ แสดงการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ของสัตว์ป่า เดือน มกราคม ๒๕๖๕ ถึง ธันวาคม ๒๕๖๕

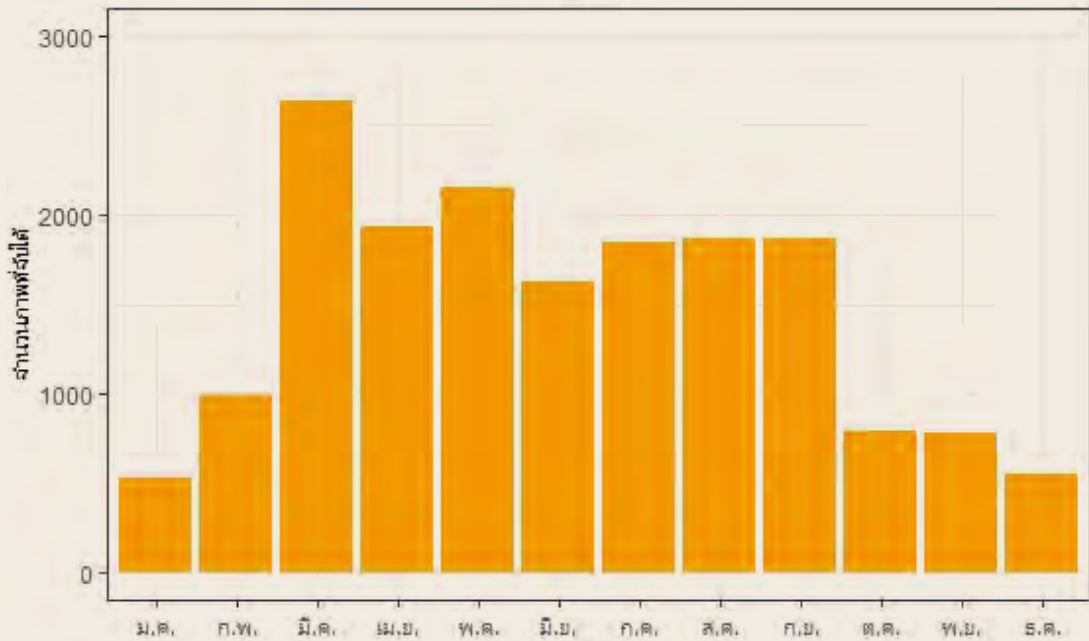
ชนิด	จำนวนจุดที่จับภาพได้												รวม
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	
วัวแดง	๑๑	๑๑	๑๙	๑๒	๒๔	๒๐	๑๖	๑๗	๑๙	๑๓	๑๔	๑๓	๑๘๙
ช้างป่า	๑๑	๑๐	๒๐	๒๐	๑๙	๑๖	๑๗	๑๖	๑๘	๖	๘	๑๐	๑๖๓
กวางป่า	๑๐	๑๐	๑๗	๙	๑๔	๑๔	๑๔	๑๓	๑๒	๑๑	๑๑	๑๓	๑๔๘
กระทิง	๕	๖	๑๕	๘	๑๘	๑๔	๑๐	๑๒	๑๑	๔	๙	๖	๑๑๘
หมูป่า	๗	๖	๗	๑๑	๗	๙	๗	๗	๑๓	๖	๖	๗	๙๓
แก้ง	๐	๘	๔	๔	๖	๔	๖	๗	๗	๒	๐	๔	๕๒
แม่ใหญ่แผงคอยาว	๐	๒	๓	๓	๕	๓	๒	๓	๓	๒	๐	๑	๒๗
ลิงกัง	๐	๑	๑	๒	๔	๒	๓	๐	๓	๒	๑	๑	๒๐
แมวควา	๒	๒	๒	๒	๒	๑	๑	๒	๒	๑	๐	๑	๑๘
ชมดแผงสันทางดำ	๐	๑	๒	๐	๓	๓	๑	๒	๓	๑	๐	๑	๑๗
ไก่ฟ้าพญาลอ	๑	๒	๑	๑	๒	๒	๑	๑	๒	๑	๑	๑	๑๖
ชมดเขียด	๒	๑	๑	๒	๒	๒	๐	๒	๑	๑	๑	๑	๑๖
หมาใน	๒	๑	๑	๐	๓	๒	๓	๑	๒	๑	๐	๐	๑๖
สุนัขจิ้งจอก	๒	๓	๒	๓	๑	๐	๐	๑	๐	๐	๐	๐	๑๒
ไก่ป่าตัวขาว	๐	๒	๑	๒	๑	๑	๑	๐	๐	๑	๑	๑	๑๑
อีเห็นธรรมดา	๐	๐	๒	๒	๐	๓	๑	๒	๐	๐	๐	๐	๑๐
กระเจงหนู	๐	๑	๑	๑	๐	๑	๐	๑	๐	๓	๑	๐	๙
แก้งธรรมดา	๗	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๗
อีเห็นข้างลาย	๒	๒	๐	๐	๒	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๖
อีเห็นเครือ	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๒	๐	๑	๑	๐	๑	๕
หมูหริ่ง	๐	๐	๐	๐	๒	๒	๐	๐	๐	๐	๑	๐	๕
แม่	๓	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๓
กระต่ายป่า	๐	๑	๐	๐	๐	๑	๐	๐	๐	๐	๐	๑	๓
นกยางลายเสือ	๐	๐	๐	๐	๐	๑	๑	๐	๐	๐	๐	๐	๒
ชมดแผงสันทางปล้อง	๐	๐	๐	๐	๑	๐	๑	๐	๐	๐	๐	๐	๒
เหยี่ยวรุ้ง	๐	๐	๐	๐	๐	๑	๐	๐	๐	๐	๑	๐	๒
ตะกวด	๐	๐	๐	๐	๑	๑	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๒
พังพอน	๐	๐	๐	๐	๑	๐	๐	๐	๐	๑	๐	๐	๒
นกแก๊ก	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๑	๐	๐	๑
นกโกโรโกโส	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๑	๐	๐	๐	๐	๑
หมาไม้	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๑	๐	๐	๐	๐	๐	๑
กระรอกหลากสี	๐	๐	๐	๐	๑	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๑
ลิมหรือ نیم	๑	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๑
นาก	๑	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๑
รวม	๖๖	๗๐	๙๙	๗๒	๑๑๙	๑๐๓	๘๘	๘๘	๙๗	๕๘	๕๕	๖๒	๙๗๗

ตารางที่ ๓ รายงานจำนวนจุดที่จับภาพสัตว์ป่าได้ แสดงการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ของสัตว์ป่า
เดือนมกราคม ๒๕๖๕ ถึง ธันวาคม ๒๕๖๕

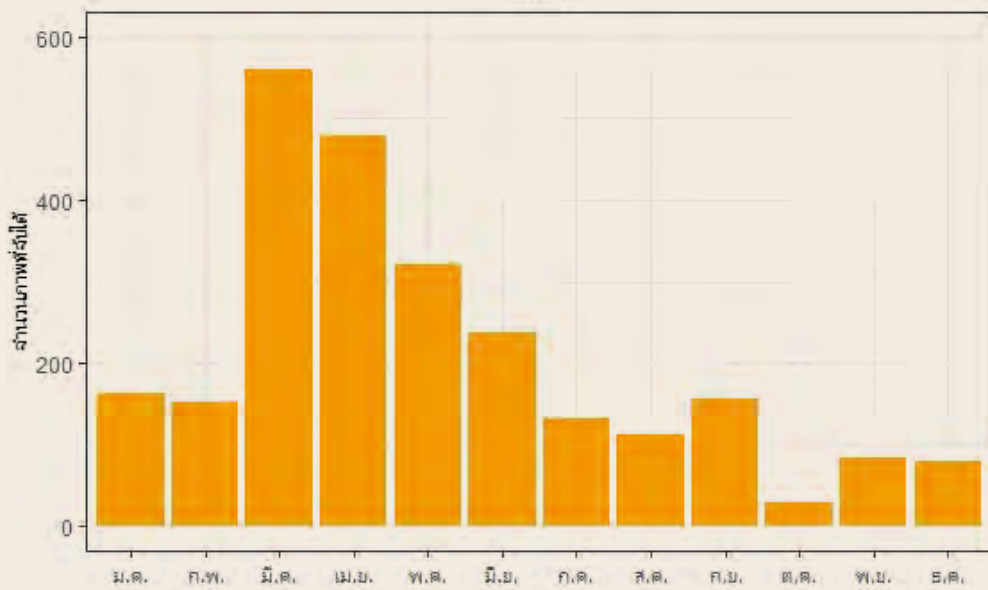
จากข้อมูลการเข้าใช้ประโยชน์ของสัตว์ป่าแต่ละชนิด พบว่าสัตว์ที่มีจำนวนภาพถ่ายมากที่สุด ๓ อันดับ ได้แก่ วัวแดง กระต๊อง และช้างป่า ตามลำดับ

วัวแดง

กราฟที่ ๑ แสดงจำนวนภาพถ่ายที่ได้จากกล้องดักถ่ายภาพสัตว์ป่าอัตโนมัติของวัวแดง ระยะเวลาตั้งแต่เดือนมกราคม ๒๕๖๕ - ธันวาคม ๒๕๖๕

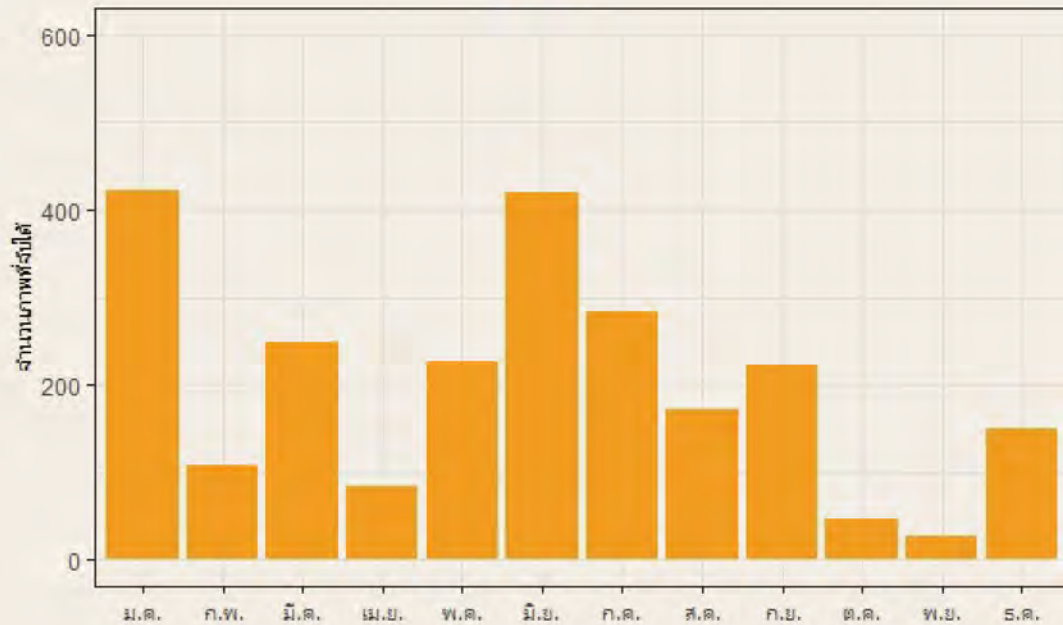
กระต๊อง

กราฟที่ ๒ แสดงจำนวนภาพถ่ายที่ได้จากกล้องดักถ่ายภาพสัตว์ป่าอัตโนมัติของกระต๊อง ระยะเวลาตั้งแต่เดือนมกราคม ๒๕๖๕ - ธันวาคม ๒๕๖๕

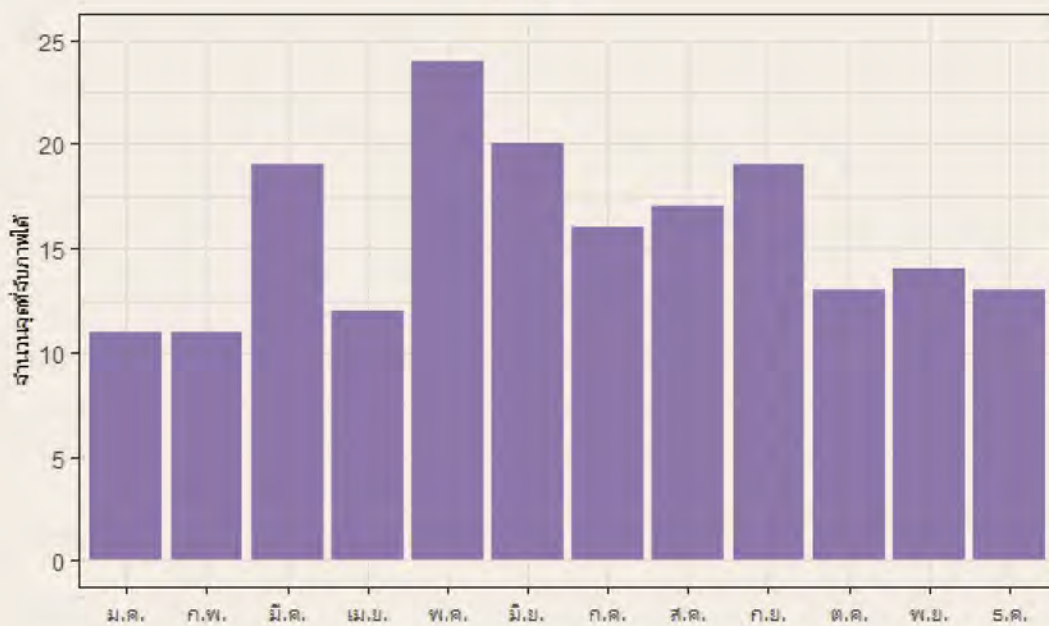
ช้างป่า

กราฟที่ ๓ แสดงจำนวนภาพถ่ายที่ได้จากกล้องดักถ่ายภาพสัตว์ป่าอัตโนมัติของช้างป่า
ระยะเวลาตั้งแต่เดือนมกราคม ๒๕๖๕ - ธันวาคม ๒๕๖๕

ข้อมูลจำนวนจุดติดตั้งกล้องที่สามารถถ่ายภาพสัตว์ป่าได้ ดักถ่ายภาพสัตว์ป่าแสดงให้เห็นจำนวนจุดที่จับภาพสัตว์ป่าแต่ละชนิดที่มีจำนวนมากที่สุด ๓ อันดับ ได้แก่ วัวแดง ช้างป่า และควางป่า ตามลำดับ

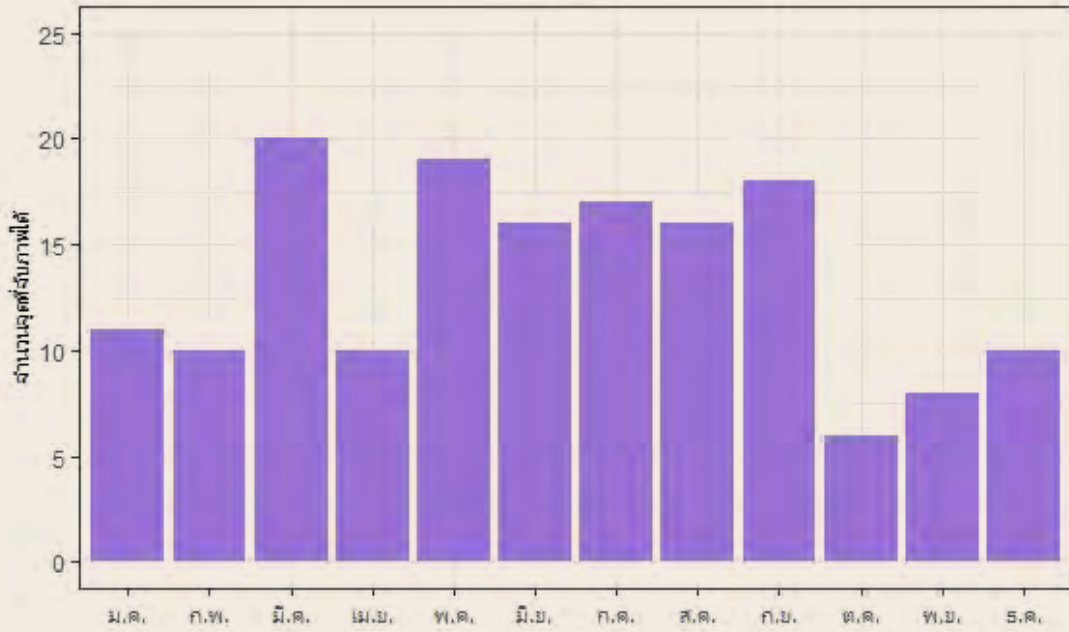
วัวแดง

กราฟที่ ๔ แสดงจำนวนจุดที่จับภาพได้จากกล้องดักถ่ายภาพสัตว์ป่าอัตโนมัติของวัวแดง
ระยะเวลาตั้งแต่เดือนมกราคม ๒๕๖๕ - ธันวาคม ๒๕๖๕

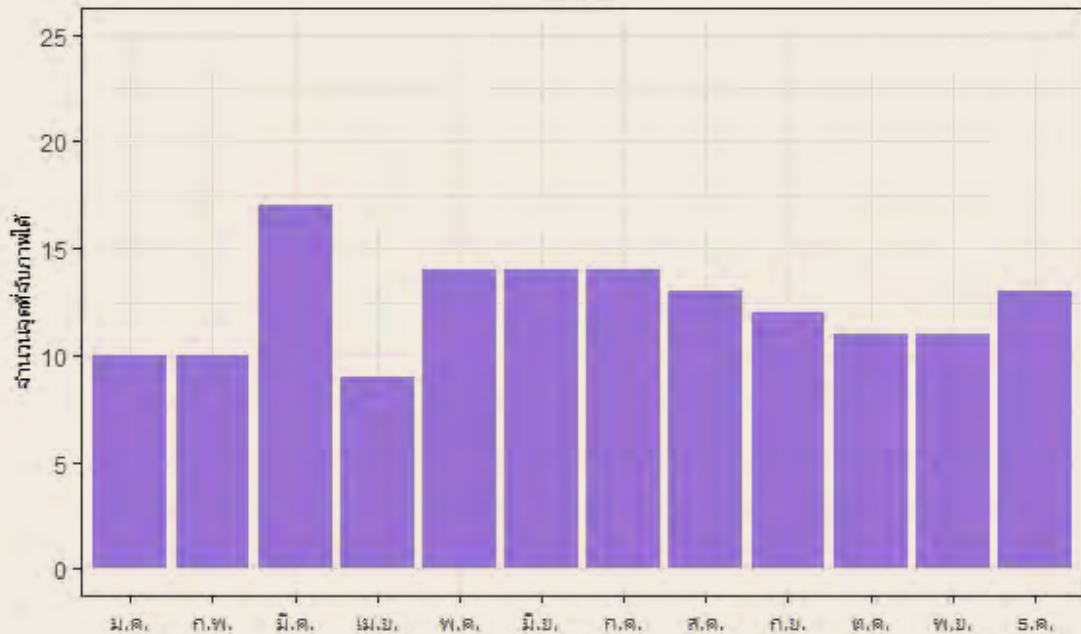

ช้างป่า

กราฟที่ ๕ แสดงจำนวนจุดที่จับภาพได้จากกล้องดักถ่ายภาพสัตว์ป่าอัตโนมัติของช้างป่า
ระยะเวลาตั้งแต่เดือนมกราคม ๒๕๖๕ - ธันวาคม ๒๕๖๕

กวางป่า

กราฟที่ ๖ แสดงจำนวนจุดที่จับภาพได้จากกล้องดักถ่ายภาพสัตว์ป่าอัตโนมัติของกวางป่า
ระยะเวลาตั้งแต่เดือนมกราคม ๒๕๖๕ - ธันวาคม ๒๕๖๕

ภาพที่ ๑๕ ภาพช้างป่าและสัตว์ป่าเข้ามาใช้ประโยชน์

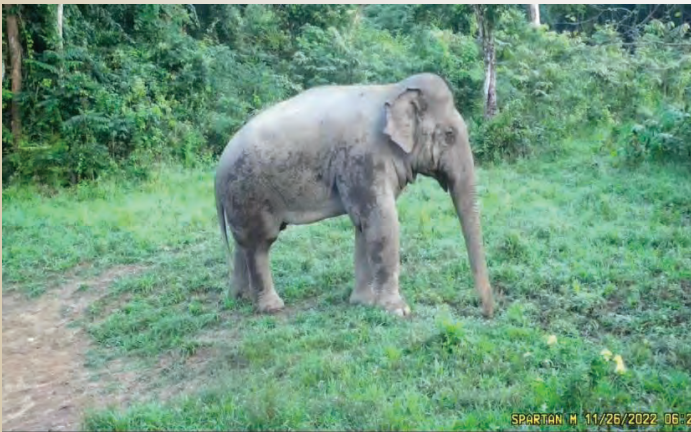
การดำเนินงานในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาสอยดาว จังหวัดจันทบุรี

เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาสอยดาวได้ดำเนินงานปรับปรุงแปลงทุ่งหญ้า จำนวน ๗ แปลง เนื้อที่รวม ๙๖๐ ไร่ รวมทั้งได้ฟื้นฟูแหล่งอาหารช้างป่าและสัตว์ป่าจำนวน ๕๐๐ ไร่ พบว่ามีช้างป่าและสัตว์ป่าเข้ามาใช้ประโยชน์ในพื้นที่ที่มีการฟื้นฟูอย่างต่อเนื่อง

ภาพที่ ๑๖ แปลงทุ่งหญ้าในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาสอยดาวในปัจจุบัน

ภาพที่ ๑๗ ภาพช้างป่าและสัตว์ป่าเข้ามาใช้ประโยชน์

๒.

พื้นที่แนวกันชน (จุดพักช้าง)

พื้นที่แนวกันชนหรือจุดพักช้างป่าเป็นพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติและป่าตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ซึ่งถือว่าเป็นแนวกันชน (Buffer zone) ระหว่างพื้นที่อนุรักษ์กับพื้นที่ทำกินของประชาชน กรมป่าไม้ ซึ่งมีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบในบริเวณพื้นที่ดังกล่าวจึงได้วางแนวทางหลักในการดำเนินงานไว้ ดังนี้ “สร้างพื้นที่กันชนให้มีศักยภาพในการรองรับช้างป่าที่จะออกมาหากินบริเวณนอกเขตอนุรักษ์ ให้ใช้เวลาในพื้นที่กันชนให้นานที่สุด และดึงดูดช้างป่าที่ออกไปหากินในพื้นที่ของประชาชน ให้กลับเข้าป่าให้ได้มากที่สุด” โดยอยู่บนสมมติฐานที่ว่า “ช้างป่าออกมาหากินบริเวณนอกเขตอนุรักษ์ เนื่องจากการขาดแคลนแหล่งน้ำ แหล่งอาหาร และที่อยู่อาศัย”

กรมป่าไม้ได้กำหนดพื้นที่เป้าหมาย เพื่อเป็นพื้นที่นำร่องในการดำเนินโครงการฯ โดยรอบบริเวณเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไน ซึ่งอยู่ในพื้นที่ความรับผิดชอบของสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๙ (ชลบุรี) และสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๙ สาขาปราจีนบุรี ประกอบด้วย

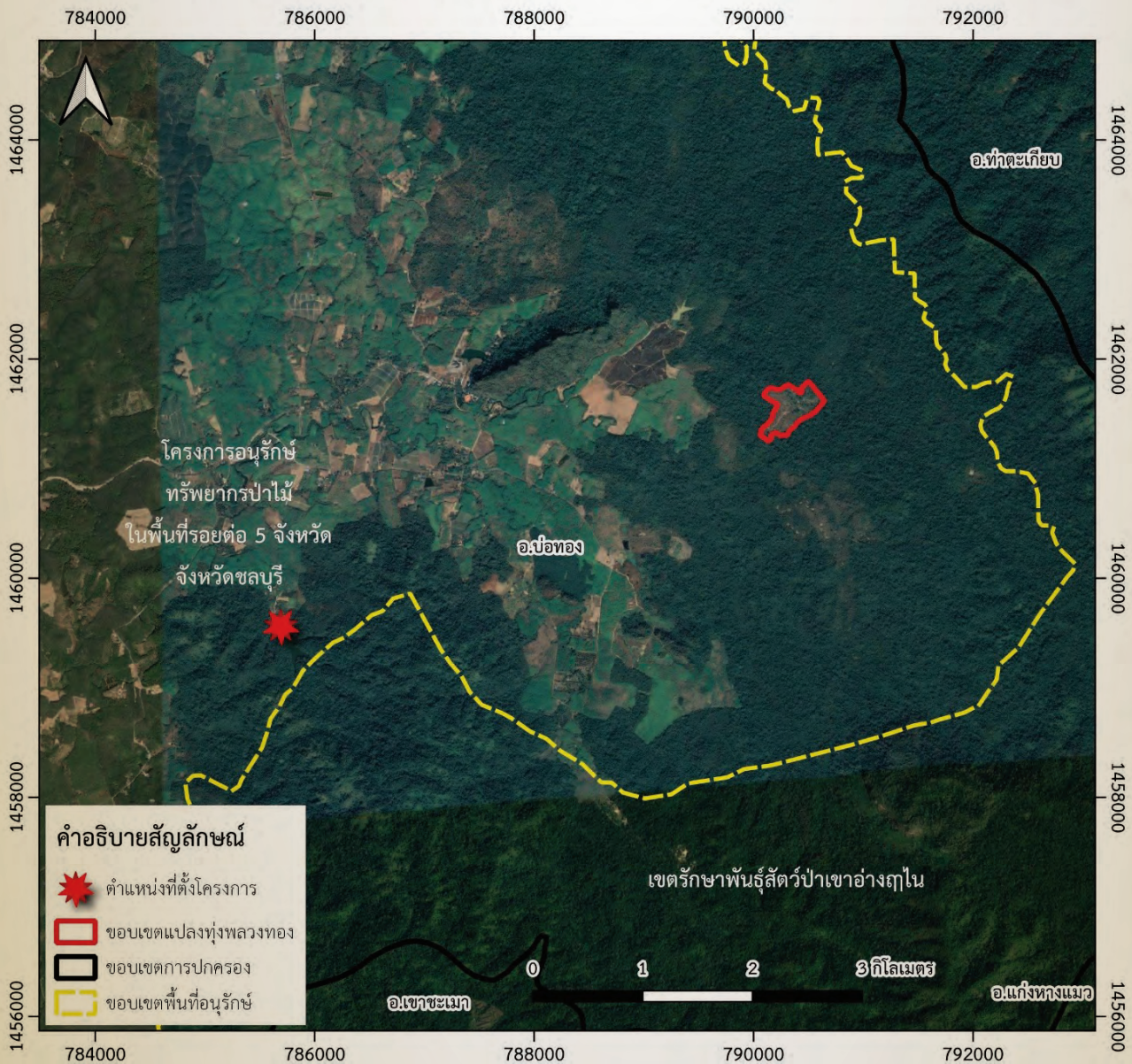

๑. สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ ที่ ๕ (ชลบุรี)

ดำเนินการในพื้นที่นำร่องบริเวณทุ่งพลวงทอง บ้านเขาใหญ่ หมู่ที่ ๔ ตำบลพลวงทอง อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี ซึ่งพื้นที่ดังกล่าวอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าคลองตะเคียน มีพื้นที่ดำเนินการ ๑๐๑.๕๒ ไร่ โดยได้ดำเนินงานปรับปรุงพื้นที่เพื่อเป็นทุ่งหญ้าและแหล่งน้ำ และได้ปลูกพืชอาหารช้างป่าและสัตว์ป่า

พื้นที่ดำเนินกิจกรรมโครงการพัชรสุธาชาบุรีรักษ์

ณ ทุ่งพลวงทอง บ้านเขาใหญ่ หมู่ ๔ ตำบลพลวงทอง อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี

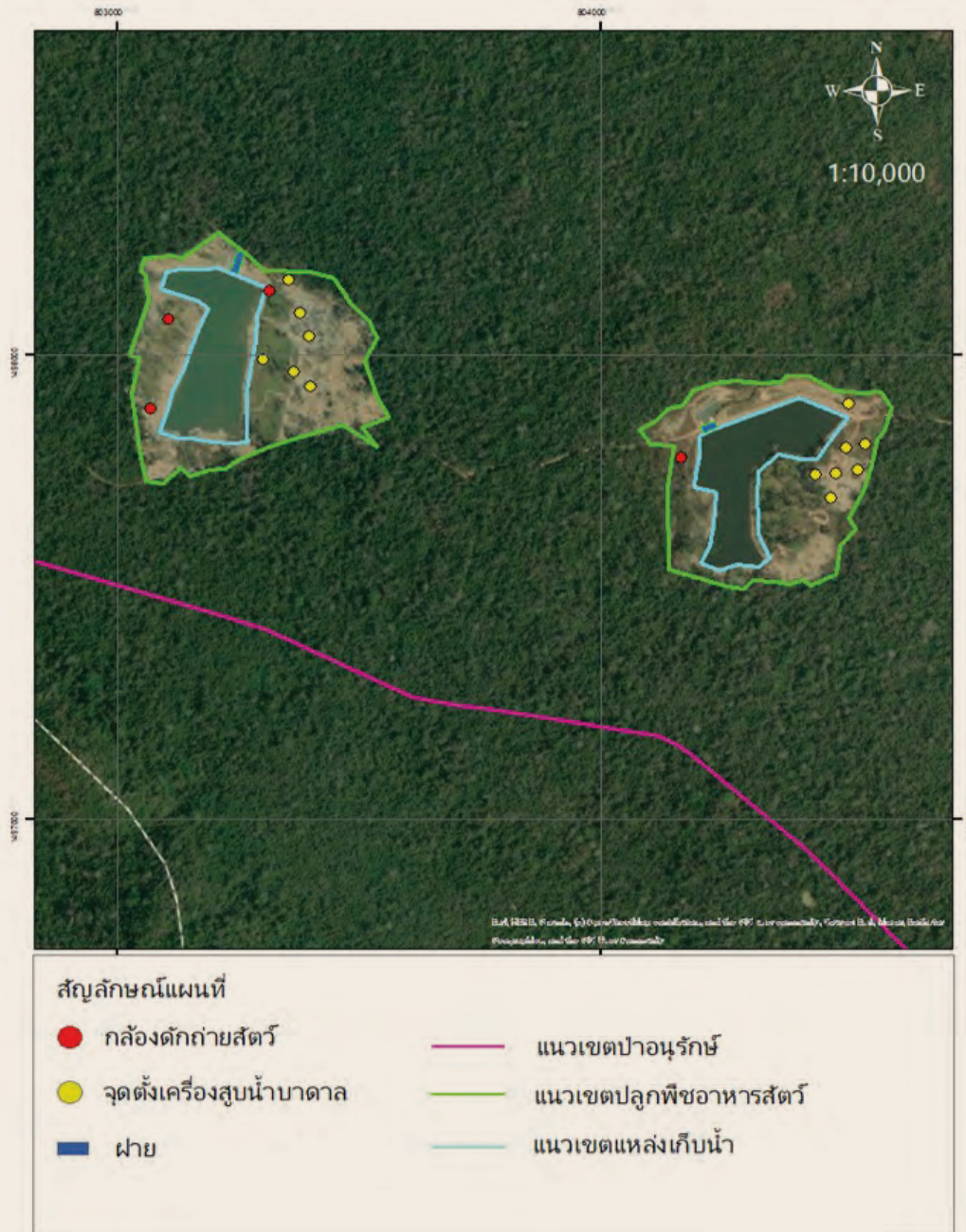

แผนที่แสดงพื้นที่ดำเนินกิจกรรมโครงการพัชรสุธาชาบุรีรักษ์ ณ ทุ่งพลวงทอง บ้านเขาใหญ่ หมู่ที่ ๔ ตำบลพลวงทอง อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี

๒. สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๙ สาขาปราจีนบุรี

ดำเนินการในพื้นที่บริเวณบ้านคลองเตย หมู่ที่ ๒๑ และบ้านนายาว หมู่ที่ ๑๕ ตำบลท่ากระดาน อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา จัดสร้างแหล่งน้ำและแหล่งอาหารให้สัตว์ป่า โดยกรมทรัพยากรน้ำได้สร้างอ่างเก็บน้ำ จำนวน ๒ แห่ง และกรมป่าไม้และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ร่วมกันพัฒนาพื้นที่โดยรอบอ่างเก็บน้ำเพื่อเป็นแหล่งอาหารให้สัตว์ป่า พร้อมทั้งได้ปลูกพืชอาหารสัตว์ป่า เช่น กล้าย อ้อย มะขามป้อม มะตูม หว้า ขนุน ไม้ เต่าร้าง รวมทั้งสิ้น จำนวน ๒๕,๐๐๐ ต้น และปลูกหญ้าลูซี่ จำนวน ๑๖ ไร่ นอกจากนี้ กรมประมงได้นำพันธุ์ปลาน้ำจืดมาปล่อยในอ่างเก็บน้ำทั้ง ๒ แห่ง จำนวน ๓๐,๐๐๐ ตัว

แผนที่แสดงพื้นที่ดำเนินกิจกรรมโครงการพัชรสุธาชานุรักษ์บริเวณบ้านคลองเตย หมู่ที่ ๒๑ และบ้านนายาว หมู่ที่ ๑๕ ตำบลท่ากระดาน อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา

นอกจากการดำเนินงานเพื่อปรับพื้นที่เป็นทุ่งหญ้า แหล่งน้ำ รวมทั้งได้ปลูกพืชอาหารช้างป่าและสัตว์ป่าแล้ว ยังได้มีการดำเนินงานจัดทำโป่งเทียม สร้างฝายชะลอความชุ่มชื้น และทำแนวกันไฟ ในบริเวณพื้นที่ดำเนินงานดังกล่าว

ภาพที่ ๑๘ จัดทำโป่งเทียม

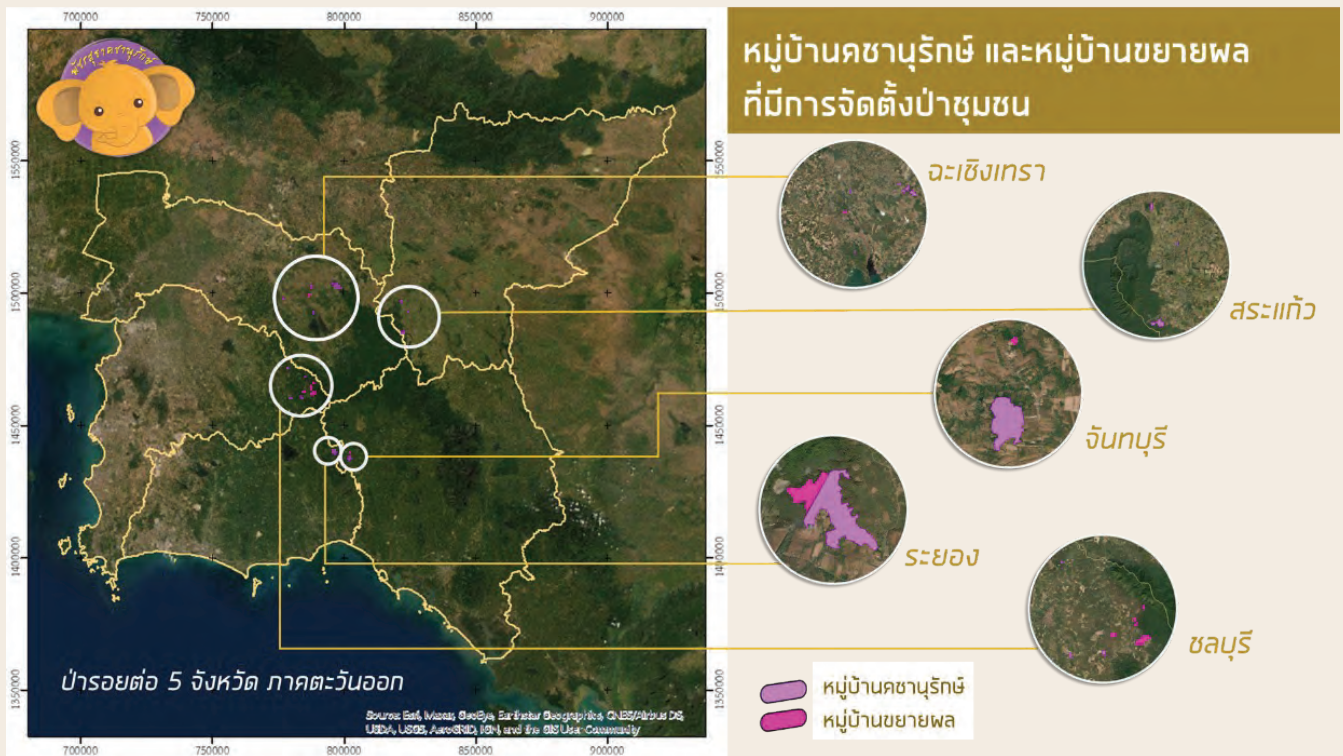
ภาพที่ ๑๙ สร้างฝายชะลอความชุ่มชื้น

ภาพที่ ๒๐ จัดทำแนวกันไฟ

การดำเนินงานจัดตั้งป่าชุมชนเพื่อสนับสนุนโครงการพันธกิจคชานุรักษ์ (หมู่บ้านคชานุรักษ์) ในพื้นที่ป่ารอยต่อ ๕ จังหวัด ภาคตะวันออก

หมู่บ้านคชานุรักษ์และหมู่บ้านขยายผลในพื้นที่ป่ารอยต่อ ๕ จังหวัด ภาคตะวันออก มีการจัดตั้งป่าชุมชนรวมทั้งสิ้น ๑๖ ป่าชุมชน ประกอบด้วย ป่าชุมชนของหมู่บ้านหลักจำนวน ๔ ชุมชน และป่าชุมชนของหมู่บ้านขยายผลจำนวน ๑๒ หมู่บ้าน มีเนื้อที่ทั้งหมด ๓,๕๘๖ - ๒ - ๔๖ ไร่

แผนที่แสดงหมู่บ้านคชานุรักษ์และหมู่บ้านขยายผลที่มีการจัดตั้งป่าชุมชน

ป่าชุมชนจำนวน ๑๖ หมู่บ้าน ในพื้นที่ป่ารอยต่อ ๕ จังหวัดฯ ประกอบด้วยจังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดสระแก้ว จังหวัดจันทบุรี จังหวัดระยอง และจังหวัดชลบุรี แบ่งออกเป็นรายจังหวัด ดังนี้

๑. จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน ๕ หมู่บ้าน ๕ แปลง พื้นที่ ๙๐๕ - ๑ - ๕๖ ไร่

หมู่บ้าน	จำนวน (แปลง)	พื้นที่ (ไร่)	ประเภทพื้นที่ป่า	ชื่อป่า
หมู่บ้านคชานุรักษ์	๑	๑๕๔-๒-๑๓	ป่าสงวนแห่งชาติ	ป่าแควระบบ และป่าสียัด
หมู่บ้านขยายผล	๑	๓๓-๓-๑๙	ป่าสงวนแห่งชาติ	ป่าแควระบบ และป่าสียัด
	๑	๑๕-๒-๖๘	ป่าสงวนแห่งชาติ	ป่าแควระบบ และป่าสียัด
	๑	๓๖-๐-๗๙	ป่าสงวนแห่งชาติ	ป่าแควระบบ และป่าสียัด
	๑	๖๖๕-๐-๗๗	ป่าสงวนแห่งชาติ	ป่าแควระบบ และป่าสียัด

ป่าชุมชนบ้านอ่างเตย

ป่าชุมชนบ้านคลองมะหาด

ป่าชุมชนบ้านหนองกระทิง

ภาพที่ ๒๑ ป่าชุมชนที่จัดตั้งเพื่อสนับสนุนโครงการพัชรสุธาคชานุรักษ์ ในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา ชาวบ้านในพื้นที่มีส่วนร่วมในการปลูกต้นไม้และติดตั้งป้ายแสดงแนวเขต

๒. จังหวัดชลบุรี จำนวน ๔ หมู่บ้าน ๑๐ แปลง พื้นที่ ๑,๑๘๖ - ๒ - ๕ ไร่

หมู่บ้าน	จำนวน (แปลง)	พื้นที่ (ไร่)	ประเภทพื้นที่ป่า	ชื่อป่า
หมู่บ้านคชานุรักษ์	๕	๙๖๖-๒-๘๒	ป่าสงวนแห่งชาติ	ป่าคลองตะเคียน
หมู่บ้านขยายผล	๓	๑๗๒-๑-๗๙	ป่าสงวนแห่งชาติ	ป่าคลองตะเคียน
	๑	๕-๐-๔	ป่าสงวนแห่งชาติ	ป่าคลองตะเคียน
	๑	๔๒-๑-๔๔	ป่าสงวนแห่งชาติ	ป่าคลองตะเคียน

ภาพที่ ๒๒ ป่าชุมชนบ้านเขาใหญ่ พื้นที่จังหวัดชลบุรี มีลักษณะเด่นเป็นภูเขาหินปูน ทิวทัศน์สวยงาม มีพรรณไม้หลายหลากและมีต้นพระเจ้าห้าพระองค์ใหญ่ที่สุดในภาคตะวันออก

๓. จังหวัดระยอง จำนวน ๒ หมู่บ้าน ๒ แปลง พื้นที่ ๕๕๑ - ๒ - ๘

หมู่บ้าน	จำนวน (แปลง)	พื้นที่ (ไร่)	ประเภทพื้นที่ป่า	ชื่อป่า
หมู่บ้านคชานุรักษ์ ๑. บ้านเขาจันทร์ หมู่ที่ ๗ ต.ห้วยทับมอญ อ.เขาชะเมา	๑	๑๒๙-๐-๔๑	ป่าสงวนแห่งชาติ	ป่าบ้านนาและ ป่าทุ่งควายกิน
หมู่บ้านขยายผล ๑. บ้านเขาพัง หมู่ที่ ๓ ต.ห้วยทับมอญ อ.เขาชะเมา	๑	๔๒๒-๑-๖๗	ป่าสงวนแห่งชาติ	ป่าบ้านนาและ ป่าทุ่งควายกิน

๔. จังหวัดจันทบุรี จำนวน ๒ หมู่บ้าน ๒ แปลง พื้นที่ ๕๖๙ - ๑ - ๓๖ ไร่

หมู่บ้าน	จำนวน (แปลง)	พื้นที่ (ไร่)	ประเภทพื้นที่ป่า	ชื่อป่า
หมู่บ้านคชานุรักษ์ ๑. บ้านเนินจำปา หมู่ที่ ๓ ต.พวา อ.แก่งหางแมว	๑	๑๒-๑-๘๑	ป่าสงวนแห่งชาติ	ป่าขุนช่อง
หมู่บ้านขยายผล ๑. บ้านหนองมะค่า หมู่ที่ ๒ ต.พวา อ.แก่งหางแมว	๑	๔๕๖-๓-๕๕	ป่าสงวนแห่งชาติ	ป่าขุนช่อง

๕. จังหวัดสระแก้ว จำนวน ๓ หมู่บ้าน ๓ แปลง พื้นที่ ๕๗๓ - ๓ - ๓๗ ไร่

หมู่บ้าน	จำนวน (แปลง)	พื้นที่ (ไร่)	ประเภทพื้นที่ป่า	ชื่อป่า
หมู่บ้านขยายผล ๑. บ้านชัยพัฒนา หมู่ที่ ๑๓ ต.ทุ่งมหาเจริญ อ.วังน้ำเย็น	๑	๑๒-๒-๗๘	ป่าสงวนแห่งชาติ	ป่าบ้านนาและ ป่าทุ่งควายกิน
๒. บ้านคลองตะขบหวาน หมู่ที่ ๑๔ ต.ทุ่งมหาเจริญ อ.วังน้ำเย็น	๑	๗๒-๒-๔๕	ป่าสงวนแห่งชาติ	ป่าบ้านนาและ ป่าทุ่งควายกิน
๓. บ้านหนองเรือ หมู่ที่ ๑๕ ต.ทุ่งมหาเจริญ อ.วังน้ำเย็น	๑	๓๘๘-๒-๑๔	ป่าสงวนแห่งชาติ	ป่าเขาฉกรรจ์ ป่าโนนสาวเอ้ ป่าปลายคลองห้วยไคร้ และป่าพระสทิง

ป่าชุมชนบ้านคลองตะขบหวาน

ป่าชุมชนบ้านชัย

ป่าชุมชนบ้านหนอง

ภาพที่ ๒๓ ป่าชุมชนที่จัดตั้งเพื่อสนับสนุนโครงการพัชรสุราคชานุรักษ์ ในพื้นที่จังหวัดสระแก้ว

การดำเนินเฟ้าระวัง ป้องกัน เตือนภัย ด้วยการจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติ การคชานุรักษ์

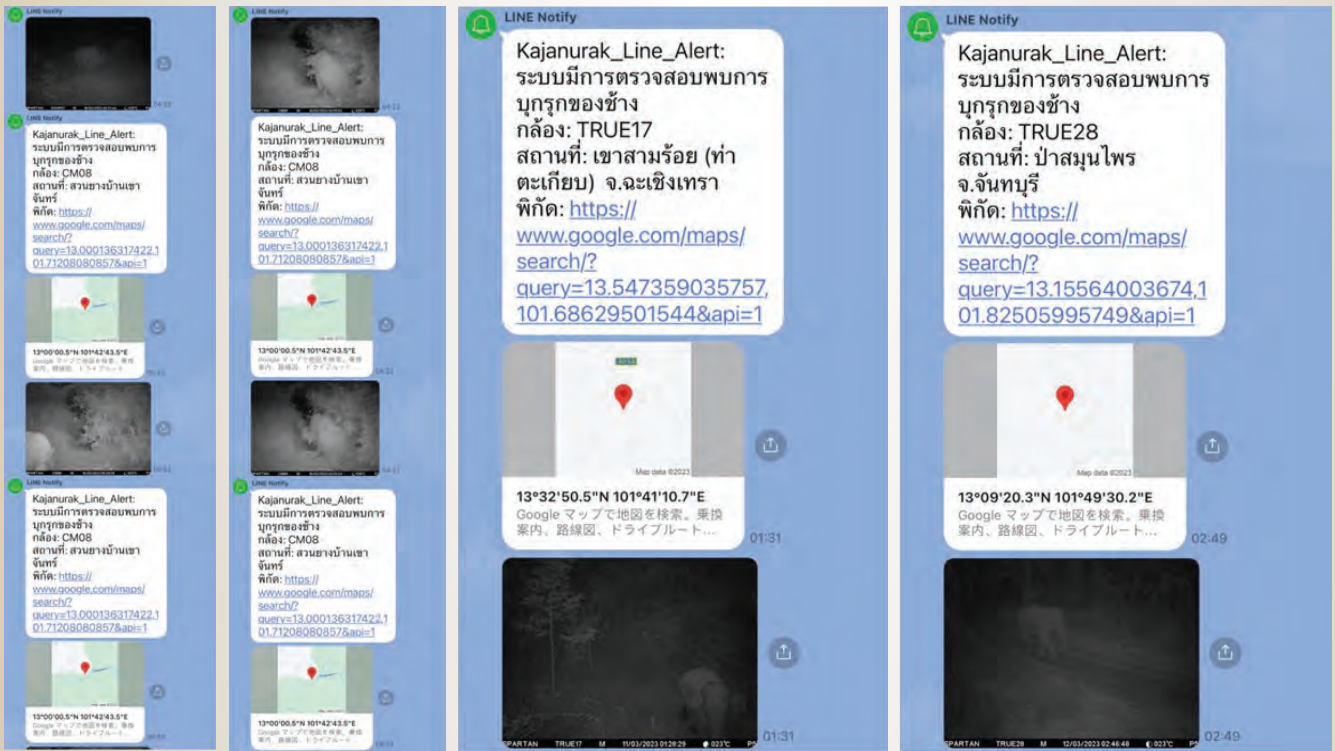
ศูนย์ปฏิบัติการคชานุรักษ์เริ่มจัดตั้งขึ้นครั้งแรกที่อุทยานแห่งชาติเขาชะเมา – เขาวง จังหวัดระยอง โดยการติดตั้งกล้องดักถ่ายภาพสัตว์ป่าอัตโนมัติที่ได้รับพระราชทานจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินี จำนวน ๑๒ ตัว เพื่อดำเนินเฟ้าระวัง ป้องกัน เตือนภัยจากช้างป่า จากนั้น บริษัท ทูร คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ได้ให้การสนับสนุนการปรับปรุงห้องทำงานที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไน จังหวัดฉะเชิงเทรา เพื่อเป็น “ศูนย์ปฏิบัติการคชานุรักษ์” ภาคตะวันออก พร้อมทั้งได้วางระบบประมวลผล (cloud system) ต่อมา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีได้ร่วมพัฒนาระบบ Artificial Intelligence (AI) เพื่อช่วยในการเฟ้าระวัง ติดตาม และรายงานจุดพบช้างป่า ซึ่งข้อมูลที่ได้จะเป็นข้อมูลเดียวที่ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องสามารถเรียกดูข้อมูลร่วมกันได้ ทั้งนี้ การแจ้งเตือนภัย จะทำผ่านแอปพลิเคชันไลน์ (Line) และแอปพลิเคชัน “คชานุรักษ์” พร้อมทั้งได้อบรมการใช้งานแอปพลิเคชันคชานุรักษ์ ให้แก่เจ้าหน้าที่และอาสาสมัครป้องกันและเฟ้าระวังภัยจากช้างป่า

ภาพที่ ๒๔ ระบบ True Smart Earning Warning

ภาพที่ ๒๕ การอบรมการใช้งานแอปพลิเคชันคชานุรักษ์

ภาพที่ ๒๖ ตัวอย่างการแจ้งเตือนในกลุ่มไลน์สำหรับเจ้าหน้าที่และอาสาสมัครป้องกันและเฝ้าระวังภัยจากช้างป่า

๓.

พื้นที่ชุมชน

ปัจจุบันในพื้นที่ ๕ จังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง จันทบุรี และสระแก้ว) มีหมู่บ้านคชานุรักษ์ ๘ หมู่บ้าน และเครือข่ายหมู่บ้านคชานุรักษ์ ๔๓ หมู่บ้าน ในพื้นที่ ๑๔ ตำบล ๑๐ อำเภอ ๕ จังหวัด หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๗ ของหมู่บ้านที่ได้รับผลกระทบจากช้างป่า จำนวน ๒๙๙ หมู่บ้าน สำหรับผลการดำเนินงานปี ๒๕๖๕ ด้านส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ ประกอบด้วย พัฒนาองค์ความรู้ และส่งเสริมอาชีพแก่เกษตรกร จำนวน ๔๖๒ ราย ดำเนินงานโดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พัฒนากลุ่มอาชีพ จำนวน ๒๙ กลุ่ม ดำเนินงานโดยกรมการพัฒนาชุมชน ต่อยอดการพัฒนาอาชีพ จากกลุ่มอาชีพเดิม สำหรับสินค้า OTOP ทั้งหมด จำนวน ๔๕ ผลิตภัณฑ์ สร้างความรู้ความเข้าใจ ให้แก่เยาวชน จำนวน ๒๓ โรงเรียน

การดำเนินงานในพื้นที่ชุมชน เริ่มจากการสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับประชาชน ปรับเปลี่ยน อาชีพ พัฒนาอาชีพ สร้างระบบการเฝ้าระวัง ป้องกัน และเตือนภัยให้กับชุมชน และสร้างระบบ การเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ รวมทั้งส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้พฤติกรรมช้างป่าและการแก้ไข ปัญหาเบื้องต้นเพื่อลดการเผชิญหน้ากับช้างป่า ส่งเสริมให้เกิดการยอมรับวิถีผลัดกันช้างป่าอย่าง ถูกต้อง ปลอดภัยทั้งแก่ชุมชน การประกอบอาชีพ ปรับเปลี่ยนการเพาะปลูก พัฒนากลุ่มอาชีพ ส่งเสริมการออม และบริหารจัดการเงินทุนของชุมชน พร้อมทั้งพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อ การอนุรักษ์ช้างให้กับเยาวชน

๑. สร้างความรู้ความเข้าใจให้กับประชาชน

ดำเนินงานขยายผลการเรียนรู้เกี่ยวกับช้างป่าสำหรับเยาวชน “นักวิจัยน้อยคชานุรักษ์” โดยกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ร่วมมือกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือ สพฐ. ขยายผล ๑๑ โรงเรียนในพื้นที่ภาค ตะวันออก เพื่อให้นักเรียนในชุมชนเข้าใจ และมีทัศนคติที่ดีต่อการแก้ไขปัญหาช้างป่า และสามารถดำรงชีวิตในพื้นที่ที่มีปัญหา ช้างป่าได้อย่างปลอดภัย

จากเดิมที่เริ่มดำเนินงานในปี ๒๕๖๓ นำร่องที่โรงเรียนบ้านน้ำกร่อย อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง โดยเริ่มจาก กิจกรรมศึกษาระบบนิเวศช้างป่า กิจกรรมเข้าค่ายเยาวชนนักวิจัยน้อยคชานุรักษ์ เพื่อจุดประกายความคิดให้นักเรียนเกิดความ สนใจเพื่อนำไปสู่การจัดทำโครงการการเรียนรู้ และถ่ายทอดความรู้ให้กับชุมชนหมู่บ้านเขาจันทร์ รวมทั้งสามารถเขียนบทความ เกี่ยวกับช้างป่าได้ นำมาสู่การขยายผลในปี ๒๕๖๔ อีก ๓ โรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียนศิริศรีสาครวิทยา จังหวัดตราด โรงเรียนวัดขุนช่อง จังหวัดจันทบุรี โรงเรียนวัดน้ำขุ่น จังหวัดจันทบุรี ในเรื่องกิจกรรมศึกษาระบบนิเวศช้างป่า สำหรับปี ๒๕๖๕ ดำเนินงานต่อเนื่องเพิ่มเติมอีก ๗ โรงเรียน ในพื้นที่ ๕ จังหวัด ประกอบด้วย โรงเรียนบ้านน้ำใส จังหวัดระยอง โรงเรียนสอยดาววิทยา จังหวัดจันทบุรี โรงเรียนเขาตะกรุปพัฒนา จังหวัดสระแก้ว โรงเรียนบ้านโป่งเจริญ จังหวัดฉะเชิงเทรา โรงเรียนบ้านอ่างเสือดำ จังหวัดฉะเชิงเทรา โรงเรียนบ้านเขาใหญ่ จังหวัดชลบุรี และโรงเรียนบ้านคลองกุ่ม จังหวัดชลบุรี

ปี ๒๕๖๓ (๑ โรงเรียน)

๑. โรงเรียนบ้านน้ำกร่อย จังหวัดระยอง

ปี ๒๕๖๔ (๓ โรงเรียน)

๑. โรงเรียนศิริศรีสาครวิทยา จังหวัดตราด
๒. โรงเรียนวัดขุนช่อง จังหวัดจันทบุรี
๓. โรงเรียนวัดน้ำขุ่น จังหวัดจันทบุรี

ปี ๒๕๖๕ (๗ โรงเรียน)

๑. โรงเรียนบ้านน้ำใส จังหวัดระยอง
๒. โรงเรียนสอยดาววิทยา จังหวัดจันทบุรี
๓. โรงเรียนเขาตะกรุปพัฒนา จังหวัดสระแก้ว
๔. โรงเรียนบ้านโป่งเจริญ จังหวัดฉะเชิงเทรา
๕. โรงเรียนบ้านอ่างเสือดำ จังหวัดฉะเชิงเทรา
๖. โรงเรียนบ้านเขาใหญ่ จังหวัดชลบุรี
๗. โรงเรียนบ้านคลองกุ่ม จังหวัดชลบุรี

ปี ๒๕๖๕ ดำเนินงานจัดกิจกรรมค่าย “นักวิจัยน้อยคชานุรักษ์” จำนวน ๒ ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ ๑ พื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไน ที่โรงเรียนบ้านอ่างเสือดำ หมู่ที่ ๗ ตำบลท่าตะเกียบ อำเภอท่า ตะเกียบ จังหวัดฉะเชิงเทรา และสวนพฤกษศาสตร์วังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว

ครั้งที่ ๒ พื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาชะเมา - เขาวง จังหวัดระยอง จำนวน ๓ รุ่น ดังนี้

- รุ่นที่ ๑ ระหว่างวันที่ ๑๙ - ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๕ โรงเรียนบ้านน้ำใส ตำบลน้ำเป็น อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ - ๖ จำนวน ๕๔ คน ร่วมโครงการ
- รุ่นที่ ๒ ระหว่างวันที่ ๒๓ - ๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๕ โรงเรียนบ้านห้วยทับมอญ ตำบลห้วยทับมอญ อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ - ๖ จำนวน ๖๐ คน ร่วมโครงการ
- รุ่นที่ ๓ ระหว่างวันที่ ๖ - ๗ กันยายน ๒๕๖๕ โรงเรียนบ้านสามแยกน้ำเป็น ตำบลน้ำเป็น อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ - ๒ จำนวน ๕๐ คน ร่วมโครงการ

ภาพที่ ๒๗ ค่าย “นักวิจัยน้อยคานูรักษ์” ครั้งที่ ๑

นอกจากนี้ ยังรวมถึงหลักสูตรนักวิจัยน้อยที่จะบรรจุให้อยู่ในหลักสูตรของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือ สพฐ. ให้เกิดผลที่เป็นรูปธรรมต่อไป โดยร่วมกับสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี หรือ สสวท. พัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อการอนุรักษ์ช้าง วัตถุประสงค์เพื่อให้เป็นชุดกิจกรรมที่เหมาะสมกับการให้ความรู้เรื่องพฤติกรรมของช้างป่า รวมทั้งสร้างแนวความคิดการปรับตัวและการอยู่ร่วมกันกับทรัพยากรธรรมชาติให้กับเยาวชน ซึ่งในชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อการอนุรักษ์ช้าง แบ่งออกเป็น ๒ ชุด ดังนี้

๑) ชุดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับครู ประกอบด้วย ๔ กิจกรรม ใช้เวลาในการจัดกิจกรรมละ ๒ ชั่วโมง รวมใช้เวลาทั้งหมด ๘ ชั่วโมง ดังนี้

- กิจกรรมการเรียนรู้ที่ ๑ รู้จักช้างไทย
- กิจกรรมการเรียนรู้ที่ ๒ เข้าใจช้างป่า
- กิจกรรมการเรียนรู้ที่ ๓ ร่วมหาทางออก
- กิจกรรมการเรียนรู้ที่ ๔ เพื่อบอกชุมชน

ภาพที่ ๒๘ ค่าย "นักวิจัยน้อยค่านุรักษ์" ครั้งที่ ๒

ชุดกิจกรรมเพื่อการอนุรักษ์ช้าง

01 รู้จักช้างไทย

สาระสำคัญ

- ลักษณะของช้าง
- ความสำคัญของช้างกับแหล่งที่อยู่

รูปแบบกิจกรรม

- อภิปรายเกี่ยวกับช้างและแหล่งที่อยู่
- ถ่ายภาพหาคำตอบและอภิปรายเกี่ยวกับความสำคัญของช้างและแหล่งที่อยู่

02 เข้าใจช้างป่า

สาระสำคัญ

- สถานการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของช้าง
- สาเหตุการบุกรุกพื้นที่การเกษตรของช้าง

รูปแบบกิจกรรม

- อภิปรายการอยู่ร่วมกันของช้างกับคน
- เล่นบอร์ดเกม “หนูน้อยนักอนุรักษ์ พัทธ์กษช้างป่า พาชุมชนร่วมใจ”

03 ร่วมหาทางออก

สาระสำคัญ

- การออกแบบและวางแผนแนวทางการอนุรักษ์ช้างป่า
- การปรับตัววิถีชีวิตของชุมชนเพื่ออยู่กับช้างป่าอย่างยั่งยืน
- การป้องกันอันตรายและความเสียหายจากการบุกรุกของช้างป่า

รูปแบบกิจกรรม

- อภิปรายแนวทางการจัดการปัญหาช้างป่าบุกรุกพื้นที่เกษตรกรรม/ชุมชน แนวทางการปรับวิถีการดำเนินชีวิต
- ออกแบบวางแผนแนวทางการแก้ปัญหา

04 เพื่อบอกชุมชน

สาระสำคัญ

- การนำเสนอแนวคิดเพื่อแก้ปัญหาช้างป่าบุกรุกพื้นที่เกษตรกรรม

รูปแบบกิจกรรม

- นำเสนอแนวทางการแก้ปัญหาต่อชุมชน

ภาพที่ ๒๙ ชุดกิจกรรมเพื่อการอนุรักษ์ช้าง

๒) สุ่มบันทึกกิจกรรมหนูน้อยนักสำรวจ ประกอบด้วย ใบกิจกรรมและใบความรู้ของทั้ง ๔ กิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนใช้บันทึกผลการทำกิจกรรม และสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้

- กิจกรรมการเรียนรู้ที่ ๑ รู้จักช้างไทย รู้จักภาพรวมของช้างไทย
- กิจกรรมการเรียนรู้ที่ ๒ เข้าใจช้างป่า (บอร์ดเกม) การเล่นเกม “หนูน้อยนักอนุรักษ์ พัทธ์กษช้างป่า พาชุมชนร่วมใจ”
- กิจกรรมการเรียนรู้ที่ ๓ ร่วมหาทางออก เพื่อหาแนวทางในการแก้ปัญหา เน้นเรื่องของการวางแผนแก้ปัญหา
- กิจกรรมการเรียนรู้ที่ ๔ เพื่อบอกชุมชน เขาวชนนำเสนอวิธีการแก้ปัญหา ให้ทุกภาคส่วนได้มาร่วมในการแก้ปัญหา

โดยเมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๕ คณะครูจากโรงเรียนในชุมชนหมู่บ้านคชานุรักษ์และในชุมชนเครือข่ายจำนวน ๑๔ โรงเรียน รวม ๒๘ คน เข้าร่วมพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อการอนุรักษ์ช้างและบอร์ดเกม “หนูน้อยนักอนุรักษ์ พัทธ์กษช้างป่า พาชุมชนร่วมใจ”

ความร่วมมือด้านงานวิจัย เป็นงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ ช้างป่าและคน โดยงบประมาณสนับสนุนจากสำนักงานการวิจัย แห่งชาติ หรือ วช. ซึ่งจะทำงานวิจัยใน ๒ เรื่อง ร่วมกับสถาบัน การศึกษา ๒ แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหิดล และมหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์ จัดทำกรอบงานวิจัยที่สอดคล้องกับแผนแม่บทของ มูลนิธิพิชรสุทธคชาานุรักษ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ตาม ๒ กรอบหลัก ดังนี้

- ๑) พื้นที่อนุรักษ์สำหรับเป็นที่อยู่อาศัยของช้างป่า เน้นการ พัฒนาต่อยอดการใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรมเพื่อ สำรอง และติดตามช้างป่า
- ๒) พื้นที่แนวกันชน และพื้นที่ชุมชน เน้นการประยุกต์ ใช้องค์ความรู้จากงานวิจัย เพื่อสนับสนุนการพัฒนา คุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ จากช้างป่า พื้นที่หมู่บ้านคชานุรักษ์ ๘ แห่ง

ภาพที่ ๓๐ การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อการอนุรักษ์ช้าง

กรอบแนวทางวิจัย

การพัฒนา ค่อยๆการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อสำรวจและติดตามช้างป่า

- พัฒนารูปแบบและวิธีติดตาม เฝ้าระวังช้างป่า ที่ออกนอกพื้นที่อนุรักษ์
- ประเมินศักยภาพถิ่นอาศัยของช้างป่า
- สำรวจสถานะภาพประชากรช้างป่า

การประยุกต์ใช้องค์ความรู้จากงานวิจัยเพื่อสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากช้างป่าในพื้นที่หมู่บ้านคชานุรักษ์ (8 แห่ง)

- ส่งเสริม สนับสนุนเกษตรกรทางเลือกที่มีประสิทธิภาพ และมีรายได้เพิ่มขึ้น
- พัฒนาผลิตภัณฑ์ ต่อยอดด้านการตลาด ที่นำไปสู่การสร้างรายได้ที่ยั่งยืน

โครงการวิจัย

1. โครงการศึกษาเพื่อแก้ไขปัญหาช้างป่าบริเวณผืนป่าตะวันออกอย่างบูรณาการและยั่งยืน
ดำเนินงานโดย : มหาวิทยาลัยมหิดล
หัวหน้าโครงการ : นายสัตวแพทย์ ดร. บริพัตร ศิริอรุณรัตน์

2. โครงการนวัตกรรมสังคมเพื่อยกระดับหมู่บ้านคชานุรักษ์
ดำเนินงานโดย : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
หัวโครงการ : รศ.ดร.อัญญา ติษฐานนท์

ภาพที่ ๓๑ กรอบความร่วมมือด้านงานวิจัย

นอกจากนี้ยังดำเนินงานสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับประชาชน โดยร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ **ฝึกอบรมการจัดการภัยพิบัติ โดยอาศัยชุมชนเป็นฐาน (Community Based Disaster Risk Management: CBDRM)** โดยสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดสระแก้ว ร่วมกับ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสระแก้ว กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไน เพื่อให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง มีความตระหนักถึงศักยภาพของชุมชน มีส่วนร่วมคิด ร่วมวางแผน และร่วมดำเนินการเพื่อลดความเสี่ยงภัย ป้องกัน และควบคุมความเสียหายจากสาธารณภัย ตลอดจนสามารถฟื้นฟูสภาพความเสียหายให้กลับสู่สภาวะปกติได้รวดเร็วขึ้น จัดขึ้นในระหว่างวันที่ ๒๗ - ๒๘ มกราคม ๒๕๖๕ ณ องค์การบริหารส่วนตำบลวังทอง อำเภอวังสมบูรณ์ จังหวัดสระแก้ว มีผู้นำและประชาชนเข้าร่วมการอบรม ๕๐ คน

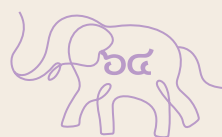

ภาพที่ ๓๒ ฝึกอบรมการจัดการภัยพิบัติโดยอาศัยชุมชนเป็นฐาน

ถ่ายทอดและรับฟังความคิดเห็นโครงการเวทีประชาคมสะท้อนปัญหาและความต้องการของชุมชนที่ได้รับผลกระทบจากช้างป่า จังหวัดจันทบุรี ครั้งที่ ๒

เมื่อวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๖๕ ณ หอประชุมสิริร่ำไพพรรณ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จังหวัดจันทบุรี โดยพระธรรมวชิรเมธี เจ้าอาวาสวัดหงส์รัตนารามราชวรวิหาร ร่วมกับจังหวัดจันทบุรี สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานส่งเสริมจังหวัดจันทบุรี ในนาม สันคมประชานุเคราะห์ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กรมป่าไม้ สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดจันทบุรี กองเรือยุทธการ ตำรวจภูธรภาค ๒ คณะกรรมการกิจการสภาผู้แทนราษฎร และประชาชนจาก ๔ อำเภอที่ได้รับผลกระทบจากช้างป่า ในจังหวัดจันทบุรี ได้แก่ อำเภอนายายอาม อำเภอโป่งน้ำร้อน อำเภอแก่งหางแมว และอำเภอเขาฉกรรจ์ ที่ประชุมได้เปิดโอกาสให้หน่วยงานภาครัฐและภาคประชาชนเสนอความคิดเห็นและสรุปแผนการดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหาช้างป่าร่วมกัน ภายใต้แนวคิด “รวมใจ ช่วยกัน รวมจันทน์ ร่วมใจ” ซึ่งจะจัดให้มีการทอดผ้าป่า เพื่อนำรายได้มาเป็นกองทุนเริ่มต้นในการเฝ้าระวังและเยียวยาให้กับจังหวัดจันทบุรีต่อไป

นอกจากนี้ ปี ๒๕๖๕ หมู่บ้านคชานุรักษ์และหมู่บ้านเครือข่ายได้เข้าร่วมอบรม และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ด้านต่าง ๆ ดังนี้

อบรมเชิงปฏิบัติการหลักสูตรพัฒนาทักษะการเป็นวิทยากร (Train the Trainers) “การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีระบบภูมิสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำชุมชน”

(รอบที่ ๒ พื้นที่ภาคกลาง ภาคตะวันออก ภาคใต้) ระหว่างวันที่ ๒๔ – ๒๘ มกราคม พ.ศ.๒๕๖๕ โดยสถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ (องค์การมหาชน) ณ โรงแรมแกรนด์แปซิฟิกชอปปิงเฟอริวริสอร์ทแอนด์สปา อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี และลงพื้นที่ฝึกภาคปฏิบัติและแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำชุมชน ณ ชุมชนเพชรน้ำหนึ่ง ตำบลเขากระปุก อำเภอยางาย จังหวัดเพชรบุรี มีผู้เข้าร่วมงานทั้งสิ้น ๖๒ คน ประกอบด้วยตัวแทนชุมชนเครือข่าย จำนวน ๑๖ ชุมชน ๑ กลุ่มน้ำ เครือข่ายคชานุรักษ์ ๕ จังหวัด และเครือข่ายสภาเกษตรกรจังหวัด ๓ จังหวัด

ภาพที่ ๓๓ เวทีประชาคมสะท้อนปัญหา และความต้องการของชุมชนที่ได้รับผลกระทบจากช้างป่า จังหวัดจันทบุรี ครั้งที่ ๒

ภาพที่ ๓๔ อบรมการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีระบบภูมิสารสนเทศ เพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำชุมชน

การนำเสนอผลการดำเนินงานโครงการพัชรสุธาชานุกรักษ์และแลกเปลี่ยนประสบการณ์

ร่วมกับหมู่บ้านคชานุรักษ์บ้านเขาใหญ่ ตำบลพลวงทอง อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี และหมู่บ้านคชานุรักษ์ บ้านคลองมะหาด ตำบลท่าตะเกียบ อำเภوتاตะเกียบ จังหวัดฉะเชิงเทรา แก่กรมสารนิเทศ กระทรวงการต่างประเทศ เมื่อวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๕ ณ โรงแรมดุสิตธานี เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ซึ่งภายหลังจากการนำเสนอผลการดำเนินงานโครงการพัชรสุธาชานุกรักษ์ นายธานี แสงรัตน์ อธิบดีกรมสารนิเทศ กระทรวงการต่างประเทศ ได้เปิดโอกาสให้บุคลากรกรมสารนิเทศให้ความคิดเห็นเพื่อเสนอความร่วมมือในด้านต่าง ๆ ในการสนับสนุนการดำเนินงานโครงการพัชรสุธาชานุกรักษ์ เนื่องจากการดำเนินงานตาม “เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน” (Sustainable Development Goals - SDGs) ข้อที่ ๑๕ ว่าด้วยการใช้ประโยชน์จากระบบนิเวศทางบก (Life on Land) ดังนี้

๑. สร้างความร่วมมือด้านงานวิจัยระหว่างประเทศให้เกิดขึ้น และมีความต่อเนื่อง
๒. ส่งเสริมเรื่องการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในชุมชน เนื่องจากทางกรมสารนิเทศมีความร่วมมือกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยอยู่แล้ว
๓. จัดกิจกรรมจิตอาสาร่วมกับหมู่บ้านคชานุรักษ์ เช่น การทำโปงเทียม เป็นต้น
๔. ประชาสัมพันธ์โครงการพัชรสุธาชานุกรักษ์แก่ชาวไทยและชาวต่างชาติ

ภาพที่ ๓๕ นำเสนอผลการดำเนินงานโครงการพัชรสุธาชวนุรักษ์

แลกเปลี่ยนเรียนรู้งานกองทุนและการบริหารจัดการน้ำ ณ พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติตัดการน้ำชุมชนตามแนวพระราชดำริบ้านศาลาดิน จังหวัดนครปฐม

เมื่อวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๖๕ มีชุมชนหมู่บ้านคชานุรักษ์และเครือข่ายเข้าร่วมรวม ๓๐ คน โดยพลเอก เฉลิมชัย สิทธิสาท องคมนตรีและรองประธานกรรมการมูลนิธิพัชรสุธาชวนุรักษ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ เป็นประธานการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทั้งนี้ ชุมชนบ้านศาลาดิน จังหวัดนครปฐม ชุมชนบ้านปากชวด จังหวัดสุราษฎร์ธานี และชุมชนบ้านเกาะขันธุ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช ร่วมแลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำงานกองทุน ทำความเข้าใจว่ากองทุนไม่ใช่อยู่ในรูปแบบของ “เงิน” เท่านั้น แต่ยังหมายถึงทรัพยากรที่ชุมชนมี การทำกองทุนเริ่มจากการบริหารจัดการน้ำ เรียนรู้การใช้ทรัพยากรใกล้ตัวมาเป็นต้นทุน เช่น กองทุนกลอยที่บ้านปากชวด และการทำกองทุนแบบ “กิน แจก แลก ขาย” ที่บ้านเกาะขันธุ์ ชุมชนคชานุรักษ์และเครือข่ายได้วางแผนการพัฒนากองทุนของตนเอง ศึกษาดูงานการประกอบอาชีพให้เหมาะสมตามภูมิสังคมของบ้านศาลาดิน ได้แก่ การทำนาบัว การใช้น้ำซ้ำในแปลงเกษตร และการทำดินฝักตบชวาเพื่อเป็นกองทุน

ภาพที่ ๓๖ แลกเปลี่ยนเรียนรู้งานกองทุนและการบริหารจัดการน้ำ

๒. ปรับเปลี่ยนอาชีพ พัฒนาอาชีพ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จัดให้มีการพัฒนาองค์ความรู้ และการส่งเสริมอาชีพ ให้แก่เกษตรกร เพื่อให้มีรายได้เพิ่มขึ้น และลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน ให้กับเกษตรกร สำหรับในปี ๒๕๖๕ มีเกษตรกรได้รับการถ่ายทอด จำนวน ๔๖๒ ราย ผ่านหลักสูตรด้านต่าง ๆ ดังนี้

๑) ส่งเสริมอาชีพ เพิ่มรายได้ ด้านพืช เป็นหลักสูตรเมนูทางเลือก เช่น สนับสนุนก้อนเชื้อเห็ดแก่เกษตรกรต้นแบบ และสนับสนุนปลูกพืชสมุนไพร อาทิ กระวาน มะนาว มะกรูด และจัดทำแปลงเรียนรู้ให้แก่เกษตรกรต้นแบบ เพื่อสร้างรายได้ และให้เกษตรกรพึ่งพาตนเองได้ โดยกระบวนการเรียนรู้ ลงมือปฏิบัติจริงตั้งแต่เริ่มต้น จนถึงกระบวนการเก็บเกี่ยวในการปลูกผักอินทรีย์ในระบบโรงเรือนสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการทำแปลง ปัจจัยการผลิตต่าง ๆ ให้เกษตรกรกรที่เข้าร่วมโครงการ

๒) ลดรายจ่าย เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรสามารถลดรายจ่ายในครัวเรือน จึงดำเนินการส่งเสริมกิจกรรมการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ อาทิ การปลูกผักสวนครัว การเลี้ยงปลา และการเลี้ยงสัตว์ปีกโดยเน้นผลิตไว้บริโภคในครัวเรือน โดยมีกิจกรรม ดังนี้

๒.๑) ส่งเสริมการปลูกพืชสวนครัว สำนักงานเกษตรจังหวัด ได้ถ่ายทอดความรู้เรื่องการปลูกพืชผักสวนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ให้คำแนะนำเรื่องการป้องกันกำจัดศัตรูพืชแบบผสมผสาน และการทำเชื้อราไตรโคเดอร์มาพร้อมสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ผักสวนครัว

๒.๒) ส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์น้ำ สำนักงานประมงจังหวัด ได้ถ่ายทอดความรู้ ทักษะพื้นฐาน และประสบการณ์ในการเลี้ยงสัตว์น้ำที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรในท้องถิ่นอย่างยั่งยืน ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในบ่อรายครัวเรือนแก่ราษฎรในพื้นที่โครงการเพื่อเป็นแหล่งอาหารโปรตีน ลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน ทำให้ชุมชนได้รับความรู้ด้านการประมงมีการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในบ่อรายครัวเรือน ได้แก่ การเลี้ยงปลา และเลี้ยงกบในกระชังบก รวมถึงการเลี้ยงปลาในบ่อปลาชุมชน นอกจากการถ่ายทอดความรู้แล้ว หน่วยงานดังกล่าวได้สนับสนุนปัจจัยการผลิตในการเลี้ยงสัตว์น้ำ ได้แก่ พันธุ์สัตว์น้ำ อาหารสัตว์น้ำ และอุปกรณ์การเลี้ยงสัตว์น้ำ

๒.๓) ส่งเสริมด้านปศุสัตว์ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด ได้ส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ปีก การปรับระบบการป้องกันและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม เพื่อเพิ่มโปรตีนสำหรับบริโภคและลดรายจ่ายภายในครัวเรือน โดยการปรับปรุงและสร้างเล้าสัตว์ปีก สนับสนุนพันธุ์สัตว์ปีก เช่น ไก่พื้นเมืองเวชภัณฑ์ และแร่ธาตุสำหรับสัตว์ และตรวจเยี่ยมให้คำแนะนำด้านการเลี้ยงสัตว์แก่เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์

๒.๔) ปรับปรุงบำรุงดิน การพัฒนาที่ดิน สถานีพัฒนาที่ดิน ได้ดำเนินการสร้างการรับรู้สนับสนุน และให้บริการด้านการปรับปรุงบำรุงดิน การอนุรักษ์ดินและน้ำและการพัฒนาที่ดิน รูปแบบต่างๆโดยมีการดำเนินกิจกรรมสร้างการรับรู้ เผยแพร่ความรู้ด้านการพัฒนาที่ดิน เก็บตัวอย่างดินเพื่อวิเคราะห์ความอุดมสมบูรณ์ สาธิต รมรงค์ สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ปัจจัยเพื่อผลิต ใช้ปุ๋ยหมัก เมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสดเพื่อปรับปรุงบำรุงดิน (เมล็ดปอเทือง) และสนับสนุนสารปรับปรุงดินกรด (โดโลไมท์)

๒.๕) ดำเนินงานอื่น ๆ เช่น สำนักงานสหกรณ์จังหวัด อบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการรวมกลุ่มด้วยวิธีการสหกรณ์ ฝึกอบรมหลักสูตรพัฒนาอาชีพรายได้เสริม การแปรรูปข้าวเกรียบ และหลักสูตรการพัฒนาบรรจุภัณฑ์และการตลาดออนไลน์ อบรมให้ความรู้โครงการส่งเสริมพัฒนาอาชีพและการตลาด ประชาชนที่ได้รับสิทธิ์เข้าทำกินตามโครงการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาลและสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์จังหวัด ให้ความรู้ สอนแนะนำการจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือน สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม จัดกิจกรรมส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพร และให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมของช้างป่า พัฒนาและส่งเสริมศิลปหัตถกรรม อบรมหลักสูตรการแปรรูปอาหารจากปลา (ปลาต้ม/ปลาตุ๋นและข้าวเกรียบปลา)

ปี ๒๕๖๕ ศูนย์ประเมินผล สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ประเมินผลการดำเนินงานพัฒนาองค์ความรู้ ส่งเสริมพัฒนาอาชีพเกษตรกร จากเกษตรกรในพื้นที่หมู่บ้านค่านุรักษ์และเครือข่าย โดยใช้วิธีสุ่มอย่างง่ายแบบไม่ทดแทน (Simple random sampling without replacement) รวมเกษตรกรทั้งสิ้น ๑๔๖ ราย คิดเป็นร้อยละ ๒๕ จากเกษตรกร จำนวน ๕๘๔ ราย ที่ได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้ และส่งเสริมพัฒนาอาชีพในปี ๒๕๖๔

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรร้อยละ ๓๓.๕๖ ได้รับการอบรมการส่งเสริมพัฒนาอาชีพจากหน่วยงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ทั้งทางด้านพืช ด้านปศุสัตว์ ด้านประมงด้านพัฒนาที่ดิน และด้านอื่น ๆ อาทิ ด้านสหกรณ์ ด้านบัญชี โดยเกษตรกรที่ได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้ ร้อยละ ๖๐.๘๙ นำความรู้มาใช้ประโยชน์ และเกษตรกรร้อยละ ๔๒.๖๐ ได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตด้านพืช อาทิ สมุนไพร ชะอม ตะไคร้ ขมิ้นชัน ด้านปศุสัตว์ ได้รับสนับสนุน ไข่ไก่ เป็ดเทศ โค กระบือ ด้านประมง ได้รับพันธุ์ปลาตุ๊ก ปลาไนล และอาหารปลา นอกจากนี้ ด้านพัฒนาที่ดิน สนับสนุนวัสดุปรับปรุงบำรุงดิน ปุ๋ยพืชสด น้ำหมักชีวภาพ หล้าแฝก โดโลไมท์ กากน้ำตาล ถังหมัก และอุปกรณ์การเกษตรโดยเกษตรกรที่ได้รับการปัจจัยการผลิตนำไปใช้ประโยชน์ ร้อยละ ๙๙.๐๐ ด้านเศรษฐกิจของครัวเรือนเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ มีผลตอบแทนสุทธิ ๒๑๕,๑๒๐.๙๘ บาทต่อครัวเรือนต่อปี

สำหรับในส่วนของเกษตรกรที่นำความรู้ไปปรับใช้ มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการทำกิจกรรมการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเฉลี่ย ๑๒,๙๒๓ บาทต่อครัวเรือนต่อปี และลดรายจ่ายในครัวเรือน ๘,๘๘๔ บาทต่อปี จากการบริโภคสินค้าเกษตรที่ผลิตได้ และลดต้นทุนจากการทำการเกษตรด้วยการใช้ ปัจจัยการผลิตของตนเอง ๓,๘๕๓ บาทต่อปี เช่น เก็บพันธุ์พืชหรือพันธุ์สัตว์ เพื่อขยายพันธุ์ต่อ ไข่มูลสัตว์ที่ได้รับ การส่งเสริมทำปุ๋ยคอก และทำน้ำหมักชีวภาพใช้เอง เกษตรกรนำผลผลิตทางการเกษตรภายในแปลงมาจำหน่าย ร้อยละ ๘๙.๐๔ บริโภคในครัวเรือน ร้อยละ ๘๘.๓๖ และ เก็บไว้ทำพันธุ์ ร้อยละ ๔๘.๖๓ สำหรับการจำหน่ายสินค้าส่วนใหญ่จำหน่ายในตลาดท้องถิ่นและชุมชน รองลงมาจำหน่ายในตลาดที่หน่วยงานภาครัฐจัดหาให้ ด้านสังคม เกษตรกรร้อยละ ๙๔.๕๒ มีความรู้ความเข้าใจในการประกอบอาชีพมากขึ้นร้อยละ ๓๘.๓๖ มีคุณภาพชีวิตดีขึ้น มีผลสืบเนื่องการมีรายได้เพิ่มขึ้น ลดรายจ่ายในครัวเรือน ทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น ร้อยละ ๓๖.๓๐ ได้มีการรวมกลุ่มปลูกสมุนไพร พืชผัก และแปรรูปผลผลิต ทำให้เกษตรกรมีรายได้เสริม ด้านความยั่งยืน เกษตรกรที่ได้รับองค์ความรู้ร้อยละ ๕๒.๐๕ ได้นำความรู้ไปเผยแพร่ต่อบุคคลอื่นในส่วนของเกษตรกรที่ได้รับการเผยแพร่ ร้อยละ ๘๐.๐๐ นำไปปฏิบัติตามแล้ว ทั้งนี้เกษตรกร ร้อยละ ๗๖.๗๓ ยังคงนำความรู้ที่ได้รับมาปฏิบัติและดำเนินการต่อเนื่อง

สำหรับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานพัฒนาองค์ความรู้ และส่งเสริมพัฒนาอาชีพเกษตรกร แบ่งออกเป็น ๓ ด้าน ดังนี้

๑. ประโยชน์ด้านเศรษฐกิจ

ครัวเรือนเกษตรกร ร้อยละ ๔๕.๐๓ สามารถลดต้นทุนในการทำการเกษตร เพิ่มขึ้นเฉลี่ยปีละ ๓,๘๕๓.๒๗ บาท ต่อครัวเรือน โดยเก็บพันธุ์พืช/พันธุ์สัตว์เพื่อขยายพันธุ์ต่อ ใช้มูลสัตว์ที่ได้รับการส่งเสริมทำปุ๋ยคอก และทำน้ำหมักชีวภาพ ใช้เอง ทั้งนี้ เกษตรกรจังหวัดฉะเชิงเทราสามารถลดต้นทุนในการทำการเกษตร ปีละ ๔,๘๔๓.๕๔ บาทต่อครัวเรือน โดยเก็บพันธุ์พืช ปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์ และ ใช้พันธุ์สัตว์เพื่อขยายพันธุ์ต่อ และใช้มูลสัตว์มาทำปุ๋ยหมัก เนื่องจากปุ๋ยจากมูลสัตว์ จะช่วยลดการใช้สารเคมี และช่วยให้เกษตรกรทำการเกษตรแบบปลอดภัย

ตารางแสดงประโยชน์ที่ได้รับด้านเศรษฐกิจจากการทำกิจกรรมการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพของเกษตรกร

รายการ	จันทบุรี	สระแก้ว	ชลบุรี	ระยอง	ฉะเชิงเทรา	เฉลี่ย
๑. รายได้เพิ่มขึ้นจากการปรับเปลี่ยนรูปแบบการประกอบอาชีพ	๖,๗๔๓.๙๐	๒,๓๐๕.๙๐	๓๔,๗๕๐.๐๐	๑๑,๒๘๙.๕๖	๙,๕๒๓.๗๗	๑๒,๙๒๒.๖๓
๒. ลดรายจ่ายในครัวเรือนจากการนำผลผลิตทางการเกษตรมาบริโภค	๖,๒๔๒.๔๔	๙,๓๐๕.๐๐	๑๑,๙๑๓.๓๓	๗,๒๕๑.๘๕	๙,๗๐๗.๖๙	๘,๘๘๔.๐๖
๓. ลดต้นทุนในการทำการเกษตร	๓,๒๘๕.๓๗	๔,๐๘๒.๗๕	๔,๕๖๖.๖๗	๒,๔๘๗.๐๔	๔,๘๔๓.๕๔	๓,๘๕๓.๒๗

ที่มา: จากการสำรวจโดยศูนย์ประเมินผล สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๒. ประโยชน์ด้านสังคม

เกษตรกร ร้อยละ ๓๘.๓๖ มีคุณภาพชีวิตดีขึ้น มีผลสืบเนื่องการมีรายได้เพิ่มขึ้น ลดรายจ่ายในครัวเรือน ทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น นอกจากนี้เกษตรกรร้อยละ ๓๖.๓๐ มีการรวมกลุ่มทำกิจกรรมการรวมกลุ่ม ปลูกสมุนไพร พืชผัก และแปรรูปผลผลิต เช่น ขนุน กลัวย น้ำพริก ยาต้มสมุนไพร เป็นต้น ทำให้เกษตรกรมีรายได้เสริม ทั้งนี้จากการรวมกลุ่มของเกษตรกร ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ๓๕ ระหว่างเกษตรกรในกลุ่มด้วยกัน และสร้างเครือข่ายไปยังเกษตรกรกลุ่มอื่น ๆ เป็นการสร้างกลุ่มลูกค้าใหม่และช่วยการส่งเสริมการขายของกลุ่มได้อีกทางหนึ่ง

ตารางแสดงประโยชน์ที่ได้รับด้านสังคม

รายการ	ร้อยละ
๑. คุณภาพชีวิตดีขึ้น	๓๘.๓๖
๒. เกิดการรวมกลุ่ม	๓๖.๓๐
๒.๑ กลุ่มสมุนไพรม	๔๑.๕๑
๒.๒ กลุ่มพืชผัก	๓๒.๐๘
๒.๓ กลุ่มแปรรูป	๒๐.๗๕
๒.๔ กลุ่มเลี้ยงสัตว์	๓.๗๗
๒.๕ กลุ่มทำปุ๋ย	๑.๘๙

หมายเหตุ: ตอบได้มากกว่า ๑ คำตอบ

ที่มา: จากการสำรวจโดยศูนย์ประเมินผล สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๓. ประโยชน์ด้านการตลาด

การกระจายของผลผลิตในแปลงของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ เกษตรกรนำผลผลิตทางการเกษตรภายในแปลงไปจำหน่าย ร้อยละ ๘๙.๐๔ รองลงมา นำผลผลิตบริโภคในครัวเรือนร้อยละ ๘๘.๓๖ เก็บไว้ทำพันธุ์ ร้อยละ ๔๘.๖๓ แจกให้ผู้อื่น ร้อยละ ๓๓.๕๖ ตามลำดับ สำหรับช่องทางในการจำหน่ายสินค้า เกษตรกรส่วนใหญ่ นำผลผลิตไปจำหน่ายในตลาดท้องถิ่นและชุมชน ร้อยละ ๗๗.๔๐ จำหน่ายในตลาดที่หน่วยงานจัดหาให้ อาทิ ตลาดนัดเกษตรกร นอกจากนี้ยังมีพ่อค้ามารับซื้อผลผลิตที่แปลงของเกษตรกร ร้อยละ ๕.๔๘ บางส่วนขายผ่านช่องทางออนไลน์ ร้อยละ ๑.๓๗

ตารางแสดงการกระจายของผลผลิตทางการเกษตรของครัวเรือน

รายการ	ร้อยละ
๑. บริโภคในครัวเรือน	๘๘.๓๖
๒. แจกให้ผู้อื่น	๓๓.๕๖
๓. เก็บไว้ทำพันธุ์	๔๘.๖๓
๔. จำหน่าย	๘๙.๐๔
- ตลาดท้องถิ่น/ชุมชน	๗๗.๔๐
- ตลาดที่หน่วยงานจัดหา	๑๓.๐๑
- พ่อค้ามารับซื้อ	๕.๔๘
- ขายผ่านช่องทางออนไลน์	๑.๓๗

หมายเหตุ: ตอบได้มากกว่า ๑ คำตอบ

ที่มา: จากการสำรวจโดยศูนย์ประเมินผล สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

นอกจากนี้ ในปี ๒๕๖๕ ได้ดำเนินงานพัฒนาแหล่งน้ำ และพัฒนาอาชีพเพื่อเสริมสร้างความมั่นคง ด้านการประกอบอาชีพ และการดำเนินชีวิตของประชาชน ในพื้นที่หมู่บ้านคชานุรักษ์ และเครือข่าย ๕ จังหวัดภาคตะวันออก ดังนี้

**๑) หมู่บ้านคชานุรักษ์ บ้านคลองมะหาด หมู่ที่ ๑๔ ตำบลท่าตะเกียบ อำเภотаตะเกียบ จังหวัดฉะเชิงเทรา
งานพัฒนาแหล่งน้ำ**

พัฒนาระบบกระจายน้ำในพื้นที่ปลูกหม่อนกลุ่มผู้ปลูกหม่อนเลี้ยงไหม เสริมต่อระบบกระจายน้ำที่มีอยู่เดิม สำหรับพื้นที่ ๓๐ ไร่ สมาชิกเข้าร่วม ๓๒ ครัวเรือน ในปี ๒๕๖๔ ซึ่งจากการพัฒนาระบบน้ำในแปลงหม่อนที่ผ่านมา ผลผลิตจากใบหม่อนเจริญงอกงามดี นำมาเลี้ยงไหม แปรรูปเป็นเส้นไหม และผ้าไหม เกิดรายได้กับสมาชิก คิดเป็นมูลค่ารวมประมาณ ๖๐๐,๐๐๐ บาทต่อปี ต่อมาในปี ๒๕๖๕ กลุ่มขยายพื้นที่เป็น ๖๐ ไร่ สมาชิกเพิ่มขึ้นเป็น ๔๔ ครัวเรือน โดยมีธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ให้การสนับสนุนงบประมาณ และสถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ (องค์การมหาชน) ให้การสนับสนุนองค์ความรู้ด้านการพัฒนาระบบกระจายน้ำ ช่วยลดค่าไฟในการสูบน้ำของประชาชน

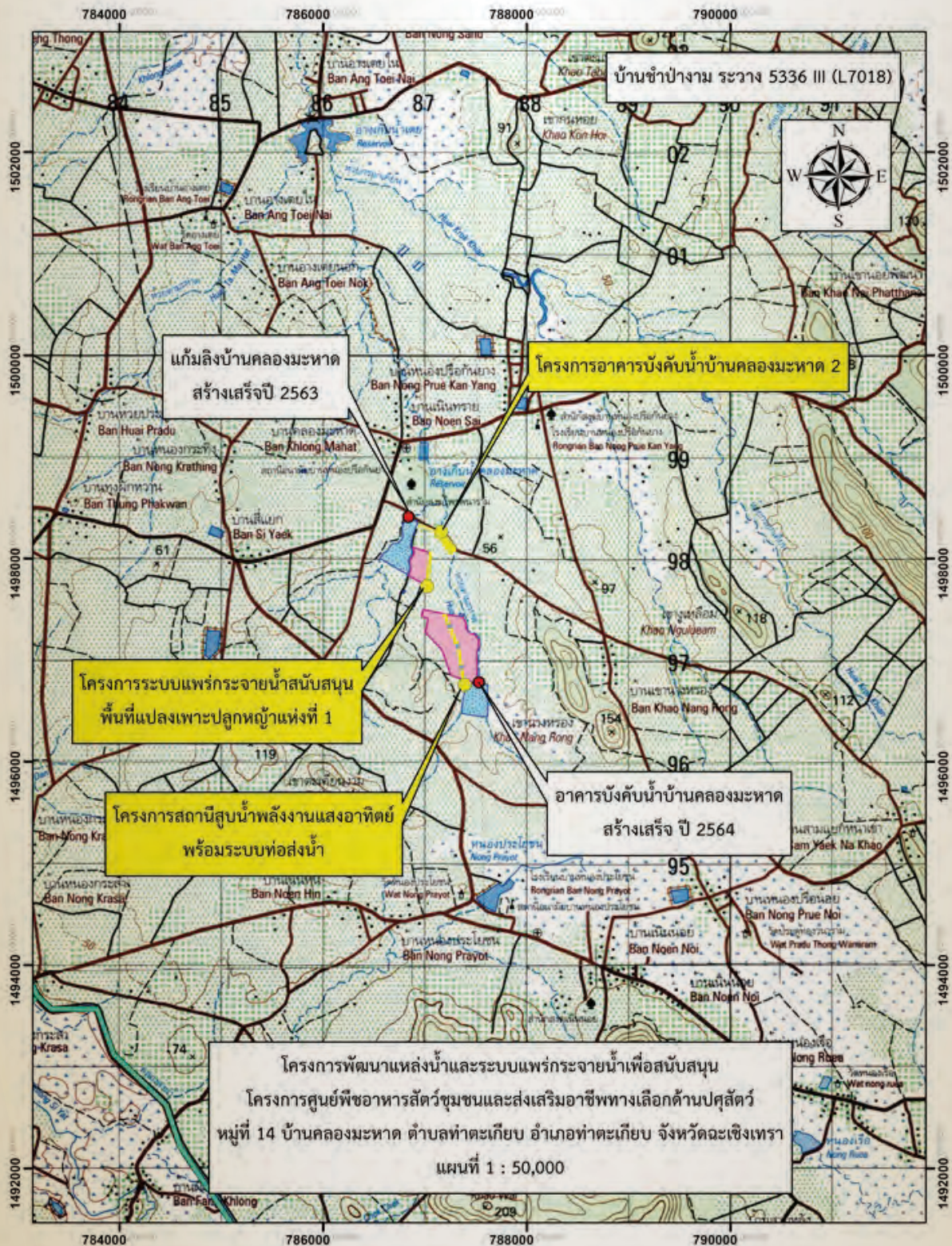

ภาพที่ ๓๗ ระบบกระจายน้ำและพื้นที่ปลูกหม่อน
กลุ่มผู้ปลูกหม่อนเลี้ยงไหม

ภาพที่ ๓๘ การแปรรูปและผลิตภัณฑ์จากเส้นไหม

นอกจากนี้ กรมชลประทาน พัฒนาระบบสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์ สนับสนุนแปลงเพาะปลูกหญ้าเพื่อการปศุสัตว์ ในพื้นที่ ๑๗๗ ไร่ ของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้เลี้ยงวัวท่าตะเกียบ สมาชิก ๑๒๔ ราย พร้อมทั้งพัฒนาอาคารบังคับน้ำบ้านคลองมะหาด เพื่อกักเก็บน้ำ ขนาดพื้นที่ ๕๐ ไร่ ปริมาณกักเก็บ ๕๑๔,๙๖๐ ลูกบาศก์เมตร ก่อนปล่อยลงสู่แก้มลิงบ้านคลองมะหาด ปัจจุบันการพัฒนาโครงสร้างแล้วเสร็จ มีปริมาณน้ำกักเก็บอยู่ประมาณร้อยละ ๙๐

แผนที่โครงการพัฒนาแหล่งน้ำ และระบบกระจายน้ำเพื่อสนับสนุน
โครงการศูนย์พืชอาหารสัตว์ชุมชน และส่งเสริมอาชีพทางเลือกด้านปศุสัตว์
หมู่ที่ ๑๔ บ้านคลองมะหาด ตำบลท่าตะเกียบ อำเภอกำแพงแสน จังหวัดฉะเชิงเทรา

ก่อนดำเนินงาน

หลังดำเนินงาน

ภาพที่ ๓๙ อาคารบังคับน้ำบ้านคลองมะหาด เพื่อกักเก็บน้ำ ขนาดพื้นที่ ๕๐ ไร่
ปัจจุบันมีปริมาณน้ำกักเก็บอยู่ประมาณร้อยละ ๙๐

การปรับเปลี่ยนอาชีพ พัฒนาอาชีพ

กลุ่มผู้ปลูกหม่อนเลี้ยงไหมหมู่บ้านคานุกรักษ์ได้พัฒนาแปลงหม่อนไหมในพื้นที่ ๕๐ ไร่ มีสมาชิก ๔๔ คน ปัจจุบันเก็บผลผลิตได้แล้ว ๒ รอบ มูลค่า ๖๐๐,๐๐๐ บาท กลายเป็นอาชีพหลักของชุมชน และมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากเส้นไหม อาทิ ผ้าไหมคชาซิลค์ ผ้าไหมไล่ตละออ ตุ๊กตาผ้า ชุดผ้าขาวม้าทอมือ

ภาพที่ ๔๐ ผลิตภัณฑ์จากกลุ่มผู้ปลูกหม่อนเลี้ยงไหม

๒) หมู่บ้านคชานุรักษ์ บ้านหนองกระทิง หมู่ที่ ๒๐ ตำบลท่ากระดาน อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา พัฒนาระบบกระจายน้ำ

จากการพัฒนาระบบสูบน้ำ และกระจายน้ำโดยใช้พลังงานแสงอาทิตย์เข้าสู่พื้นที่เกษตรแปลงรวมในปี ๒๕๖๔ พื้นที่ ๑๗ ไร่ สมาชิก ๓๕ ครอบครัว ผลิตรายได้เสริมให้กับประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากช้างป่า เกิดกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรแปลงรวม ร่วมกันวางแผนเพาะปลูกพืชผักสวนครัว อาทิ พริก มะเขือ ต้นหอม ผักชี แตงกวา บวบ มะกรูด มะนาว พริก แพง เป็นต้น ปัจจุบันกลุ่มมีรายได้เฉลี่ย ๓๔,๒๐๐ บาทต่อเดือน ปัจจุบันมีผลผลิตได้รับการรับรองมาตรฐาน จีเอพีแล้ว ๗ ชนิด พัฒนากองทุนจากเงินเริ่มต้นจำนวน ๒๐,๐๐๐ บาท เพื่อต่อยอดให้เกษตรกรซื้อเมล็ดพันธุ์ และปรับปรุงแปลงเกษตร โดยให้กู้ยืมเริ่มต้น ๑๐ ราย รายละ ๒,๐๐๐ บาท กำหนดคืนเดือนแรก ๕๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ย ร้อยละ ๕ ต่อเดือน

ปัจจุบัน มีเงินหมุนเวียนในกลุ่มจำนวน ๓๕,๐๐๐ บาท ปัจจุบันชุมชนได้รับงบประมาณสนับสนุนจากธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) เพื่อดำเนินงานปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างน้ำ ไร่ใช้อุปโภค บริโภคที่เพียงพอในการดำเนินงานชีวิตของชุมชน และพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการน้ำในช่วงฤดูแล้งอย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ

ภาพที่ ๔๑ ผลผลิตในพื้นที่เกษตรแปลงรวม

การปรับเปลี่ยนอาชีพ พัฒนาอาชีพ

เกษตรกรแปลงรวมหมู่บ้านคชานุรักษ์ได้เข้ารับการอบรม และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากหน่วยงานต่างๆ ดังนี้
สำนักงานเกษตรอำเภอสนามชัยเขต จัดทำสื่อแจ้งเตือนภัยระบาดศัตรูพืชในมะม่วง พริก และมะพร้าว

สำนักงานเกษตรจังหวัดฉะเชิงเทรา **หอการค้าจังหวัดฉะเชิงเทรา** **กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเห็ดและผักปลอดสารพิษบ้านหนองหว้า ตำบลบ้านช่อง อำเภอพนมสารคาม จังหวัด ฉะเชิงเทรา** ได้จัดแลกเปลี่ยนความรู้เรื่องการเพาะเห็ด การปลูกผักยกแคร่ การเลี้ยงแพะ และการหาตลาดให้แก่เกษตรกรแปลงรวม

สำนักงานปศุสัตว์ จังหวัดฉะเชิงเทรา ให้ความรู้แก่เกษตรกรเรื่องการเลี้ยงแกะ ซึ่งเกษตรกรสนใจและจะเริ่มทดลองกับกลุ่มเกษตรกรแปลงรวม จำนวน ๑๐ ตัว

สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช กรมวิชาการเกษตร ให้ความรู้เรื่องการกำจัดศัตรูพืชแบบผสมผสาน โดยใช้สารชีวภัณฑ์และธรรมชาติ (ใช้แมลงกินแมลง)

สำนักงานเกษตรจังหวัดฉะเชิงเทราและเกษตรอำเภอสนามชัยเขต ได้แลกเปลี่ยนความรู้เรื่องความมั่นคงทางอาหาร

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดฉะเชิงเทรา ได้มาให้ความรู้เรื่องเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ มีเกษตรกรเข้าร่วม ๓๐ ราย
การอบรมโครงการพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพปลอดภัยสูงและได้มาตรฐานสากล จัดอบรมให้เกษตรกร เรื่อง กระบวนการผลิตพืชผัก การปรับปรุงบำรุงดิน โรคและแมลงศัตรูพืชผักและการป้องกันกำจัด ในวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๖๕ ณ ห้องประชุม สำนักงานเกษตรอำเภอสนามชัยเขต

DOAE **ข่าวเตือนภัยการระบาดของศัตรูพืช**
 สำนักงานเกษตรอำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา
 ประจำเดือน พฤศจิกายน 2564 ฉบับที่ 5/65

โรคราแป้งในมะม่วง (Powdery mildew)

สาเหตุโรค : เกิดจากเชื้อรา *Oidium mangiferae*

ลักษณะอาการ อาการที่ช่อดอก พบเชื้อราสีลักษณะเป็นผงสีขาวคล้ายแป้งขึ้นตามก้านช่อดอก ก้านดอกย่อย และดอก ดอกมีลักษณะเข้าเป็นสีน้ำตาลอ่อน ต่อมาเปลี่ยนเป็นสีดำแห้งและหลุดร่วง บางครั้งเหลือแต่ก้าน ช่อดอกมีสีเข้มกว่าปกติ ไม่ติดผล หากติดผลจะได้ผลที่มีขนาดเล็ก ไม่สมบูรณ์ และหลุดร่วงง่าย อาการที่ใบ เริ่มแรกเป็นจุดแผลสีค่อนข้างซีดเหลือง พบเชื้อรา มีลักษณะเป็นผงสีขาวคล้ายแป้งขึ้นปกคลุมผิวใบ หากอาการรุนแรงแผลจะเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลเทาและใบบิดเบี้ยวผิดปกติ

การป้องกันและกำจัด

- หมั่นตรวจดูอาการของโรคราแป้ง ถ้าพบให้ตัดส่วนที่เป็นโรคนำไปเผาทำลาย
- ใช้สารเคมีในช่วงดอกยังไม่บานครั้งหนึ่ง หากยังมีโรคราอยู่ ก็ควรฉีดอีกครั้งในระยะติดผลอ่อน สารเคมีที่ใช้ป้องกันกำจัดโรคราแป้ง ได้แก่ คาร์เบนดาซิม 50% เอสซี อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ เบนนิล 50% ดับเบิ้ลยูที อัตรา 6-10 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไตรฟลอกซีโพรพิน 50% ดับเบิ้ลยูจี อัตรา 5 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ซัลเฟอร์ 80% ดับเบิ้ลยูซี อัตรา 20 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ซัลเฟอร์ 80% ดับเบิ้ลยูที อัตรา 20 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร ทุก 7 วัน
- *** สารซัลเฟอร์ ไม่ควรพ่นในสภาพอากาศร้อน หรือมีแดดจัด เพราะอาจจะทำให้เกิดอาการไหม้

สำนักงานเกษตรอำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา โทร 038-597014

DOAE **ข่าวเตือนภัยการระบาดของศัตรูพืช**
 สำนักงานเกษตรอำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา
 ประจำเดือน พฤศจิกายน 2564 ฉบับที่ 6/65

โรครากเน่าและโคนเน่า (เชื้อรา Sclerotium rolfsii) ในพริก

สภาพอากาศในช่วงนี้มีฝนตก และฝนตกหนักบางพื้นที่ เดือนปลูกพริก ในระยะทุกระยะการเจริญเติบโต รังมีโรครากเน่าและโคนเน่า (เชื้อรา Sclerotium rolfsii) พริกแสดงอาการใบเหี่ยวอย่างรวดเร็ว บางครั้งพบใบที่อยู่ด้านล่างเปลี่ยนเป็นสีเหลือง หากอาการรุนแรงพริกจะยืนต้นตาย บริเวณโคนต้นพบเส้นใยของเชื้อรา มีลักษณะเหนียว สีขาว ต่อมาเชื้อราจะสร้างเมล็ดสีขาว แล้วเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลคล้ายเมล็ดมีการติดอยู่กับเส้นใย จึงมักเรียกว่า รานเมล็ดพริก โรครานี้พบได้ทุกระยะการเจริญเติบโตของพริก

แนวทางป้องกัน/แก้ไข

- ควรโรยกากดินตากแดด เพื่อฆ่าเชื้อโรคที่อยู่ในดิน เนื่องจากเชื้อสาเหตุโรครานี้สามารถมีชีวิตอยู่ในดินได้นาน
- ใส่ปุ๋ยคอกหรือโดโลไมท์ ก่อนปลูกเพื่อปรับสภาพดิน
- แปลงปลูกควรมีการระบายน้ำที่ดี
- ควรจัดระยะปลูกให้เหมาะสม และทำค้างหรือซั้งซีกอกช่วยเมื่อต้นพริกล้มหรือเลื้อยปรกดิน เพื่อให้โคนต้นโปร่ง แสงแดดส่องถึง ไม่ให้ความชื้นสูง เป็นการลดการระบาดของโรค
- หมั่นตรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ หากพบต้นเป็นโรค ให้ถอนต้นและขุดดินบริเวณที่พบ นำไปทำลายแยกแปลงปลูก แล้วรดดินในแปลงและบริเวณใกล้เคียง ด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น คาร์บอซีน 75% WP อัตรา 15 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไกลโคลฟอส-เมทิล 50% WP อัตรา 20 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อีไตรโคโซล 24% EC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อีไตรโคโซล + คริมไดซิน 6% + 24% EC อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร โดยรดสัปดาห์ 5 วัน อย่างน้อย 2 ครั้ง เพื่อป้องกันเชื้อสาเหตุโรครากเน่าโคนเน่าในขั้นต้นข้างเคียง
- หลังจากเก็บเกี่ยวพริกแต่ละรุ่น ควรกำจัดเศษซากพืชและวัชพืชในแปลงให้หมด เพื่อป้องกันการสะสมของเชื้อโรค
- ควรทำความสะอาดเครื่องมือ และอุปกรณ์ทางการเกษตร เช่น จอบ เสียม ทุกครั้งหลังใช้กับดินที่เป็นโรค

สำนักงานเกษตรอำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา โทร 038-597014

ภาพที่ ๔๒ สื่อแจ้งเตือนภัยระบาดของศัตรูพืช

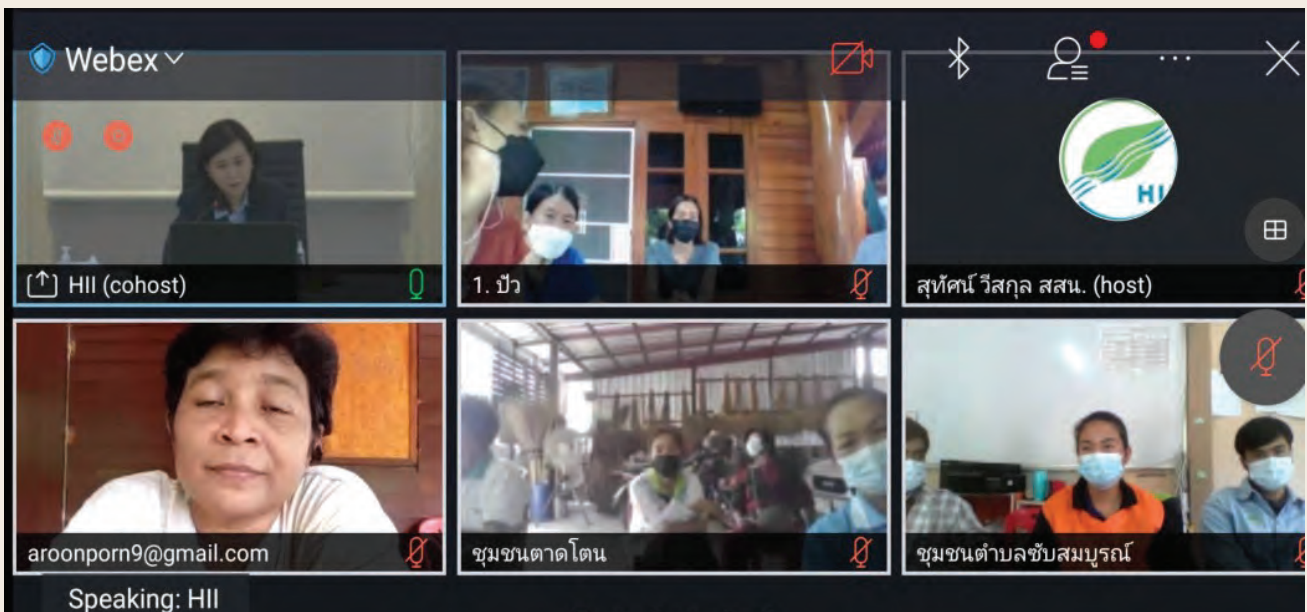

ภาพที่ ๔๓ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากหน่วยงานต่างๆ

กรมทหารพราน ที่ ๑๓ สนับสนุนผลผลิตชุมชน โดยรับซื้อผลผลิตผักรวม เช่น ผักคะน้า ผักชี มะเขือ ถั่วฝักยาว ต้นหอม ผักบวบ จากเกษตรกรแปลงรวมของชุมชน "หมู่บ้านคชบุรี" บ้านหนองกระทิง ตำบลท่ากระดาน อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา ไปแจกจ่ายให้กำลังพล และเจ้าหน้าที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไน เจ้าหน้าที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาสิบห้าชั้น ที่ปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่ป่ารอยต่อ ๕ จังหวัด ภาคตะวันออก นำไปประกอบอาหารบริโภค ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (Covid - ๑๙)

ภาพที่ ๔๔ กรมทหารพราน ที่ ๑๓ รับซื้อผลผลิตผักรวม

ภาพที่ ๔๕ อบรมเชิงปฏิบัติการออนไลน์

ภาพที่ ๔๖ การผสมปุ๋ยหมัก

การดำเนินงานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรแปลงรวม
 ได้รับการสนับสนุนมูลวัวและมูลไก่พร้อมทั้งเรียนรู้การทำ
 ปุ๋ยหมักจากศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจาก
 พระราชดำริ และเรียนรู้การทำน้ำยาเอนกประสงค์จากการ
 ศึกษาออกโรงเรียน รวมทั้ง ได้รับการสนับสนุนก้อนเชื้อเห็ด
 จากศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
 กระชังบกเพื่อปลูกแทนแดงจากศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตร
 ฉะเชิงเทรา ต้นไม้และเมล็ดพันธุ์ผักจากสำนักงานเกษตรอำเภอ
 สนาทมชัยเขต

ภาพที่ ๔๗ การเรียนรู้การทำน้ำยาเอนกประสงค์

ภาพที่ ๔๘ ภาพรับต้นไม้และเมล็ดพันธุ์

ภาพที่ ๔๙ กระชังบกเพื่อปลูกแทนแดง

ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ร่วมกับหมู่บ้านคชานุรักษ์ จัดกิจกรรมจิตอาสาพัฒนาปลูกพืชแนวกันชน เพื่อเกษตรชุมชนในพื้นที่หมู่บ้านคชานุรักษ์ ชุมชนบ้านหนองกระทิง อำเภอสยามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา เมื่อวันที่เสาร์ที่ ๒๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ โดยมี ศ.(พิเศษ) ดร.กิตติพงษ์ กิตยารักษ์ ประธานกรรมการบริหารทภีบาลและความรับผิดชอบต่อสังคม ธนาคารกรุงไทยฯ นายไมตรี ไตรติลานันท์ ผู้ว่าราชการจังหวัดฉะเชิงเทรา พร้อมด้วยกรรมการมูลนิธิฯ และอาสาสมัครคชานุรักษ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ คณะผู้บริหารจากธนาคารกรุงไทยฯ ผู้อำนวยการสถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ (องค์การมหาชน) ผู้บริหารและผู้แทนจากส่วนราชการในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา และคณะจิตอาสาจากธนาคารกรุงไทยฯ ชุมชนหมู่บ้านคชานุรักษ์บ้านหนองกระทิง และเยาวชนจากโรงเรียนบ้านโป่งเจริญ รวม ๒๓๐ คน ร่วมกันกำจัดวัชพืช และปลูกพืชอาหารที่ช้างไม่ชอบ ๓ ชนิด รอบพื้นที่เกษตรแปลงรวม นอกจากนี้ คณะจิตอาสาได้อุดหนุนผลิตภัณฑ์หมู่บ้านคชานุรักษ์ และเครือข่าย ต่อมาในวันอังคารที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๖๕ ผู้แทนธนาคารกรุงไทยฯ ได้เข้าพบท่านรองคณบดีเพื่อสนับสนุนงบประมาณพัฒนาแหล่งน้ำอุปโภคและน้ำเพื่อการเกษตรของหมู่บ้านคชานุรักษ์ บ้านคลองมะหาด และบ้านหนองกระทิงอีกด้วย

ภาพที่ ๕๐ กิจกรรมจิตอาสาพัฒนาปลูกพืชแนวกันชน เพื่อเกษตรชุมชนในพื้นที่หมู่บ้านคชานุรักษ์ ชุมชนบ้านหนองกระทิง อำเภอสยามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา

สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดฉะเชิงเทรา สนับสนุนการเลี้ยงผึ้ง จำนวน ๑๔ ลัง เพื่อเป็นการต่อยอดให้กลุ่มวิสาหกิจเกษตรแปลงรวม บ้านหนองกระทิง ได้มีกลุ่มเลี้ยงผึ้ง ภายใต้โครงการพัชรสุธาชานุกรักษ์ โดยมีสมาชิกได้รับผึ้งทั้งหมด ๗ คน

ภาพที่ ๕๑ การเลี้ยงผึ้งที่ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดฉะเชิงเทรา

จากการปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างน้ำ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรแปลงรวมนำพืชผักสวนครัวที่มีอยู่ในแปลง มาแปรรูป เป็นผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างมูลค่าให้กับกลุ่ม อาทิ น้ำพริกเผาปลาย่าง พริกแกงเผ็ด

น้ำพริกเผาปลาย่าง

พริกแกงเผ็ด

ภาพที่ ๕๒ ผลิตภัณฑ์ชุมชน

๓) หมู่บ้านคชานุรักษ์ บ้านเขาใหญ่ หมู่ที่ ๔ ตำบลพลวงทอง อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี
งานพัฒนาแหล่งน้ำ

ชุมชนปรับปรุงโครงสร้างกักเก็บน้ำเดิม พื้นฟูคลองรับน้ำ สร้างฝายชะลอน้ำ ซ่อมแซมฝาย มข. ที่ชำรุดเสียหายให้กลับมาใช้งานได้ เพิ่มศักยภาพการกักเก็บน้ำในพื้นที่แก้มลิงโดยเพิ่มท่อรับน้ำ เข้า – ออก พร้อมเสริมโครงสร้างบริหารน้ำหน้าท่อ เพื่อบรรเทาปัญหาขาดแคลนน้ำในภาคการเกษตรของชุมชน

ภาพที่ ๕๓ ฝายชะลอน้ำ

ภาพที่ ๕๔ ฝาย มข. ที่ได้รับการปรับปรุงให้ใช้งานได้เต็มศักยภาพในปัจจุบัน

การปรับเปลี่ยนอาชีพ พัฒนาอาชีพ

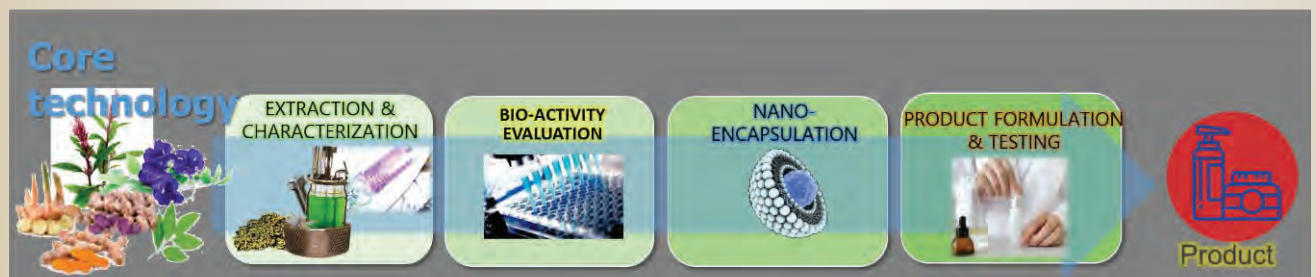
ความร่วมมือในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนและการพัฒนานวัตกรรมเชิงระบบ หมู่บ้านคชานุรักษ์

บ้านเขาใหญ่ ตำบลพลวงทอง อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี ได้ประชุมออนไลน์ร่วมกับคณะวิจัยศูนย์นาโนเทคโนโลยีแห่งชาติ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อหาแนวทางสนับสนุนชุมชนหมู่บ้านคชานุรักษ์ในเรื่องวิจัยพืชต่าง ๆ ที่มีในชุมชน เพื่อนำมาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีการวิจัยรับรอง และต่อยอดให้กับชุมชน สร้างรายได้ให้กับชุมชน โดยเริ่มจากหมู่บ้านคชานุรักษ์บ้านเขาใหญ่ที่จะวิจัยเพื่อพัฒนาพืชสมุนไพร ได้แก่ ข่าเหลือง ขมิ้นชัน ไพล กระจุกไก่ดำ

วัตถุประสงค์

- เพื่อขยายผลการวิจัยพัฒนาในกระบวนการผลิตสารสกัดและสารออกฤทธิ์สำคัญ (active ingredients) และการแปรรูปผลิตภัณฑ์ของผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรจากพื้นที่ปลูกในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก แบบขยายขนาดและการเตรียมความพร้อมเข้าสู่การผลิตตามมาตรฐานสากล (GMP)
- เพื่อการประยุกต์ใช้นาโนเทคโนโลยีในการลดข้อด้อย หรือเพิ่มประสิทธิภาพให้แก่สารสกัดสมุนไพร ปรับปรุงสูตรตำรับให้ได้มาตรฐาน GMP ช่วยสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ผลิตภัณฑ์เครื่องสำอาง ผลิตภัณฑ์ดูแลสุขภาพส่วนบุคคล ซึ่งจะนำไปสู่การผลักดันและเพิ่มโอกาสการแข่งขันในตลาด เพื่อเพิ่มแนวทางการสร้างรายได้ให้กับเกษตรกร และวิสาหกิจชุมชน ในพื้นที่ EEC

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนคนกับป่าบ้านเขาใหญ่ อ.บ่อทอง จ.ชลบุรี

NANOTEC a member of NSTDA EEC

โจทย์จากชุมชน:
อยากให้ช่วยสอนกระบวนการแปรรูป **ข่าเหลือง** ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่าของชา
บชุมชน

NANOTEC 8th Anniversary celebration

Udom Asawapir...

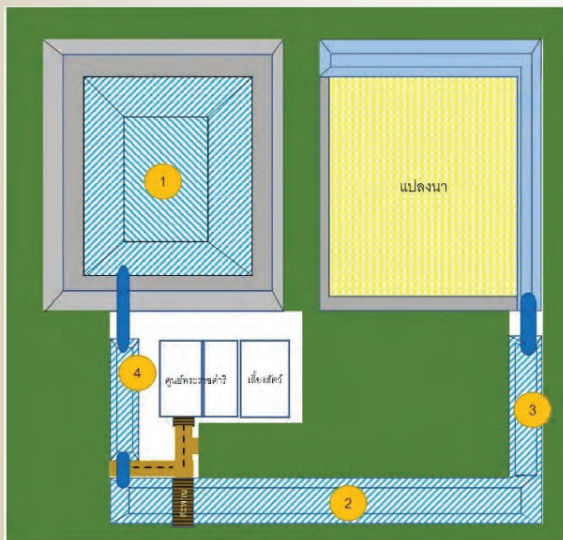
บจากไพล ขมิ้นชัน ข่าเหลือง และการศึกษาฤทธิ์ทางชีวภาพ
ผลิตภัณฑ์บรรเทาอาการปวดเมื่อย

ภาพที่ ๕๕ การประชุมออนไลน์ร่วมกับคณะวิจัยศูนย์นาโนเทคโนโลยีแห่งชาติ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ

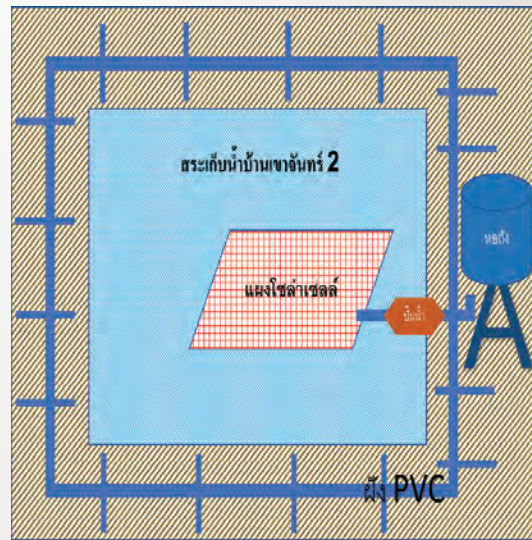

๔) หมู่บ้านคชานุรักษ์ บ้านเขาจันทร์ หมู่ที่ ๗ ตำบลห้วยทับมอญ อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง
งานพัฒนาแหล่งน้ำ

ชุมชนมีแผนดำเนินงานพัฒนาระบบท่อส่งน้ำ บริเวณข้างศูนย์เรียนรู้ ซึ่งขยายผลจากพื้นที่เกษตรแปลงรวม
แห่งที่ ๑ และดำเนินงานพัฒนาระบบสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์ พร้อมเสริมถังสำรองน้ำ และระบบกระจายน้ำในพื้นที่
เกษตรแปลงรวม แห่งที่ ๒ ของชุมชน เพื่อเสริมความมั่นคงด้านน้ำ สำหรับการปลูกพืช อาทิ สะตอ มะขาม ฝรั่ง มะม่วงเบา
และพืชผักหมุนเวียน ผักสวนครัว ครอบๆ พื้นที่ เช่น ข่า ตะไคร้ มะเขือพวง กระชาย กระวาน เพื่อเป็นรายได้เสริมให้กับ
สมาชิกเกษตรแปลงรวม ทั้ง ๒ แห่ง พื้นที่รวม ๑๐ ไร่ ผู้ได้รับประโยชน์ รวม ๔๐ ครัวเรือน สร้างความมั่นคงด้านผลผลิต
และอาหารปลอดภัยของชุมชนต่อไป

ผังพื้นที่เกษตรแปลงรวม ๑

ผังพื้นที่เกษตรแปลงรวม ๒

ภาพที่ ๕๖ พื้นที่ดำเนินงานพัฒนาระบบท่อส่งน้ำและระบบสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์

๕) หมู่บ้านคชานุรักษ์ บ้านเนินจำปา หมู่ที่ ๓ ตำบลพวา อำเภอแก่งหางแมว จังหวัดจันทบุรี
งานพัฒนาแหล่งน้ำ

ชุมชนพัฒนาบ่อน้ำตื้นในพื้นที่ที่ระบบประปาส่งไปไม่ถึง เสริมความมั่นคงด้านน้ำอุปโภคของประชาชนในพื้นที่ และมีผู้รับประโยชน์ ๑๗๑ คน พร้อมก่อสร้างฝายชะลอน้ำด้วยเสาไฟฟ้า เสาตอม่อ คอนสตาบ ที่หมดอายุ ชำรุดจากการใช้งาน นำมาเป็นวัสดุหลัก ในการสร้างฝาย สนับสนุนงบประมาณโดยการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค นอกจากนี้ ชุมชนมีแผนดำเนินงานต่อเนื่องพัฒนางานก่อสร้างถึงพักน้ำคอนกรีตเสริมเหล็ก ขนาดความจุ ๕๕ ลูกบาศก์เมตร และก่อสร้างอาคารยกระดับน้ำหน้าท่อลอดเหลี่ยม เพื่อเสริมความมั่นคงให้ระบบประปาเดิมของชุมชนหมู่ที่ ๓ ผู้ได้รับประโยชน์ จำนวน ๒๘๒ ครัวเรือน ๑,๑๑๗ คน มีน้ำสะอาดเพื่ออุปโภค บริโภค อย่างเพียงพอ

ภาพที่ ๕๗ ตัวอย่างบ่อน้ำตื้น

ภาพที่ ๕๘ ฝายชะลอน้ำด้วยเสาไฟฟ้า

ภาพที่ ๕๙ พื้นที่เป้าหมายดำเนินงานเพื่อเสริมความมั่นคงด้านน้ำอุปโภคให้กับประชาชน

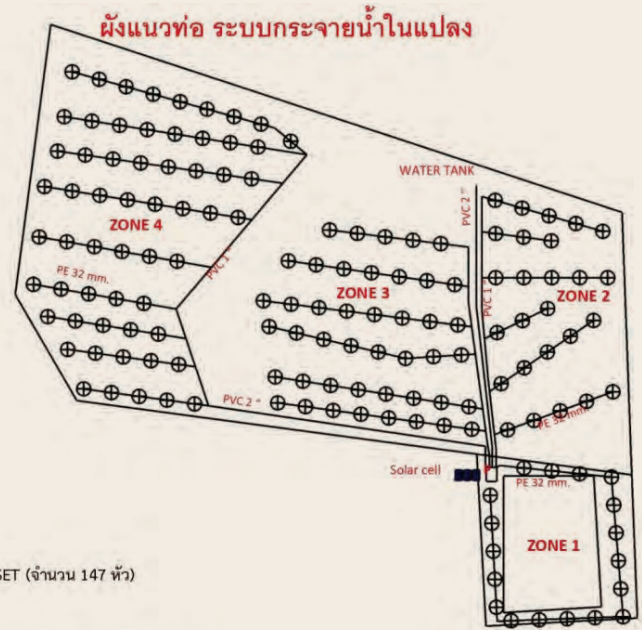
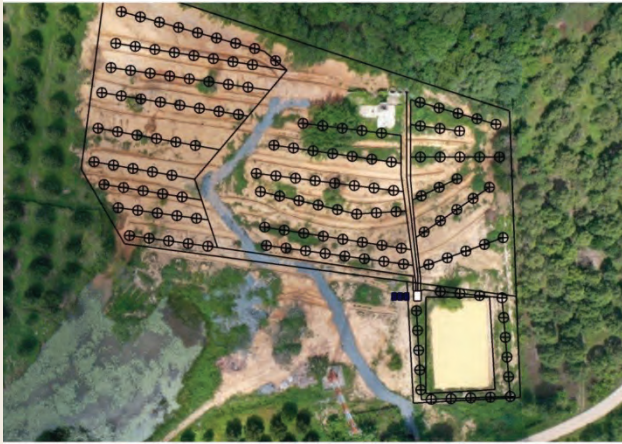
การปรับเปลี่ยนอาชีพ พัฒนาอาชีพ

ได้นำเมล็ดพันธุ์ผักพระราชทาน อาทิ พริก ถั่วฝักยาว แตงกวา ถั่วลันเตา ผักคะน้า กวางตุ้ง มะเขือ มาขยายผลในแปลงครัวเรือนเพื่อเป็นแหล่งอาหารปลอดภัยในครัวเรือนและเสริมรายได้ เมื่อเกิดผลผลิตจึงเก็บเมล็ดพันธุ์ไว้เพาะปลูกในครั้งต่อไป

๖) หมู่บ้านคชบุรีรักษ์ บ้านคลองตาอิน หมู่ที่ ๙ ตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี งานพัฒนาแหล่งน้ำ

ชุมชนมีแผนดำเนินงานขยายผลด้านการพัฒนาโครงสร้างระบบกระจายน้ำในพื้นที่เกษตรแปลงรวม ๕ ไร่ เพื่อเสริมความมั่นคงด้านน้ำ สำหรับการปลูกพืชสมุนไพร เพื่อเป็นรายได้เสริมให้กับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนคชบุรีรักษ์ บ้านคลองตาอิน ตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ที่ได้รับผลกระทบจากช้างป่า

Mini sprinkler ชุดมินิ+ซาปิก รุ่น SUPER RAIN SET (จำนวน 147 หัว)
 - รัศมี(Radius) 2.0-3.5m.
 - ปริมาณน้ำ(Flow rate) 150 L/H
 - เหมาะสำหรับรดน้ำพืชที่ต้องการปริมาณน้ำปานกลาง เช่น พืชสวน ไม้ดอก และแปลงผัก

ภาพที่ ๖๐ ผังแนวท่อระบบกระจายน้ำในพื้นที่เกษตรแปลงรวม

การปรับเปลี่ยนอาชีพ พัฒนาอาชีพ

กรมการพัฒนาชุมชนดำเนินโครงการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวชุมชนหมู่บ้านคชานุรักษ์ บ้านคลองตาคอิน หมู่ที่ ๙ ตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี มีเป้าประสงค์เพื่อเพิ่มศักยภาพของชุมชนด้านการท่องเที่ยว และสร้างตลาดการท่องเที่ยวให้กับชุมชนอย่างยั่งยืน และเป็นพื้นที่ศึกษาดูงานด้านความยั่งยืนในการเสริมสร้างองค์ความรู้ การอยู่ร่วมกันอย่างสมดุระหว่างคนกับช้างป่า ซึ่งการทดสอบเส้นทางท่องเที่ยวชุมชนหมู่บ้านคชานุรักษ์ บ้านคลองตาคอิน จัดขึ้นระหว่างวันที่ ๒๖ - ๒๗ ตุลาคม ๒๕๖๔ โดยมีกิจกรรมเที่ยวชมทัศนียภาพที่สวยงาม และแหล่งเรียนรู้เชิงเกษตรที่สามารถต่อยอดเป็นกิจกรรมท่องเที่ยวได้ในอนาคต อาทิ ฟาร์มไก่อารมณ์ดี สวนสมุนไพรและสวนผลไม้ที่ตั้งอยู่รายล้อม อ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ มีผู้เข้าร่วมเดินทาง จำนวน ๑๕ คน ได้แก่ National Geographic influencer จากเพจต่างๆ ผู้สมัครจากทางบ้าน และผู้แทนจากกรมการพัฒนาชุมชน และ Local Alike โดยได้รับเสียงตอบรับและการประชาสัมพันธ์ ต่อเป็นอย่างดี

ภาพที่ ๖๑ การท่องเที่ยวชุมชนหมู่บ้านคชานุรักษ์ บ้านคลองตาคอิน

ภาพที่ ๖๒ หน่วยขับเคลื่อนนวัตกรรมเพื่อสังคมประจำพื้นที่ภาคกลาง (SID-TU) นิเทศติดตามการดำเนินงาน
โครงการ SID-TU-๖๕๑๒: การเสริมระบบเฝ้าระวังการจัดการช้างป่าและการท่องเที่ยว
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรอินทรีย์ ของ-มู-แอง หมู่บ้านคหฬุรกษัฏบ้านคลองตาอิน

หมู่บ้านคชานุรักษ์บ้านคลองตาดิน อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ได้รับการสนับสนุนการพัฒนาผลงานนวัตกรรมเพื่อสังคม ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕ ภายใต้โครงการเสริมระบบเฝ้าระวังการจัดการช้างป่าและการท่องเที่ยวชุมชน

SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS

การวิเคราะห์เชื่อมโยงกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)

- เป้าหมายที่ 3 มีสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดี : Good Health and Well-being
- เป้าหมายที่ 4 การศึกษาที่เท่าเทียม : Quality Education
- เป้าหมายที่ 10 ลดความเหลื่อมล้ำ : Reduced Inequality
- เป้าหมายที่ 11 เมืองและถิ่นฐานมนุษย์อย่างยั่งยืน : Sustainable Cities and Communities
- เป้าหมายที่ 12 แผนการบริโภคและการผลิตที่ยั่งยืน : Responsible Consumption and Production
- เป้าหมายที่ 13 การรับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ : Climate Action
- เป้าหมายที่ 15 การใช้ประโยชน์จากระบบนิเวศทางบก : Life on Land

ภาพที่ ๒๓ โครงการเสริมระบบเฝ้าระวังการจัดการช้างป่าและการท่องเที่ยวชุมชน

๗) หมู่บ้านคชานุรักษ์ บ้านปะตงล่าง หมู่ที่ ๕ ตำบลทรายขาว อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี
งานพัฒนาแหล่งน้ำ

พัฒนาโครงสร้างบริหารน้ำบริเวณคลองปะตง อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี เพื่อช่วยลดความแรงของกระแสน้ำ ก่อนที่จะหลากมากระทบโครงสร้างของฝายจิตรธานี โดยการปรับปรุงซ่อมแซมฝายจิตรธานี ได้ออกแบบการปรับปรุง ซ่อมแซมฝายจิตรธานี โดยสำนักงานโยธาธิการและผังเมือง จังหวัดจันทบุรี และงบประมาณดำเนินงานได้รับพระมหากรุณาธิคุณ จากสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าพัชรกิติยาภา นเรนทิราเทพยวดี กรมหลวงราชสาริณีสิริพัชร มหาวัชรราชธิดา พระราชทาน ทรัพย์ส่วนพระองค์ จำนวน ๒ ล้านบาท และงบประมาณสมทบ จากองค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี จำนวน ๒.๙๒ ล้านบาท ปัจจุบันดำเนินงานแล้วเสร็จ ซึ่งจากสถานการณ์ฝนตกหนักในพื้นที่ที่ผ่านมา พบว่าฝายสามารถใช้งานได้เต็ม ประสิทธิภาพ ระบายน้ำได้ดี หน่วยงานในพื้นที่ ร่วมกับชุมชน ช่วยกันเฝ้าระวังสถานการณ์น้ำ เฝ้าระวังการทำงานของฝาย นำขยะ และเศษไม้ออกจากฝาย เพื่อลดผลกระทบต่อโครงสร้างฝายในช่วงน้ำหลาก

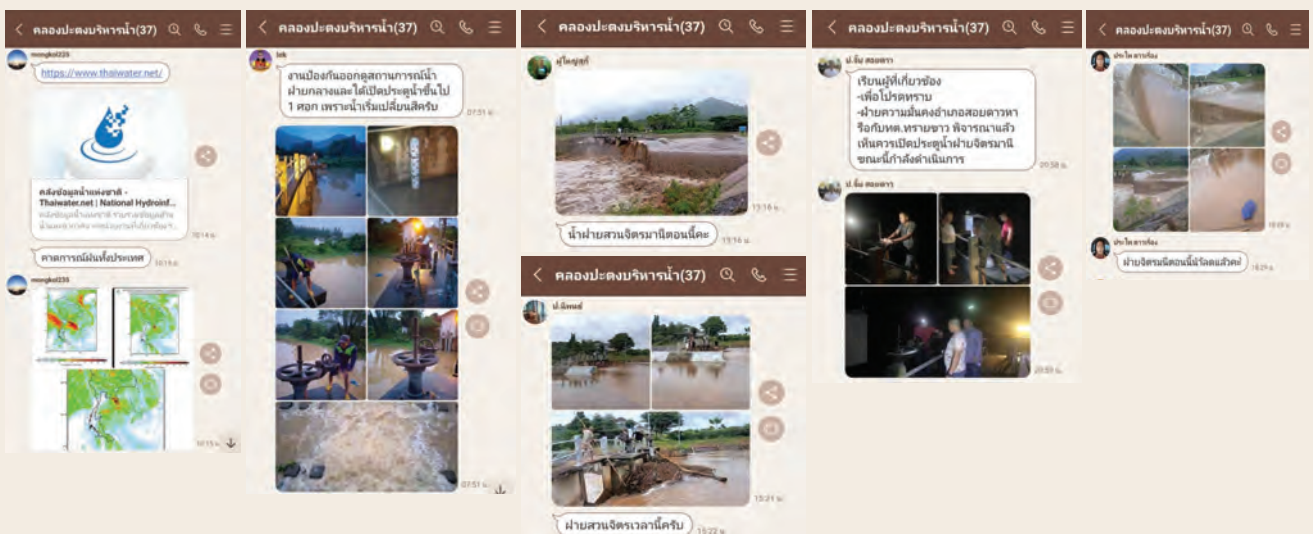

ก่อนดำเนินงาน

หลังดำเนินงาน

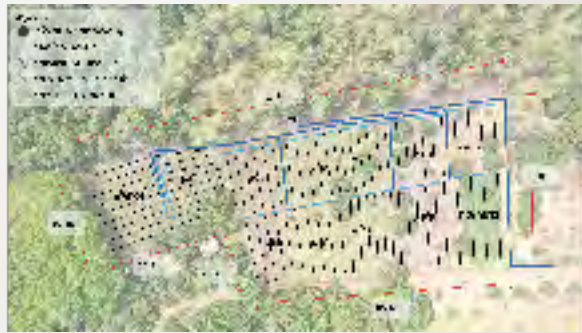
ภาพที่ ๖๔ ฝายจิตรธานี

ภาพที่ ๖๕ การเฝ้าระวังสถานการณ์น้ำ และการทำงานของฝายจิตรธานีในช่วงน้ำหลาก

การปรับเปลี่ยนอาชีพ พัฒนาอาชีพ

ชุมชนสร้างกลุ่มตัวอย่าง โดยพัฒนาพื้นที่เกษตรแปลงรวม ๔ ไร่ เพื่อปลูกสมุนไพร และพืชผักสวนครัว สร้างอาหารสร้างรายได้ เป็นสวัสดิการซื้ออาหาร และเครื่องดื่ม ให้กับจิตอาสาบ้านปะตงล่าง หมู่ ๕ จำนวน ๓๒ คน โดยมีสถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ (องค์การมหาชน) ให้การสนับสนุนงานออกแบบ และงบประมาณพัฒนาระบบสูบน้ำและกระจายน้ำในพื้นที่ด้วยพลังงานแสงอาทิตย์

ภาพที่ ๖๖ พื้นที่เกษตรแปลงรวมและระบบสูบน้ำและกระจายน้ำในพื้นที่ด้วยพลังงานแสงอาทิตย์

นอกจากนี้ได้มีการถ่ายทอดความรู้ผ่านการอบรมเชิงปฏิบัติการบริหารจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วม ณ ตำบลทรายขาว อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี เมื่อวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๕ แบ่งการอบรมออกเป็น ๔ ฐานกิจกรรม ได้แก่ ฐานฝายจิตธรรมาณี ฐานสถานีโทรมาตร ฐานป้องกันตลิ่งแนวใหม่ และฐานฝายชะลอน้ำ โดยมีสถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ เป็นวิทยากรในการอบรม ผู้เข้ารับการอบรม ได้แก่ ผู้แทนจากหมู่บ้านคชานุรักษ์และหมู่บ้านเครือข่ายขยายผล ผู้แทนชุมชนเขตเทศบาลและผู้แทนหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๔๐ คน การอบรมเชิงปฏิบัติการดังกล่าวทำให้ชุมชนและหน่วยงานภาครัฐเข้าใจระบบต่างๆ ที่ใช้ในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่อำเภอสอยดาว รวมทั้งเกิดข้อเสนอการบริหารจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วมระหว่างชุมชนและหน่วยงานภาครัฐ

ภาพที่ ๖๗ การอบรมเชิงปฏิบัติการการบริหารจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วม

๘) หมู่บ้านคชานุรักษ์ บ้านสระหลวง หมู่ที่ ๒๘ ตำบลทุ่งมหาเจริญ อำเภอวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว งานพัฒนาแหล่งน้ำ

ชุมชนดำเนินงานปรับปรุงโครงสร้างน้ำในพื้นที่ เสริมความมั่นคงด้านน้ำ มีน้ำสำรองเพื่ออุปโภค และเกษตรตลอดจนบรรเทาปัญหาน้ำแล้ง น้ำหลาก ในพื้นที่ ๓ หมู่บ้าน ประกอบด้วย บ้านสระหลวง หมู่ ๒๘ บ้านหนองเรือ หมู่ ๑๕ และบ้านเขาตะกรับพัฒนา หมู่ ๑๐ ผู้รับประโยชน์รวม ๑,๗๔๗ ครัวเรือน ปริมาณน้ำเพิ่มขึ้นกว่า ๙๕,๙๒๐ ลูกบาศก์เมตร โดยมีบริษัท ที.ซี.ฟาร์มaceutิคอล อุตสาหกรรม จำกัด ให้การสนับสนุนงบประมาณ

ภาพที่ ๖๘ งานขุดลอกคลองหนองเรือ ขยายความมั่นคงด้านน้ำเพื่อการเกษตร

การปรับเปลี่ยนอาชีพ พัฒนาอาชีพ

กรมการพัฒนาชุมชนจัดกิจกรรม “พช.สระแก้ว ร่วมใจ ขับเคลื่อนการจัดการปัญหาข้างป่าในพื้นที่ชุมชน พัฒนาคน สร้างอาชีพ สร้างรายได้” เมื่อวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๖๔ ณ สวนพฤกษศาสตร์วังน้ำเย็น ตำบลทุ่งมหาเจริญ อำเภอวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว แบ่งกลุ่มจัดทำแผนการขับเคลื่อนการดำเนินงานการจัดการปัญหาข้างป่า ตามโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตตามแนวพระราชดำริ จังหวัดสระแก้ว กิจกรรมพัฒนาอาชีพหมู่บ้านคนรักรักษ์ข้างตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ภาพที่ ๖๙ กิจกรรม “พช.สระแก้ว ร่วมใจ ขับเคลื่อนการจัดการปัญหาข้างป่าในพื้นที่ชุมชน พัฒนาคน สร้างอาชีพ สร้างรายได้”

๓. สร้างระบบการเฝ้าระวัง ป้องกัน และเตือนภัยให้กับชุมชน

๓.๑ โคมไฟถนนพลังงานแสงอาทิตย์ และโคมไฟสปอตไลท์พลังงานแสงอาทิตย์ พระราชทาน

นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่สุดมิได้ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าพัชรกิติยาภา นเรนทิราเทพยวดี กรมหลวงราชสาริณีสิริพัชร มหาวัชรราชธิดา ได้พระราชทาน โคมไฟถนนพลังงานแสงอาทิตย์ ๓๐๔ ชุด และโคมไฟสปอตไลท์พลังงานแสงอาทิตย์ ๙ ชุด ให้แก่หมู่บ้านคนรักรักษ์และหมู่บ้านเครือข่ายขยายผล เพื่อใช้ส่องสว่างบนเส้นทางสัญจรโดยเฉพาะบริเวณที่ไม่มีไฟฟ้า เพิ่มทัศนวิสัยในการมองเห็นข้างป่าในระยะไกลและเฝ้าระวังของประชาชน รวมทั้งเพื่ออำนวยความสะดวกในการทำงานให้แก่ชุดอาสาสมัครผลักดันข้างป่าในกรณีที่ออกผลักดันข้างป่าช่วงเวลากลางคืน

ภาพที่ ๗๐ โคมไฟถนนพลังงานแสงอาทิตย์และโคมไฟสปอตไลท์พลังงานแสงอาทิตย์พระราชทาน

ภาพที่ ๗๑ ตัวอย่างการทำงานของโคมไฟถนนพลังงานแสงอาทิตย์ยามค่ำคืน

รายละเอียดอุปกรณ์พระราชทานสำหรับการไฟระวังและป้องกัน หมูบ้านเครือข่ายคชานุรักษ์

ลำดับที่	สถานะ	ชื่อหมู่บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	รายการ	
							ติดตั้งโคมไฟ (ชุด)	สปอร์ตไลท์ (ชุด)
๑	หมู่บ้านคชานุรักษ์	หนองกระทิง	๒๐	ท่ากระดาน	สนามชัยเขต	ฉะเชิงเทรา	๒๔	๐
๒	หมู่บ้านคชานุรักษ์	คลองมะหาด	๑๔	ท่าตะเกียบ	ท่าตะเกียบ	ฉะเชิงเทรา	๒๕	๐
๓	เครือข่าย	เนินน้อย	๒๐	ท่าตะเกียบ	ท่าตะเกียบ	ฉะเชิงเทรา	๑๕	๐
๔	เครือข่าย	เนินกระบก	๑๒	ท่าตะเกียบ	ท่าตะเกียบ	ฉะเชิงเทรา	๑๖	๐
๕	เครือข่าย	น้อยนาดี	๑๑	ท่าตะเกียบ	ท่าตะเกียบ	ฉะเชิงเทรา	๒๕	๐
๖	เครือข่าย	อ่างเตย	๙	ท่าตะเกียบ	ท่าตะเกียบ	ฉะเชิงเทรา	๒๓	๐
๗	หมู่บ้านคชานุรักษ์	เขาใหญ่	๔	พลวงทอง	บ่อทอง	ชลบุรี	๕๐	๕
๘	หมู่บ้านคชานุรักษ์	เขาจันทร์	๗	ห้วยทับมอญ	เขาชะเมา	ระยอง	๓๒	๔
๙	หมู่บ้านคชานุรักษ์	เนินจำปา	๓	พวา	แก่งหางแมว	จันทบุรี	๒๕	๐
๑๐	หมู่บ้านคชานุรักษ์	ปะตงล่าง	๕	ทรายขาว	สอยดาว	จันทบุรี	๑๘	๐
๑๑	หมู่บ้านคชานุรักษ์	คลองตาอิน	๙	คลองพุล	เขาคิชฌกูฏ	จันทบุรี	๓๖	๐
๑๒	หมู่บ้านคชานุรักษ์	สระหลวง	๒๘	ทุ่งมหาเจริญ	วังน้ำเย็น	สระแก้ว	๑๕	๐
รวม							๓๐๔	๙

ลำดับที่	รายชื่อหมู่บ้านเครือข่าย	รายการ		
		ไฟฉายคาดศีรษะ	ไฟฉายแรงสูง	วิทยุสื่อสาร เครื่องแดง
สนับสนุนโดยมูลนิธิธอสซีจี				
๑	บ้านคลองมะหาด อำเภอท่าตะเกียบ จังหวัดฉะเชิงเทรา	๕๕	๒๕	-
๒	บ้านหนองกระทิง อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา	๑๕	๑๕	๙
๓	บ้านเขาใหญ่ อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี	๒๕	๖	-
๔	บ้านเขาจันทร์ อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง	๘	๘	-
๕	บ้านเนินจำปา อำเภอแก่งหางแมว จังหวัดจันทบุรี	๑๕	๑๘	-
๖	บ้านคลองตาอิน อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี	๑๐	๑๐	๗
๗	บ้านปะตงล่าง อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี	๙๐	๑๕	-
๘	บ้านสระหลวง อำเภอวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว	๕	๕	๕
รวม		๒๒๓	๑๐๒	๒๑

๓.๒ การจัดทำระบบติดตามและเฝ้าระวังช้างป่าบริษัททรู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช และมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี วิทยาเขตจันทบุรี

ได้ส่งผู้แทนเข้าร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระบบแจ้งเตือน และเฝ้าระวังช้างป่า เมื่อวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ โดยสอนวิธีการใช้แอปพลิเคชัน Smart Early Warning System เพื่อช่วยในการเฝ้าระวัง ติดตาม และรายงานจุดพบช้างป่า กับผู้แทนหมู่บ้านคชานุรักษ์ และเครือข่าย จังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง จันทบุรี และสระแก้ว จำนวน ๔๑ คน ณ สวนพฤกษศาสตร์วังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว

โครงการพิชิตสุรคชานุรักษ์

ขั้นตอนปฏิบัติการเฝ้าระวังช้างป่า ด้วยระบบ Smart Early Warning

เจ้าหน้าที่ประจำจังหวัด เฝ้าระวังและสังการ (วิเคราะห์ข้อมูลบน cloud)

ผู้นำชุมชน ต้อนรับหัวหน้าเขต/จังหวัดบนระบบผ่านแอปพลิเคชัน คชานุรักษ์ พร้อมส่งพิกัด

ชุมชน กับชุดเฝ้าระวังชุมชน ต้อนรับการแจ้งเตือนผ่านแอปพลิเคชัน คชานุรักษ์ พร้อมพิกัดต้นตอพิกัด

รายงานข้อมูล รายงานการพบช้างผ่านแอปพลิเคชัน

ภาพที่ ๓๒ ผู้แทนหมู่บ้านคชานุรักษ์เข้าร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระบบแจ้งเตือน และเฝ้าระวังช้างป่า

ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ ผู้แทนจากบริษัททรู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) และมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี วิทยาเขตจันทบุรี ร่วมถ่ายทอดการใช้เทคโนโลยีติดตามช้างป่าออกนอกพื้นที่อนุรักษ์ โดยมีการอบรมเชิงปฏิบัติการ แลกเปลี่ยน เรียนรู้การติดตามสถานการณ์ช้างร่วมกับกับหมู่บ้านคชานุรักษ์ ผ่าน แอปพลิเคชัน “คชานุรักษ์” (Kajanurak) กับผู้แทนหมู่บ้านคชานุรักษ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง จันทบุรี และสระแก้ว จำนวน ๒๐ คน ณ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไน จังหวัดฉะเชิงเทรา

ภาพที่ ๗๓ ผู้แทนหมู่บ้านคชานุรักษ์เข้าร่วมเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีติดตามช้างป่าออกนอกพื้นที่อนุรักษ์

นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี สนับสนุนการดำเนินงานหมู่บ้านคชานุรักษ์บ้านปะตงล่าง ตำบลทรายขาว และหมู่บ้านเครือข่ายขยายผลบ้านคลองกลาง ตำบลทับช้าง อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี ในเดือนมิถุนายน ๒๕๖๕ โดยติดตั้งกล้องดักถ่ายภาพสัตว์ป่าเพื่อเชื่อมต่อเข้าสู่ระบบศูนย์ปฏิบัติการคชานุรักษ์ จากโครงการพัฒนาระบบตรวจจับและแจ้งเตือนช้างป่าภายใต้โครงการ U2T ของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

ภาพที่ ๗๔ การสำรวจพื้นที่เพื่อดำเนินงานโครงการพัฒนาระบบตรวจจับและแจ้งเตือนช้างป่าภายใต้โครงการ U2T ของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

๕. สร้างระบบการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ

จากปัญหาความขัดแย้งระหว่างคนกับช้างป่าในพื้นที่ป่ารอยต่อ ๕ จังหวัด ภาคตะวันออก ได้แก่ ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง จันทบุรี และสระแก้ว มีสาเหตุเนื่องมาจากสัดส่วนของจำนวนช้างป่า และพื้นที่ถิ่นอาศัย ไม่เหมาะสม ทำให้มีการใช้พื้นที่ระหว่างคนและช้างป่าซ้อนทับกันในช่วงเวลา มีผลกระทบทำให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สิน พืชผลทางการเกษตร และนำไปสู่การบาดเจ็บสูญเสียชีวิตของทั้งคน และช้างป่าอย่างต่อเนื่องนั้น การเร่งหาแนวทางแก้ไขปัญหาเพื่อลดผลกระทบโดยเร็วที่สุดแล้ว จำเป็นต้องมีมาตรการ หรือแนวทางในการเยียวยาประชาชนในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ดังกล่าว

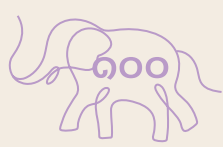
ปัจจุบันการเยียวยาผู้ประสบภัยจากช้างป่าตามสิทธิประโยชน์ทางราชการ เป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการช่วยเหลือประชาชนตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๐ และระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินอุดหนุนราชการ พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งระเบียบทั้งสองส่วนนี้เป็นการช่วยเหลือจากภาครัฐ โดยผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นผู้มีอำนาจในการประกาศเขตพื้นที่ประสบสาธารณภัยหรือเขตให้ความช่วยเหลือกรณีฉุกเฉินได้ทันที เพื่อเข้าสู่กระบวนการสำรวจความเสียหายและให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัย ส่วนการดำเนินการในระยะยาวควรสร้างความเข้มแข็งของคนในชุมชน ให้มีศักยภาพบริหารจัดการ การเยียวยาขาดเซยผ่านรูปแบบกองทุนของชุมชนเอง โดยพิจารณาความเหมาะสมในทุกมิติเพื่อให้เกิดสมดุลทั้งด้านระบบนิเวศ สังคม และเศรษฐกิจต่อไป

นอกจากนี้ ในส่วนของภาคประชาชน ได้มีการสร้างระบบการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ โดยขับเคลื่อนการดำเนินงานกองทุนคชานุรักษ์ อย่างมีส่วนร่วมด้วยการรับสมัครสมาชิกกองทุน การจัดกิจกรรมระดมทุน รวมทั้งผลักดันให้เกิดการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากช้างป่าอย่างเหมาะสม รวมทั้งสร้างระบบประกันชีวิต ให้กับกลุ่มอาสาสมัครเฝ้าระวังช้างป่าในพื้นที่หมู่บ้านคชานุรักษ์และเครือข่าย ในพื้นที่ ๕ จังหวัด จำนวน ๗๑๐ คน เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ ในปี ๒๕๖๖ ได้รับสนับสนุนจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย จำกัด (มหาชน) ร่วมกับบริษัท ทีพีพีประกันภัย จำกัด (มหาชน)

การช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สินที่เกิดจากช้างป่า ณ ปัจจุบัน

หน่วยงาน	การช่วยเหลือ
สำนักนายกรัฐมนตรี	• กองทุนช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัยสำนักนายกรัฐมนตรี กรณีเสียชีวิต ช่วยเหลือรายละ ๓๐,๐๐๐ บาท
กระทรวงมหาดไทย	• เงินงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยค่าใช้จ่ายเพื่อช่วยเหลือประชาชนตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ และช่วยเหลือประชาชน ตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๖๒ และหลักเกณฑ์การใช้จ่ายเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๖๓ กระทรวงการคลัง กรณีเสียชีวิต • ช่วยเหลือเป็นค่าจัดการศพไม่เกินรายละ ๒๙,๗๐๐ บาท / ถ้าเป็นหัวหน้าครอบครัวเพิ่มเติมอีกไม่เกินรายละ ๒๙,๗๐๐ บาท กรณีบาดเจ็บ • ปลอดภัยผู้ได้รับบาดเจ็บที่รักษาตัวในสถานพยาบาล ๒,๐๐๐ บาท • กรณีบาดเจ็บสาหัสต้องรักษาในสถานพยาบาลตั้งแต่ ๓ วันขึ้นไป ให้จ่ายเงินช่วยเหลือเบื้องต้นเป็นเงิน ๔,๐๐๐ บาท • กรณีบาดเจ็บจนถึงขั้นพิการไม่สามารถประกอบอาชีพตามปกติได้ให้ช่วยเหลือเบื้องต้น เป็นเงิน ๑๓,๐๐๐ บาท กรณีพืชพาสีหาย • พื้นที่เพาะปลูกมีพืชตาย หรือเสียหายจนไม่สามารถฟื้นฟู หรือเยียวยาให้กลับสู่สภาพเดิมได้อีก ให้ช่วยเหลือตามจำนวนพื้นที่เพาะปลูกที่เสียหายจริง ไม่เกินรายละ ๓๐ ไร่ โดยกำหนดอัตราการให้ความช่วยเหลือด้านพืช ตามหลักเกณฑ์วิธีปฏิบัติปลีกย่อยเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือด้านการเกษตรผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๖๔ มีดังนี้ - ข้าว ไร่ละ ๑,๓๔๑ บาท - พืชไร่ และพืชผัก ไร่ละ ๑,๙๘๐ บาท - ไม้ผล ไม้ยืนต้นและอื่นๆ ไร่ละ ๔,๐๔๘ บาท • เงินอุดหนุนราชการ ตามประกาศ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ลงวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ จำนวน ๒ เรื่อง ๑) เรื่องหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การใช้จ่ายเงินอุดหนุนราชการเชิงป้องกัน หรือยับยั้งภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ๒) เรื่องหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน

หน่วยงาน	การช่วยเหลือ
มูลนิธิราชประชานุเคราะห์	• เงินสำรองจ่ายมูลนิธิฯ ที่มีอยู่ทางจังหวัดในการช่วยเหลือประชาชนผู้ประสบภัยพิบัติกรณีต่างๆ ๑. กรณีที่มีผู้เสียชีวิต เนื่องจากภัยพิบัติกรณีต่างๆ ให้พิจารณาจ่ายเงินบรรเทาความเดือดร้อน เฉพาะหน้า รายละ ๑๐,๐๐๐ บาท ๒. กรณีผู้เสียชีวิต ถ้ามีบุตรกำลังศึกษาเล่าเรียนอยู่ ให้พิจารณาดำเนินการตามระเบียบว่าด้วยทุนพระราชทานเพื่อการศึกษาสงเคราะห์ ของมูลนิธิฯ ๓. กรณีจำเป็นนอกเหนือจากที่กำหนด ให้ทำเรื่องไปที่สำนักงานมูลนิธิฯ เพื่อขอรับการพิจารณาจากคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องเป็นกรณี
มูลนิธิอนุรักษ์ป่ารอยต่อ ๕ จังหวัด	• เงินสงเคราะห์ช่วยเหลือครอบครัวผู้ประสบภัยพิบัติจากช้างป่า กรณีเสียชีวิต ไม่เกินรายละ ๑๐,๐๐๐ บาท • ประกันชีวิตกลุ่มเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ป่ารอยต่อ ๕ จังหวัด • สนับสนุนทุนการศึกษา ให้กับบุตร-ธิดา เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ป่ารอยต่อ ๕ จังหวัด # ระดับชั้นประถมศึกษา จำนวน ๓,๐๐๐ บาท # ระดับชั้นมัธยมศึกษา หรือ ปวช. จำนวน ๕,๐๐๐ บาท # ระดับชั้นอุดมศึกษา หรือ ปวส. จำนวน ๑๐,๐๐๐ บาท
กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	• ให้ความช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากช้างป่า ตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.๒๕๖๒ มาตรา ๖๐ (๘) โดยผู้บาดเจ็บหรือเสียชีวิตให้จ่ายเป็นเงินจำนวนไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท
ธนาคารกรุงไทยจำกัด (มหาชน) ร่วมกับบริษัท ทิพยประกันภัย จำกัด (มหาชน)	• การประกันภัยอุบัติเหตุกลุ่ม (กลุ่มอาสาสมัครเฝ้าระวังช้างป่า หมู่บ้าน คชานุรักษ์และเครือข่าย ปี ๒๕๖๕) กรณีได้รับความสูญเสียหรือเสียหายอันเกิดจากความบาดเจ็บ ซึ่งเกิดจากช้างป่าเท่านั้น ดังนี้ • เสียชีวิตจากอุบัติเหตุ/ทุพพลภาพถาวร/สูญเสียมือ ๑ ข้าง หรือเท้า ๑ ข้างหรือสายตา ๑ ข้าง (ตั้งแต่ ๒ ขึ้นขึ้นไป)/การถูกฆาตกรรมหรือถูกทำร้ายร่างกาย จำนวนเงินเอาประกันภัย ๒๐๐,๐๐๐ บาท • สูญเสียมือ ๑ ข้าง หรือเท้า ๑ ข้างหรือสายตา ๑ ข้าง จำนวนเงินเอาประกันภัย ๑๒๐,๐๐๐ บาท • ค่ารักษาพยาบาลต่ออุบัติเหตุแต่ละครั้ง จำนวนเงินเอาประกันภัย ๒๐,๐๐๐ บาท • สูญเสียอวัยวะ การรับฟัง การพูดออกเสียง จำนวนเงินเอาประกันภัย จ่ายตามมาตรฐานข้อตกลงคุ้มครอง

The background is a solid, warm gold color. It is decorated with stylized white line-art leaves. The leaves are arranged in two main clusters: one in the upper right quadrant and another larger one in the lower half of the page. Each leaf is composed of multiple parallel white lines that create a sense of depth and texture, resembling the veins of a lotus or similar broad-leafed plant.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก. ราชกิจจานุเบกษา จดทะเบียนจัดตั้ง มูลนิธิพัชรสุธาคชานุรักษ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

หน้า ๒๔

เล่ม ๑๓๘ ตอนพิเศษ ๒๐๖ ง ราชกิจจานุเบกษา

๓ กันยายน ๒๕๖๔

ประกาศนายทะเบียนมูลนิธิกรุงเทพมหานคร

เรื่อง จดทะเบียนจัดตั้งมูลนิธิพัชรสุธาคชานุรักษ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

ด้วย พลอากาศเอก สติตย์พงษ์ สุขวิมล ผู้รับมอบอำนาจ ได้ยื่นคำขอจดทะเบียนจัดตั้งมูลนิธิพัชรสุธาคชานุรักษ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ต่อนายทะเบียนมูลนิธิกรุงเทพมหานคร มีความสำคัญตามข้อบังคับของมูลนิธิ ดังนี้

๑. มูลนิธิชื่อ มูลนิธิพัชรสุธาคชานุรักษ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

๒. วัตถุประสงค์ของมูลนิธินี้ คือ

๒.๑ เพื่อส่งเสริมให้เห็นคุณค่าความสำคัญของช้างป่าตามธรรมชาติ การอนุรักษ์ช้างป่าตามธรรมชาติและช่วยเหลือช้างป่าตามธรรมชาติ โดยเฉพาะในพื้นที่จังหวัดภาคตะวันออก

๒.๒ เพื่อสนับสนุน ส่งเสริม และแก้ไขปัญหาการอยู่ร่วมกันอย่างสมดุลระหว่างคนกับช้างป่าตามธรรมชาติ

๒.๓ ร่วมกับชุมชน หน่วยงานภาครัฐ เอกชน และองค์กรต่าง ๆ เพื่อสร้างความเข้าใจให้การช่วยเหลือ และแก้ไขปัญหาจากช้างป่าตามธรรมชาติบุกรุกหากินในพื้นที่การเกษตรของราษฎรหรือทำให้ราษฎรได้รับความเดือดร้อนโดยเฉพาะตามพื้นที่ในข้อ ๑

๒.๔ ดำเนินการ หรือร่วมมือกับองค์กรการกุศล และองค์กรสาธารณประโยชน์ เพื่อสาธารณประโยชน์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาช้างป่าตามธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๒.๕ ดำเนินกิจกรรมอื่นใดที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมหรือโปรดให้ดำเนินการตามที่มีพระราชดำริเห็นสมควร

๒.๖ ไม่ดำเนินการเกี่ยวข้องกับการเมืองแต่ประการใด

๓. สำนักงานใหญ่ของมูลนิธิตั้งอยู่ที่ สำนักงานราชเลขาธิการในพระองค์ฯ พระที่นั่งอัมพรสถาน แขวงดุสิต เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

๔. ทรัพย์สินของมูลนิธิมีทุนเริ่มแรก คือ เงินที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทาน จำนวน ๑๐,๒๗๔,๒๑๖ บาท (สิบล้านสองแสนเจ็ดหมื่นสี่พันสองร้อยสิบบาทถ้วน)

๕. การจัดการของมูลนิธิในวาระเริ่มแรก มีคณะกรรมการดำเนินงานดังรายนามต่อไปนี้

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว องค์ประธานที่ปรึกษา

สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี องค์ประธานที่ปรึกษา

๕.๑ สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าพัชรกิติยาภา นเรนทิราเทพยวดี

กรมหลวงราชสาริณีสิริพัชร มหาวัชรราชธิดา องค์ประธานกรรมการ

๕.๒	พลเอก ไพบูลย์	คุ้มฉายา	รองประธานกรรมการ
๕.๓	พลเอก เฉลิมชัย	สิทธิสาท	รองประธานกรรมการ
๕.๔	พลอากาศเอก สถิตย์พงษ์	สุขวิมล	รองประธานกรรมการ
๕.๕	พันโท สมชาย	กาญจนมณี	กรรมการ
๕.๖	พันตำรวจเอก ธรรมนิตี	วินิชย์ถนอม	กรรมการ
๕.๗	พลอากาศเอก อำนาง	จีระมณีนัย	กรรมการ
๕.๘	พลอากาศตรี ธีระ	เซียงทอง	กรรมการ
๕.๙	พลอากาศโท สมคิด	สุขบาง	กรรมการ
๕.๑๐	พลอากาศโท ภักดี	แสง-ชูโต	กรรมการ
๕.๑๑	ผู้บัญชาการทหารบก		กรรมการ
๕.๑๒	แม่ทัพภาคที่ ๑		กรรมการ
๕.๑๓	ผู้บัญชาการมณฑลทหารบกที่ ๑๗		กรรมการ
๕.๑๔	ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ		กรรมการ
๕.๑๕	ปลัดกระทรวงมหาดไทย		กรรมการ
๕.๑๖	ปลัดกระทรวงสาธารณสุข		กรรมการ
๕.๑๗	ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม		กรรมการ
๕.๑๘	ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์		กรรมการ
๕.๑๙	ปลัดกระทรวงคมนาคม		กรรมการ
๕.๒๐	อธิบดีกรมปศุสัตว์		กรรมการ
๕.๒๑	อธิบดีกรมป่าไม้		กรรมการ
๕.๒๒	อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น		กรรมการ
๕.๒๓	อธิบดีกรมทางหลวงชนบท		กรรมการ
๕.๒๔	นายรอยล	จิตรดอน	กรรมการ
๕.๒๕	นายไพศาล	ล้อมทอง	กรรมการ
๕.๒๖	พลอากาศตรี วีระพันธ์	ภูวจินดา	กรรมการและเหรียญกษาปณ์
๕.๒๗	พลอากาศตรี จักรพงษ์	หอมไกรลาศ	กรรมการและผู้ช่วยเหรียญกษาปณ์
๕.๒๘	คุณจันทนี	ธนรักษ์	กรรมการและเลขานุการ
๕.๒๙	นางรอยบุญ	รัศมีเทศ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๕.๓๐	นางจิรภา	สินธุนาวา	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

นายทะเบียนมูลนิธิกรุงเทพมหานคร มีคำสั่งรับจดทะเบียนจัดตั้งมูลนิธิรายนี้แล้ว เลขทะเบียนลำดับที่ กท ๓๒๐๘ ตั้งแต่วันที่ ๒๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ จึงประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

ฉัตรชัย พรหมเลิศ

ปลัดกระทรวงมหาดไทย

นายทะเบียนมูลนิธิกรุงเทพมหานคร

ภาคผนวก ข. รายชื่อหมู่บ้านคชานุรักษ์และเครือข่ายขยายผล

รายชื่อหมู่บ้านคชานุรักษ์และหมู่บ้านเครือข่ายขยายผลในพื้นที่ ๕ จังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดชลบุรี จังหวัดระยอง จังหวัดจันทบุรี จังหวัดสระแก้ว)

จำนวน ๕๑ หมู่บ้าน ๑๔ ตำบล ๑๐ อำเภอ ๕ จังหวัด

ลำดับ	จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	หมู่ที่	หมู่บ้าน	หมายเหตุ
๑	ฉะเชิงเทรา	ท่าตะเกียบ	ท่าตะเกียบ	๑๔	คลองมะหาด	หมู่บ้านคชานุรักษ์
๒	ฉะเชิงเทรา	ท่าตะเกียบ	ท่าตะเกียบ	๙	อ่างเตย	หมู่บ้านเครือข่ายขยายผล
๓	ฉะเชิงเทรา	ท่าตะเกียบ	ท่าตะเกียบ	๑๑	น้อยนาดี	หมู่บ้านเครือข่ายขยายผล
๔	ฉะเชิงเทรา	ท่าตะเกียบ	ท่าตะเกียบ	๑๒	เนินกระบก	หมู่บ้านเครือข่ายขยายผล
๕	ฉะเชิงเทรา	ท่าตะเกียบ	ท่าตะเกียบ	๑๓	เนินน้อย	หมู่บ้านเครือข่ายขยายผล
๖	ฉะเชิงเทรา	สนามชัยเขต	ท่ากระดาน	๒๐	หนองกระทิง	หมู่บ้านคชานุรักษ์
๗	ฉะเชิงเทรา	สนามชัยเขต	ท่ากระดาน	๗	หินแร่	หมู่บ้านเครือข่ายขยายผล
๘	ฉะเชิงเทรา	สนามชัยเขต	ท่ากระดาน	๑๐	โปร่งเกตุ	หมู่บ้านเครือข่ายขยายผล
๙	ฉะเชิงเทรา	สนามชัยเขต	ท่ากระดาน	๒๑	คลองเตย	หมู่บ้านเครือข่ายขยายผล
๑๐	ชลบุรี	บ่อทอง	พลวงทอง	๔	เขาใหญ่	หมู่บ้านคชานุรักษ์
๑๑	ชลบุรี	บ่อทอง	พลวงทอง	๑	เขาห้ายอด	หมู่บ้านเครือข่ายขยายผล
๑๒	ชลบุรี	บ่อทอง	พลวงทอง	๒	เขาชะอางค์	หมู่บ้านเครือข่ายขยายผล
๑๓	ชลบุรี	บ่อทอง	พลวงทอง	๖	อ่างผักหนาม	หมู่บ้านเครือข่ายขยายผล
๑๔	ชลบุรี	บ่อทอง	บ่อทอง	๘	คลองใหญ่	หมู่บ้านเครือข่ายขยายผล
๑๕	ชลบุรี	บ่อทอง	เกษตรสุวรรณ	๖	คลองโค	หมู่บ้านเครือข่ายขยายผล
๑๖	ชลบุรี	หนองใหญ่	คลองพลู	๓	คลองตะเคียน	หมู่บ้านเครือข่ายขยายผล
๑๗	ระยอง	เขาชะเมา	ห้วยทับมอญ	๗	เขาจันทร์	หมู่บ้านคชานุรักษ์
๑๘	ระยอง	เขาชะเมา	ห้วยทับมอญ	๓	เขาพัง	หมู่บ้านเครือข่ายขยายผล
๑๙	จันทบุรี	สอยดาว	ทรายขาว	๕	ปะตงล่าง	หมู่บ้านคชานุรักษ์
๒๐	จันทบุรี	สอยดาว	ทรายขาว	๑	ตามูล	หมู่บ้านเครือข่ายขยายผล
๒๑	จันทบุรี	สอยดาว	ทรายขาว	๑๐	ซับตาพูด	หมู่บ้านเครือข่ายขยายผล
๒๒	จันทบุรี	สอยดาว	ทรายขาว	๑๒	นากระชาย	หมู่บ้านเครือข่ายขยายผล
๒๓	จันทบุรี	สอยดาว	ทับช้าง	๗	ชอยสุขสันต์	หมู่บ้านเครือข่ายขยายผล
๒๔	จันทบุรี	สอยดาว	ทับช้าง	๘	คลองพอก	หมู่บ้านเครือข่ายขยายผล

ลำดับ	จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	หมู่ที่	หมู่บ้าน	หมายเหตุ
๒๕	จันทบุรี	สอยดาว	ทับช้าง	๑๕	ใหม่ชัยมงคล	หมู่บ้านเครือข่ายขยายผล
๒๖	จันทบุรี	สอยดาว	ทับช้าง	๑๖	คลองตาโนด	หมู่บ้านเครือข่ายขยายผล
๒๗	จันทบุรี	สอยดาว	ทับช้าง	๑๘	คลองกลาง	หมู่บ้านเครือข่ายขยายผล
๒๘	จันทบุรี	สอยดาว	ปะตง	๒	คลองกระทา	หมู่บ้านเครือข่ายขยายผล
๒๙	จันทบุรี	สอยดาว	ปะตง	๗	ตาเรืองล่าง	หมู่บ้านเครือข่ายขยายผล
๓๐	จันทบุรี	แก่งหางแมว	พวา	๓	เนินจำปา	หมู่บ้านคชานุรักษ์
๓๑	จันทบุรี	แก่งหางแมว	พวา	๑	วังอีแอ่น	หมู่บ้านเครือข่ายขยายผล
๓๒	จันทบุรี	แก่งหางแมว	พวา	๒	หนองมะค่า	หมู่บ้านเครือข่ายขยายผล
๓๓	จันทบุรี	แก่งหางแมว	พวา	๗	หินเพิง	หมู่บ้านเครือข่ายขยายผล
๓๔	จันทบุรี	แก่งหางแมว	พวา	๙	บ่อมะเตื่อ	หมู่บ้านเครือข่ายขยายผล
๓๕	จันทบุรี	เขาคิชฌกูฏ	คลองพลู	๙	คลองตาอิน	หมู่บ้านคชานุรักษ์
๓๖	จันทบุรี	เขาคิชฌกูฏ	คลองพลู	๑	ทุ่งจันทำ	หมู่บ้านเครือข่ายขยายผล
๓๗	จันทบุรี	เขาคิชฌกูฏ	คลองพลู	๒	น้ำขุ่น	หมู่บ้านเครือข่ายขยายผล
๓๘	จันทบุรี	เขาคิชฌกูฏ	คลองพลู	๓	น้ำขุ่น	หมู่บ้านเครือข่ายขยายผล
๓๙	จันทบุรี	เขาคิชฌกูฏ	คลองพลู	๗	ชำตาเรือง	หมู่บ้านเครือข่ายขยายผล
๔๐	จันทบุรี	เขาคิชฌกูฏ	คลองพลู	๑๐	วังยายมุก	หมู่บ้านเครือข่ายขยายผล
๔๑	สระแก้ว	วังน้ำเย็น	ทุ่งมหาเจริญ	๒๘	สระหลวง	หมู่บ้านคชานุรักษ์
๔๒	สระแก้ว	วังน้ำเย็น	ทุ่งมหาเจริญ	๕	คลอง ตะเคียนชัย	หมู่บ้านเครือข่ายขยายผล
๔๓	สระแก้ว	วังน้ำเย็น	ทุ่งมหาเจริญ	๑๐	เขาตะกรับ	หมู่บ้านเครือข่ายขยายผล
๔๔	สระแก้ว	วังน้ำเย็น	ทุ่งมหาเจริญ	๑๓	พัฒนา	หมู่บ้านเครือข่ายขยายผล
๔๕	สระแก้ว	วังน้ำเย็น	ทุ่งมหาเจริญ	๑๔	ชัยพัฒนา	หมู่บ้านเครือข่ายขยายผล
๔๖	สระแก้ว	วังน้ำเย็น	ทุ่งมหาเจริญ	๑๕	คลองตะขบ	หมู่บ้านเครือข่ายขยายผล
๔๗	สระแก้ว	วังน้ำเย็น	ทุ่งมหาเจริญ	๒๘	หนองเรือ	หมู่บ้านคชานุรักษ์
๔๘	สระแก้ว	วังน้ำเย็น	ทุ่งมหาเจริญ	๒๖	คีรีเขตพัฒนา	หมู่บ้านเครือข่ายขยายผล
๔๙	สระแก้ว	เขาฉกรรจ์	พระเพลิง	๙	ท่าเต็น	หมู่บ้านเครือข่ายขยายผล
๕๐	สระแก้ว	เขาฉกรรจ์	พระเพลิง	๑๐	ใหม่พัฒนา	หมู่บ้านเครือข่ายขยายผล
๕๑	สระแก้ว	เขาฉกรรจ์	พระเพลิง	๑๗	โนนสมพร สามัคคี	หมู่บ้านเครือข่ายขยายผล

ภาคผนวก ค. ผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการพัฒนาต่อยอด และได้รับการขึ้นทะเบียนเป็น OTOP

ผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการพัฒนาต่อยอดจากการส่งเสริมการรวมกลุ่มอาชีพ และได้รับการขึ้นทะเบียนเป็น OTOP
ปี ๒๕๖๕ ในหมู่บ้านคชานุรักษ์

จำนวน ๑๖ ผลิตภัณฑ์ และเครือข่ายหมู่บ้านคชานุรักษ์ จำนวน ๒๙ ผลิตภัณฑ์

จังหวัดฉะเชิงเทรา บ้านคลองมะหาด

ชื่อผลิตภัณฑ์ : คชาฮันนี – คชานุรักษ์ (น้ำผึ้งบรรจุขวด ๒๐๐ ML)

ชื่อกลุ่ม/หมู่บ้าน/เครือข่าย : บ้านคลองมะหาด

ที่อยู่ : หมู่ที่ ๑๔ ตำบลท่าตะเกียบ อำเภอท่าตะเกียบ จังหวัดฉะเชิงเทรา

ชื่อผู้ติดต่อ : นายสมวงศ์ จันทโชติ เบอร์ติดต่อ : ๐๙๖ ๘๓๒ ๑๔๐๓

ชื่อผลิตภัณฑ์ : ผ้าไหม โล่จ้ออ้อ

ชื่อกลุ่ม/หมู่บ้าน/เครือข่าย : วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกหม่อนเลี้ยงไหมทอผ้าบ้านอ่างเตย

ที่อยู่ : หมู่บ้านขยายผลคชานุรักษ์ หมู่ที่ ๙ ตำบลท่าตะเกียบ อำเภอท่าตะเกียบ จังหวัดฉะเชิงเทรา

ชื่อผู้ติดต่อ : นางสาวนงนุช วงคง เบอร์ติดต่อ : ๐๘๙ ๘๓๑ ๔๗๓๓

ชื่อผลิตภัณฑ์ : ผ้าไหม คชาซิลค์
ชื่อกลุ่ม/หมู่บ้าน/เครือข่าย : กลุ่มปลูกหม่อนเลี้ยงไหม
หมู่บ้านคชานุรักษ์
ที่อยู่ : หมู่บ้านขยายผลคชานุรักษ์ หมู่ที่ ๙ ตำบลท่าตะเียบ
อำเภอท่าตะเียบ จังหวัดฉะเชิงเทรา
ชื่อผู้ติดต่อ : นางสาวจินตนา รสหอม
เบอร์ติดต่อ : ๐๘๔ ๕๖๓ ๕๒๖๑

ชื่อผลิตภัณฑ์ : ตุ๊กตา
ชื่อกลุ่ม/หมู่บ้าน/เครือข่าย : กลุ่มสตรีทอผ้าแปรรูปบ้านเนินน้อย
ที่อยู่ : หมู่บ้านขยายผลคชานุรักษ์ หมู่ที่ ๒๐ ตำบลท่าตะเียบ
อำเภอท่าตะเียบ จังหวัดฉะเชิงเทรา
ชื่อผู้ติดต่อ : นางละเอียด สาทิพย์จันทร์
เบอร์ติดต่อ : ๐๘๔ ๕๐๖ ๗๓๕๓

ชื่อผลิตภัณฑ์ : ชุดผ้าขาวม้าทอมือ
ชื่อกลุ่ม/หมู่บ้าน/เครือข่าย :
กลุ่มสตรีทอผ้าแปรรูปบ้านเนินน้อย
ที่อยู่ : หมู่บ้านขยายผลคชานุรักษ์ หมู่ที่ ๒๐
ตำบลท่าตะเียบ อำเภอท่าตะเียบ
จังหวัดฉะเชิงเทรา
ชื่อผู้ติดต่อ : นางละเอียด สาทิพย์จันทร์
เบอร์ติดต่อ : ๐๘๔ ๕๐๖ ๗๓๕๓

บ้านหนองกระทิง

ชื่อผลิตภัณฑ์ : น้ำพริกเผาปลาอย่าง
ชื่อกลุ่ม/หมู่บ้าน/เครือข่าย : กลุ่มแม่บ้าน
คชานุรักษ์บ้านหนองกระทิง
ที่อยู่ : ๑๐๕ หมู่ที่ ๒๐ ต.ท่ากระดาน อ.สนามชัยเขต
จ.ฉะเชิงเทรา
ชื่อผู้ติดต่อ : ผู้ใหญ่ประทุม พนากุล
เบอร์ติดต่อ : ๐๘๙ ๙๓๘ ๙๙๓๒

ชื่อผลิตภัณฑ์ : พริกแกงเผ็ด
ชื่อกลุ่ม/หมู่บ้าน/เครือข่าย : กลุ่มแม่บ้านคชานุรักษ์
บ้านหนองกระทิง
ที่อยู่ : ๑๐๕ หมู่ที่ ๒๐ ต.ท่ากระดาน อ.สนามชัยเขต
จ.ฉะเชิงเทรา
ชื่อผู้ติดต่อ : ผู้ใหญ่ประทุม พนากุล
เบอร์ติดต่อ : ๐๘๙ ๙๓๘ ๙๙๓๒

ชื่อผลิตภัณฑ์ : ผักสด
ชื่อกลุ่ม/หมู่บ้าน/เครือข่าย : แปลงผักเกษตร
ปลอดภัยแบบแปลงรวมบ้านหนองกระทิง
ที่อยู่ : ตำบลท่ากระดาน อำเภอสนามชัยเขต
จังหวัดฉะเชิงเทรา
ชื่อผู้ติดต่อ : ผู้ใหญ่ประทุม พนากุล
เบอร์ติดต่อ : ๐๘๙ ๙๓๘ ๙๙๓๒,
๐๘๖ ๑๑๓ ๙๖๓๑

บ้านเขาใหญ่

ชื่อผลิตภัณฑ์ : พริกทอด
 ชื่อกลุ่ม/หมู่บ้าน/เครือข่าย : กลุ่มพริกทอดบ้านคลองโค
 ที่อยู่ : ๑๕๕ หมู่ที่ ๖ ตำบลเกษตรสุวรรณ
 อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี
 ชื่อผู้ติดต่อ : นางลำพอง ชมพรม
 เบอร์ติดต่อ : ๐๘๘ ๘๓๙ ๖๗๙๙

ชื่อผลิตภัณฑ์ : ผักสด
 ชื่อกลุ่ม/หมู่บ้าน/เครือข่าย : แปลงผักเกษตร
 ปลอดภัยแบบแปลงรวมบ้านหนองกระเทียม
 ที่อยู่ : ตำบลท่ากระดาน อำเภอสนามชัยเขต
 จังหวัดฉะเชิงเทรา
 ชื่อผู้ติดต่อ : ผู้ใหญ่ประทุม พนากุล
 เบอร์ติดต่อ : ๐๘๙ ๙๓๘ ๙๙๓๒, ๐๘๖ ๑๑๓ ๙๖๓๑

ชื่อผลิตภัณฑ์ : เม็ดมะม่วงหิมพานต์
 ชื่อกลุ่ม/หมู่บ้าน/เครือข่าย : หมู่บ้านคชานุรักษ์บ้านคลองตะเคียน
 ที่อยู่ : ม.๓ บ้านคลองตะเคียน ต.คลองพลู อ.หนองใหญ่ จ.ชลบุรี
 ชื่อผู้ติดต่อ : กำนันสมศักดิ์ เดชอุดมไพศาล
 เบอร์ติดต่อ : ๐๖๑ ๖๔๒ ๕๓๕๙

จังหวัดระยอง บ้านเขาจันทร์

ชื่อผลิตภัณฑ์ : น้ำพริกกะปิสำเร็จรูป
ชื่อกลุ่ม/หมู่บ้าน/เครือข่าย : กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์
คชานุรักษ์บ้านเขาจันทร์
ที่อยู่ : ๑๐๒ ม.๗ ต.ห้วยทับมอญ อ.เขาชะเมา จ.ระยอง
ชื่อผู้ติดต่อ : นางสาวจุฑารัตน์ สอดส่อง
เบอร์ติดต่อ : ๐๘๙ ๑๕๙ ๘๒๗๔

ชื่อผลิตภัณฑ์ : น้ำราดปลาราดพริก
ชื่อกลุ่ม/หมู่บ้าน/เครือข่าย :
กลุ่มผลิตภัณฑ์บ้านสี่แยกเนินสมบูรณ์
ที่อยู่ : ๗๗๗ ม.๗ ต.ชำฆ้อ อ.เขาชะเมา จ.ระยอง
ชื่อผู้ติดต่อ : นางกนกวรรณ ทำมาน
เบอร์ติดต่อ : ๐๘๙ ๐๓๙ ๓๒๙๙

จังหวัดจันทบุรี บ้านคลองตาอิน

ชื่อผลิตภัณฑ์ : ไก่ไข่อารมณ์ดี
ชื่อกลุ่ม/หมู่บ้าน/เครือข่าย : กลุ่มผู้เลี้ยงไก่ไข่อารมณ์ดี
ที่อยู่ : ตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี
ชื่อผู้ติดต่อ : นายสวัสดิ์ ขำเจริญ
เบอร์ติดต่อ : ๐๙๓ ๒๗๔ ๗๙๘๕

ชื่อผลิตภัณฑ์ : ไม้กวาดสีรุ้ง
ชื่อกลุ่ม/หมู่บ้าน/เครือข่าย :
กลุ่มผู้ผลิตไม้กวาดบ้านคลองตาอิน
ที่อยู่ : หมู่ที่ ๙ ตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ
จังหวัดจันทบุรี
ชื่อผู้ติดต่อ : นางสาวมะลิวรรณ คุณิตา
เบอร์ติดต่อ : ๐๘๐ ๖๔๒ ๖๐๗๔

บ้านปะตงล่าง

ชื่อผลิตภัณฑ์ : ชากระวาน ขนาดบรรจุ ๑๐ ซอง
ชื่อกลุ่ม/หมู่บ้าน/เครือข่าย :
หมู่บ้านคชานุรักษ์บ้านปะตงล่าง
ที่อยู่ : หมู่ ๕ ตำบลทรายขาว อำเภอสอยดาว
จังหวัดจันทบุรี
ชื่อผู้ติดต่อ : สุกี้ วารี/ธิดารัตน์ มหานาม
เบอร์ติดต่อ : ๐๙๒ ๒๖๓ ๕๔๓๘ / ๐๘๙ ๒๐๓ ๔๖๙๓

จังหวัดสระแก้ว

บ้านสระหลวง

ชื่อผลิตภัณฑ์ : ยาหม่องไพล
ชื่อกลุ่ม/หมู่บ้าน/เครือข่าย : คชานุรักษ์บ้านสระหลวง
ที่อยู่ : บ้านสระหลวง ๒๗๗ หมู่ ๒๘ ตำบลทุ่งมหาเจริญ
อำเภอวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว ๒๗๒๑๐
ชื่อผู้ติดต่อ : นางสาวแสงเทียน กระแสโท
เบอร์ติดต่อ : ๐๖๑ ๔๘๓ ๔๐๕๑

ชื่อผลิตภัณฑ์ : น้ำมันเขียวสมุนไพร
ชื่อกลุ่ม/หมู่บ้าน/เครือข่าย : คชานุรักษ์บ้านสระหลวง
ที่อยู่ : บ้านสระหลวง ๒๗๗ หมู่ ๒๘ ตำบลทุ่งมหาเจริญ
อำเภอวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว ๒๗๒๑๐
ชื่อผู้ติดต่อ : นางสาวแสงเทียน กระแสโท
เบอร์ติดต่อ : ๐๖๑ ๔๘๓ ๔๐๕๑

ภาคผนวก ง. พื้นที่สร้างความรู้ความเข้าใจ ผ่าน การ์ตูนเรื่องเล่าชาวคชานุรักษ์

ตามที่โครงการพัชรสุธาคชานุรักษ์ ส่งพิมพ์หนังสือเรื่องเล่าชาวคชานุรักษ์ จำนวน ๑๐๐,๒๐๐ เล่ม เพื่อเป็นสื่อเผยแพร่ความรู้ด้านพฤติกรรมช้างป่าให้แก่นักเรียน เยาวชน ชุมชน และหน่วยงานที่ได้รับผลกระทบจากช้างป่า โดยได้รับการสนับสนุนงบประมาณในการจัดพิมพ์จากมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์นั้น คณะกรรมการโครงการพัชรสุธาคชานุรักษ์ ได้ส่งหนังสือเรื่องเล่าชาวคชานุรักษ์ให้โรงเรียนปลายทางมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสาธิต หมู่บ้านได้รับผลกระทบจากช้างป่าภาคตะวันออก และจังหวัดที่ได้รับผลกระทบจากช้างป่าทั่วภูมิภาคของประเทศไทย โดยมีรายละเอียดดังนี้

จำนวนตีพิมพ์ทั้งสิ้น ๑๐๐,๒๐๐ เล่ม

ส่งออกแล้วจำนวน ๙๐,๙๓๐ เล่ม

ลำดับ	รายละเอียดส่ง	จำนวน (เล่ม)	หมายเหตุ
๑	โรงเรียนปลายทางมูลนิธิการศึกษาทางไกล ผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์	๓๒,๓๐๐	จำนวน ๓,๒๓๐ แห่ง แห่งละ ๑๐ เล่ม
๒	โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน	๑๕,๖๑๐	จำนวน ๑,๕๖๑ แห่ง แห่งละ ๑๐ เล่ม
๓	โรงเรียนสาธิต	๑,๐๒๐	จำนวน ๑๐๒ แห่ง แห่งละ ๑๐ เล่ม
๔	สำนักงานจังหวัดฉะเชิงเทรา	๒,๐๐๐	หมู่บ้านที่ได้รับผลกระทบ
๕	สำนักงานจังหวัดชลบุรี	๒,๐๐๐	หมู่บ้านที่ได้รับผลกระทบ
๖	สำนักงานจังหวัดระยอง	๒,๐๐๐	หมู่บ้านที่ได้รับผลกระทบ
๗	สำนักงานจังหวัดจันทบุรี	๒,๐๐๐	หมู่บ้านที่ได้รับผลกระทบ
๘	สำนักงานจังหวัดสระแก้ว	๒,๐๐๐	หมู่บ้านที่ได้รับผลกระทบ
๙	สำนักงานจังหวัดตราด	๒,๐๐๐	หมู่บ้านที่ได้รับผลกระทบ
๑๐	สำนักงานจังหวัดปราจีนบุรี	๒,๐๐๐	หมู่บ้านที่ได้รับผลกระทบ
๑๑	จังหวัดลำปาง	๑,๐๐๐	จังหวัดที่ได้ผลกระทบจากช้างป่า
๑๒	จังหวัดลำพูน	๑,๐๐๐	จังหวัดที่ได้ผลกระทบจากช้างป่า
๑๓	จังหวัดกาฬสินธุ์	๑,๐๐๐	จังหวัดที่ได้ผลกระทบจากช้างป่า
๑๔	จังหวัดขอนแก่น	๑,๐๐๐	จังหวัดที่ได้ผลกระทบจากช้างป่า
๑๕	จังหวัดชัยภูมิ	๑,๐๐๐	จังหวัดที่ได้ผลกระทบจากช้างป่า
๑๖	จังหวัดนครราชสีมา	๑,๐๐๐	จังหวัดที่ได้ผลกระทบจากช้างป่า
๑๗	จังหวัดบึงกาฬ	๑,๐๐๐	จังหวัดที่ได้ผลกระทบจากช้างป่า
๑๘	จังหวัดบุรีรัมย์	๑,๐๐๐	จังหวัดที่ได้ผลกระทบจากช้างป่า
๑๙	จังหวัดเลย	๑,๐๐๐	จังหวัดที่ได้ผลกระทบจากช้างป่า

ลำดับ	รายละเอียดส่ง	จำนวน (เล่ม)	หมายเหตุ
๒๐	จังหวัดสกลนคร	๑,๐๐๐	จังหวัดที่ได้ผลกระทบจากช้างป่า
๒๑	จังหวัดสุรินทร์	๑,๐๐๐	จังหวัดที่ได้ผลกระทบจากช้างป่า
๒๒	จังหวัดศรีสะเกษ	๑,๐๐๐	จังหวัดที่ได้ผลกระทบจากช้างป่า
๒๓	จังหวัดอุบลราชธานี	๑,๐๐๐	จังหวัดที่ได้ผลกระทบจากช้างป่า
๒๔	จังหวัดพิษณุโลก	๑,๐๐๐	จังหวัดที่ได้ผลกระทบจากช้างป่า
๒๕	จังหวัดเพชรบูรณ์	๑,๐๐๐	จังหวัดที่ได้ผลกระทบจากช้างป่า
๒๖	จังหวัดลพบุรี	๑,๐๐๐	จังหวัดที่ได้ผลกระทบจากช้างป่า
๒๗	จังหวัดสระบุรี	๑,๐๐๐	จังหวัดที่ได้ผลกระทบจากช้างป่า
๒๘	จังหวัดกาญจนบุรี	๑,๐๐๐	จังหวัดที่ได้ผลกระทบจากช้างป่า
๒๙	จังหวัดตาก	๑,๐๐๐	จังหวัดที่ได้ผลกระทบจากช้างป่า
๓๐	จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	๑,๐๐๐	จังหวัดที่ได้ผลกระทบจากช้างป่า
๓๑	จังหวัดเพชรบุรี	๑,๐๐๐	จังหวัดที่ได้ผลกระทบจากช้างป่า
๓๒	จังหวัดชุมพร	๑,๐๐๐	จังหวัดที่ได้ผลกระทบจากช้างป่า
๓๓	จังหวัดนครศรีธรรมราช	๑,๐๐๐	จังหวัดที่ได้ผลกระทบจากช้างป่า
๓๔	จังหวัดนราธิวาส	๑,๐๐๐	จังหวัดที่ได้ผลกระทบจากช้างป่า
๓๕	จังหวัดระนอง	๑,๐๐๐	จังหวัดที่ได้ผลกระทบจากช้างป่า
๓๖	จังหวัดสงขลา	๑,๐๐๐	จังหวัดที่ได้ผลกระทบจากช้างป่า
๓๗	จังหวัดสุราษฎร์ธานี	๑,๐๐๐	จังหวัดที่ได้ผลกระทบจากช้างป่า
๓๘	จังหวัดยะลา	๑,๐๐๐	จังหวัดที่ได้ผลกระทบจากช้างป่า

มูลนิธิพิชรสุทธาคชานุรักษ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

น้ำทิพย์รักษาช้างให้แข็งแรงยั่งยืนยงดุจเพชร
สานต่อพระบรมราโชบาย สืบสาน รักษา ต่อยอด

ภาพปัจจุบันอ่างเก็บน้ำคลองเตยในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไน จังหวัดฉะเชิงเทรา

ภาพในอดีตก่อนพัฒนาอ่างเก็บน้ำคลองเตย

สำรวจ ตุลาคม ๒๕๖๒

ระหว่างดำเนินงาน มีนาคม ๒๕๖๓